

PRVI HRVATSKI VOJNOSTRUČNI MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

Broj 475 • 5. lipnja 2015. • Izlazi od 1991. • www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

EUR 2,10
CAD 3,00
AUD 3,30
USA 2,00
CHF 3,50

SLO EUR 1,80
SEK 17,00
NOK 17,00
DKK 15,50
GBP 1,30

"KRILA OLUJE"
PREDSTAVILA NOVI
LETAČKI PROGRAM

OBILJEŽEN DAN
OSRH
i DAN
KOPNENE VOJSKE

Stožerni narednik
Per Bertović opet
PRV1 ZA
NATjecanje za najspremnijeg pripadnika OSRH
HRVATSku

ISSN 1330 - 500X PRINTED IN CROATIA
0 2 3 1 5
9 771336500003

SADRŽAJ

4	SVEĆANO OBLJEŽEN DAN OSRH I DAN HKoV-a
Hrvatski vojnici uvijek domovini vjerni	
7	MORH
Izaslanstvo MORH-a u službenom posjetu Republici Kazahstanu	
8	OSRH
Primopredaja dužnosti prvog dočasnika OSRH	
9	OSRH
Vojnik Ivan PARAMAN i desetnik Damir HALEUŠ
najbolji vojnik i dočasnik travnja	
10	VOJNA VJEŽBA HRM-a
Harpun 15-I	
12	NATJEĆANJE ZA NAJSPREMIJEG PRIPADNIKA OSRH
Stožerni narednik Pero BERTOVIĆ opet Prvi za Hrvatsku	
15	NATO-ova ŠKOLA OBERAMMERGAU
U odnosima s javnošću najvažniji su kredibilitet i povjerenje	
16	VJEŽBA PUKOVNIJE VOJNE POLICIJE
Sigurnost 15/1	
18	93. zb "ZEMUNIK"
"Krila Oluje" predstavila novi letački program	
20	IZOBRAZBA DOČASNIKA OSRH
Osposobljavanje za više dočasničke dužnosti	

IMPRESSUM

Nakladník:

**MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE
SAMOSTALNA SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I IZDAVAŠTVOM
ODJEL HRVATSKIH VOJNIH GLASILA I IZDAVAŠTVA**

Glavni urednik:
Zamjenica glavnog urednika:
Urednici i novinari:

Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morph.hr)

Vesna Pintarić (vpintar@morph.hr)

Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr)

Domagoj Vlahović (domagoj.vlahovic@gmail.com)

Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com

Petra Kostanjšak (petra.kostanjsak@mohr.si)

Gordana Jelavić (gjelavic50@gmail.com), And

Dubravka Marić (dmaric@mohr.

Tomislav Brandt

Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zavrsnik.hr)

Predrag Belušić

Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax:

Intergrafika TTZ d.o.o., Bistranska

Odjel hrvatskih vojnih glasila i izdavaštva, Ilica 256b,
10000-5, u Republici Hrvatskoj

10000 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrw.org>

Naslovnicu izradio Bođrag BEĆIĆ

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)
Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2015.
Novinarski prilози objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu štampani stav Ministarstva obrane RH

22 VIJESTI IZ OSRH

General Barić u posjetu Estoniji

23 SMOTRA VOJNIH VOZILA

Povijest na kotačima

24 ZRAKOPLOVNA MANIFESTACIJA

Canadair CL-415 i "Krila Oluje" oduševili na Red Bull Air Raceu

25 MEĐUNARODNA SURADNJA

Helikopteri Black Hawk na Plesu

26 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE

Raiderov prvi let

30 VOJSKE SVIJETA

Oružane snage Južnoafričke Republike

35 RUČNO ORUŽJE

Interkontinentalni pištolj

40 RATNA MORNARICA

Nuklearni lovac u litoralnoj zoni

47 VEKSIFOLOGIJA

Australske vojnopolomorske zastave

50 DUHOVNOST

Malo sjeme u brazdi povijesti

**STOŽERNI NARENDNIK PERO BERTOVIC
OPET PRVI ZA HRVATSKU**

Natjecanje za najspremnijeg pripadnika OSRH. Stozerni narednik Pero Bertovic iz Srednjice za obavještajno djelovanje pojačan je natjecanja za najspremnijeg pripadnika OSRH. Natjecanje je organizirano u sklopu akcije "Dobrovoljni vojnici" koja se provodi u sklopu projekta "Uzorak 2015". Natjecanje je u sklopu natjecanja "Dobrovoljni vojnici" u kojem je učestvovao i general direktor Hrvatskih ratnih zračnih snaga, general Bojan Šimunović.

**KRILA OLUJE
PREDSTAVILA NOVI LETAČKI PROGRAM**

Aerobatska grupe "Krila Oluje" predstavljajući je u zadarskoj vojarni "Zemunik" letački program nastupa za 2015. te njime najavili i novog ovogodišnjeg jubileja – 10. obljetnicu svojeg osnutka i postojanja. U sezoni 2015. "Krila Oluje" nastupat će u formaciji od pet aviona Pilatus PC-9M.

UVODNIK

U Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u nazočnosti najviših vojnih i civilnih dužnosnika te brojnih pripadnika OSRH, svečano je obilježen 28. svibnja, Dan Oružanih snaga RH i Dan Hrvatske kopnene vojske. Bila je to posebna prigoda da se prisjetimo svih onih koji su svoje živote dali za slobodnu Hrvatsku te nas svojom žrtvom trajno zasluzili. Detaljnije o obilježavanju ove vrijedne obljetnice pročitajte u broju pred vama...

Vježba Harpun 15-1 prvi je dio najvažnijeg mornaričkog obučnog događaja u ovoj godini. Tijekom vježbe snage su uvježbavale taktike, tehnike i procedure gađanja ciljeva u zraku i na površini, taktičkog manevriranja, zaštite snaga u luci, sidrištu, otvorenom moru i priobalnim vodama, zračne potpore, popune na moru, tegljenja havariranih brodova, provedba elektroničkog ratovanja, komunikacija, specijalnih operacija, operacija pomorskog presretanja te signalne vježbe...

Pobjednik natjecanja za najspremnijeg pripadnika OSRH Prvi za Hrvatsku 2015 stožerni je narednik Pero Bertović iz Središnjice za obavještajno djelovanje obranivši naslov osvojen na prošlogodišnjem natjecanju. Iscrpljujući stazu na području vojnog poligona "Eugen Kvaternik" i grada Slunja, dugu oko 40 kilometara, pod punom opremom i naoružanjem, te uz teške meteo uvjete, prešao je za nešto više od osam sati u konkurenciji 112 natjecatelja...

U ovom broju možete pročitati reportažu o Akrobatskoj grupi "Krila Oluje" koja je u zadarskoj vojarni "Zemunik" predstavila letački program nastupa za 2015. godinu te njime najavila i važan ovogodišnji jubilej – 10. obljetnicu svojeg osnutka i djelovanja. U sezoni 2015. "Krila Oluje" nastupat će u formaciji od pet aviona Pilatus PC-9M...

Pukovnija Vojne policije u zagrebačkoj vojarni "Croatia" provela je vježbu Sigurnost 15/1, a središnja tema vježbe bila je osiguranje štićenih osoba i objekata. U vježbi su u suradnji sa Središnjicom za obavještajno djelovanje GS OSRH bile uključene sve sastavnice PVP-a...

Uredništvo

■ SVEČANO OBILJEŽEN DAN OSRH I DAN HKOV-A

Predsjednik Vlade Zoran Milanović svima je prisutnima čestitao Dan OSRH i Dan Hrvatske kopnene vojske istaknuvši kako je naša vojska posebna

Uložili smo i uložit ćemo do kraja godine oko 2,5 miliarde kuna za opremanje, modernizaciju, poboljšanje uvjeta života vojnika, istaknuo je ministar obrane Ante Kotromanović

"Današnji dan ponosan je i poseban dan za Oružane snage RH jer su prošle 24 godine od postrojavanja najboljih od najboljih. Tad je trebalo imati srce i pokazati što znači biti spremna za domovinu. Na tisuće naših momaka izgubile su živote, a tisuće su ranjene i njima u čast slavimo ovaj dan. Nikad nećemo zaboraviti njihovu žrtvu jer nas ona sve skupa obvezuje. Duboko vjerujem da čovjek u prošlosti može naći inspiraciju i snagu, ali samo pogled u budućnost može dati stvarne rezultate. A upravo je vizija o tome kako se želimo izgrađivati i u kojem smjeru želimo ići ono što nas danas pokreće..." poručio je ministar Kotromanović

HRVATSKI VOJNICI UVIJEK DO

Dan Oružanih snaga RH i Dan Hrvatske kopnene vojske obilježeni su 28. svibnja svečanom akademijom i koncertom u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog. Svečanosti povodom 24. obljetnice utemeljenja OSRH nazočili su predsjednik Hrvatskog sabora Josip Leko, predsjednik Vlade Zoran Milanović, ministar obrane Ante Kotromanović, načelnik Glavnog stožera OSRH general zboru Drago Lovrić, izaslanik Predsjednice RH i vrhovne zapovjednice OSRH Domagoj Juričić, ministri u Vladi, veleposlanici i članovi Vojno-diplomatskog zbora, akademske

i vjerskih zajednica, brojni drugi uzvanici te sadašnji i bivši pripadnici OSRH. Predsjednik Vlade Zoran Milanović svima je prisutnima čestitao Dan OSRH i Dan Hrvatske kopnene vojske. Istaknuo je kako je naša vojska posebna: "Ono što su mnogi od vas, koji danas ovđe sjede, prošli u zadnje 24 godine, čini ih posebnim ljudima, muškarcima i ženama, u odnosu na one s kojima se uspoređuju, a to su naši NATO partneri. Ta je posebnost nešto što nas izdvaja i na što možete biti ponosni i još važnije – samosvesni." "Hrvatska je imala težak put, put koji nije imala niti jedna

Pobjedniku natjecanja za naj-spremnijeg pripadnika OSRH Prvi za Hrvatsku 2015. stožernom naredniku Peri Bertoviću iz Središnjice za obavještajno djelovanje uručeni su značka i prijelazni pehar

Petra KOSTANJŠAK, snimio Tomislav BRANDT

europska država, niti jedna članica Europske unije i NATO-a. Hrvatska je morala svoju slobodu i svoj status izboriti po trostrukoj cijeni. Danas kao predsjednik Vlade demokratske države u kojoj vojska ima važno i časno mjesto, Hrvatskoj treba barem 30, a mogu reći i 300 godina mira, da možemo pokazati što smo u stanju stvoriti, napraviti i zaraditi u miru," poručio je premijer te istaknuo kako je zadatak vojske da, među ostalim, stalno pokazuje da je spremna, jaka te da je se oni koji imaju zle misli boje i da je respektiraju. "Hrvatska vojska i dalje će dobivati ono što joj

treba da bi bila elitna služba. Želim da nastavite časno i elitno raditi svoj posao jer jeste posebni, jer ste imali drukčiju povijest, imate drukčiju sjećanja, emocije i traume," rekao je premijer Milanović i izrazio nadu za mirom, ali je također poručio da ako opet bude potrebno štititi integritet zemlje: "(...) tu ste vi i ja vjerujem u vas".

Ministar obrane Ante Kotromanović rekao je kako je današnji dan ponsan i poseban za OSRH jer su prošle 24 godine od postrojavanja najboljih od najboljih. "Tad je trebalo imati srce i pokazati što znači biti spre-

man za domovinu. Dvadeset četiri godine iza nas čine se duge i teške, to su dvadeset četiri godine od rođenja i razvoja naših Oružanih snaga. Kao ministar i hrvatski branitelj i sam sâm sudjelovao u vremenima kad su ljudi i hrabrost bili najveća snaga," naglasio je ministar i dodao da osjeća ponos, ne samo na ono što je učinjeno nego na ono što su Oružane snage RH danas. "Na tisuće naših momaka izgubile su živote, a tisuće su ranjene i njima u čast slavimo ovaj dan. Nikad nećemo zaboraviti njihovu žrtvu jer nas ona sve skupa obvezuje," poručio je

ministar Kotromanović te dodaо na kraju: "Duboko vjerujem da čovjek u prošlosti može naći inspiraciju i snagu, ali samo pogled u budućnost može dati stvarne rezultate. A upravo je vizija o tome kako se želimo izgrađivati i u kojem smjeru želimo ići ono što nas danas pokreće."

"U mandatu ove Vlade uložili smo i uložit ćemo do kraja godine oko 2,5 milijarde kuna za opremanje, modernizaciju, poboljšanje uvjeta života vojnika. U Dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga u idućih smo deset godina planirali uložiti još oko deset milijardi kuna. Ono što je

MOVINI VJERNI

Povodom 24. obljetnice Dana Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dana Hrvatske kopnene vojske predstavnici državnog i vojnog vrha položili su vijence i zapalili svijeće pred spomenikom Glas hrvatske žrtve - Zid boli, na Grobnici narodnih heroja, kod Središnjeg križa u Aleji poginulih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, na grob prvog hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana na Mirogoju, na grobove bivšeg ministra obrane Gojka Šuška i generala Zvonimira Červenka, Martina Špegelja i Imre Agotića, te na zajedničku grobnicu za neidentificirane žrtve iz Domovinskog rata na Krematoriju

Foto: S. Brigljević

SVEČANO OBILJEŽEN DAN OSRH I DAN HKOV-A

najvažnije jest da ćemo zadržati sve sposobnosti HRZ-a, HRM-a i HKoV-a," rekao je ministar Kotromanović. General zbora Drago Lovrić čestito je nazoočnima Dan OSRH i Dan HKoV-a. "Posebna mi je čast već petu godinu kao načelnik GS OSRH pozdraviti ovaj veličanstveni skup kojim danas obilježavamo 24. obljetnicu utemeljenja naših Oružanih snaga. S posebnim poštovanjem pozdravljam sve branitelje, invalide Domovinskog rata, članove obitelji poginulih i preminulih branitelja čija je žrtva duboko utkana u temelje naših Oružanih snaga i hrvatske državnosti," rekao je načelnik GS OSRH te se tom prigodom prisjetio prvog postrojavanja na stadionu u Kranjčevićevoj ulici kao početka

izgrađivanja pobedonosne Hrvatske vojske. "Vi svakog dana dokazujete da nema tog izazova, prepreke i protivnika s kojim se hrvatski vojnik, dočasnik i časnik nije spremam susresti i pobijediti u zaštiti nacionalnih interesa, domovine, života hrvatskih građana," rekao je general Lovrić. Naglasivši kako našu vojsku posebnom čini kvaliteta naših ljudi koji pronose slavu, humanost i ne-pobjedivost od Gunje do Dubrovnika, od Kosova do Afganistana, zaključio je: "Oni se uvijek pitaju što mogu učiniti bolje, više i jače za svoju domovinu. Upravo je zbog tih kvaliteta NATO savez odabrao baš našeg časnika namjesnika Davora Peteka za prvog dočasnika Savezničkog zapovjedništva za operacije. Upravo

zbog toga nam je naš saveznik SAD donirao više od 100 milijuna vojne opreme. Poručujem svim hrvatskim građanima da su hrvatski vojnici uvijek domovini vjerni i želim da dragi Bog blagoslovi naše napore, naše Oružane snage i lijepu našu domovinu Hrvatsku."

Povodom obilježavanja Dana Oružanih snaga RH ukupno je promaknuto 112 časnika među kojima su 22 žene. U čin brigadne generalice promaknuta je brigadarka Gordana Garašić. U čin general-pukovnika promaknuta je general-bojnički Mate Ostović, a u čin general-bojnica promaknuta su brigadni general Mladen Fuzul i brigadni general Slaven Zdilar. Uručene su i nagrade trojici prvo-plasiranih na natjecanju za najspres-

mnjeg pripadnika OSRH Prvi za Hrvatsku 2015. Pobjedniku natjecanja stožernom naredniku Peri Bertoviću iz Središnjice za obavještajno djelovanje uručeni su značka i prijelazni pehar. "Velika mi je čast drugu godinu zaredom osvojiti ovu titulu. Sa 41 godinom to je bilo teško jer je sama staza bila iznimno teška, puno teža nego prošle godine, tako da sam ujedno s ovom godinom odlučio završiti natjecanje i prebaciti se na pripreme u svojoj postrojbi," rekao je stožerni narednik Bertović koji je prilikom uručenja dobio gromoglasan pljesak svih prisutnih. U glazbenom dijelu programa sudjelovali su Simfonijski puhački orkestar OSRH i Klupa "Sveti Juraj" HRM-a. ■

PREDSJEDNICA PROMAKNULA, ODLIKOVALA I POHVALILA 134 PRIPADNIKA OSRH

Foto: S. Briglević

Predsjednica Republike Hrvatske i vrhovna zapovjednica OSRH Kolinda Grabar-Kitarović u povodu Dana OSRH i Dana Hrvatske kopnene vojske promaknula je, odlikovala i pohvalila 134 pripadnice i pripadnika OSRH istaknuvši kako je razvoj ljudskih potencijala, ulaganje u pripadnike OS-a, uvježbavanje i stjecanje

novih znanja i vještina iznimno važno, jednako važno kao i daljnje opremanje i modernizacija Oružanih snaga. "Danas se suočavamo s raznim pitanjima i izazovima našeg razvoja. Sučeljavamo mišljenja i concepcije, no u jednom segmentu našeg društva zajedništvo nikad nije dolazilo i ne dolazi u pitanje, a to su naše Oružane snage, na koje smo s pravom ponosni. Iako nije uvijek sve onako idealno kako bismo htjeli, i svjesni činjenice da uvijek možemo bolje, treba istaknuti kako naše Oružane snage ispunjavaju sve zadaće koje se pred njih postave," rekla je Predsjednica na primanju u Ured.

Vrhovna je zapovjednica OSRH u čin general-pukovnika pješaštva promaknula

zapovjednika Hrvatske kopnene vojske Matu Ostovića, u čin general-bojnica Mladena Fuzula i Slavenu Zdilaru, a u čin brigadne generalice Gordani Garašić. Redom kneza Domagoja s oglicom za pokazanu osvijedočenu hrabrost i junaštvo u ratu odlikovala je bojnica Ninu Pinteru, a Redom bana Jelačića za osobite vojne zasluge u ustroju i razvitku OSRH brigadnog generala Borisa Zdilara. Redom bana Jelačića za iznimno uspješno zapovjedanje postrojbama OSRH te za osobite vojne zasluge u njihovu ustroju i razvitku odlikovan je brigadir Ivan Turkalj. Za doprinos uspješnim rezultatima u razvijanju borbenе izobrazbe, besprijekornom čuvanju i održavanju naoružanja i materijalnih sredstava te zalaganje i

ostvarene natprosječne rezultate u provedbi postavljenih zadaća pohvaljeni su pukovnici Siniša Ćiglenečki, Vladimir Horvat, Milan Posel te satnici Silvije Grgić i Mario Milinarić. Čestitajući svim promaknutim, odlikovanim i pohvaljenim, predsjednica Grabar-Kitarović podstjetila je da su u protekle 24 godine Oružane snage prolazile različite faze: od stasanja u teškim ratnim godinama i prilagodbe poratnom razdoblju, do zahtjevnih procesa ustrojbene preobrazbe i ulaska u NATO savez.

U ime promaknutih, odlikovanih i pohvaljenih časnika te prve generalice u OSRH zahvalio je zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-pukovnik Mate Ostović. (H)

Gordana Garašić – prva generalica Oružanih snaga RH

Povodom obilježavanja Dana Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dana Hrvatske kopnene vojske brigadarka Gordana Garašić promaknuta je u čin brigadne generalice.

U svojem je obraćanju generalica Garašić istaknula da će zadržati posao koji je imala i do sada te izrazila nadu u nastavak dobre suradnje s dosadašnjim kolegama i kolegicama. "Ovaj čin nije samo moja osobna zasluga jer jedan čovjek u ovako velikoj organizaciji ne može to sve sam postići. Priznanje je to svim mojim kolegama i kolegicama koji sa mnom rade na poboljšanju učinkovitosti Oružanih snaga RH." Dodala je kako se dobro snažala u vojničkom pozivu i, po mnogima, "muškom svijetu" istaknuvši da treba puno raditi i biti uporan, ali da se znanje, upornost, red, rad i stega, uvijek vrednuju."

Brigadna generalica Gordana Garašić diplomirala je na Pravnom fakultetu u Zagrebu u srpnju 1994., a pravosudni ispit položila 2006. godine. Profesionalnu karijeru započela je u kolovozu 1994. u Ministarstvu unutarnjih poslova u Odjelu za državljanstvo, a u Ministarstvu obrane u Personalnoj službi od veljače je 1995. godine. Tijekom karijere obnašala je dužnost vojnog savjetnika u Predstavništvu OSRH pri NATO-u i EU-u u sklopu misije RH pri NATO-u (Bruxelles, Belgija). Bila je i pročelnica Kabineta načelnika Glavnog stožera OSRH, načelnica Odjela za operacije u tijeku u Zapovjednoj operativnom središtu GS OSRH, načelnica Uprave za personalne poslove GS OSRH te pomoćnica savjetnika Predsjednika RH za obranu. Generalica Garašić dva je puta bila u misiji ISAF, prvi put tijekom 2010. godine, kada je obnašala dužnost načelnice Odjela za per-

sonalne poslove u Regionalnom zapovjedništvu Sjever (RCN) i dužnost pravne savjetnice zapovjednika RCN-a te 2014. godine kada je obnašala dužnost savjetnice zapovjednika ISAF-a za rodnu ravnopravnost u Afganistanu povodom čega je privremeno promaknuta u čin brigadne generalice. Završila je niz funkcionalnih tečajeva iz područja kontrole naoružanja, civilno-vojnih odnosa, Europske sigurnosne i obrambene politike, tečajeve za pravne savjetnike u operacijama NATO-a te Školu za nacionalnu sigurnost i strategiju resursa Nacionalnog obrambenog sveučilišta "Dwight E. Eisenhower" gdje je stekla zvanje magistrice. Odlikovana je Spomenicom domovinske zahvalnosti, Redom hrvatskog pletera, Medaljom "Olja", Medaljom za sudjelovanje u operaciji ISAF, a za njezin ju je rad pohvalio načelnik GS OSRH.

OJI, foto: MOD Kazakhstan

MORH

"HRVATSKA I KAZAHSTAN IMAJU ZAJEDNIČKI INTERES – UNAPRIJEDITI ODNOSE I INTENZIVIRATI SURADNU NA SVIM PODRUČJIMA, OD ONE NA PODRUČJU OBRAMBENE INDUSTRIJE, OBUKE I ŠKOLOVANJA, PA SVE DO GOSPODARSKE," NAGLASIO JE MINISTAR KOTROMANOVIĆ

IZASLANSTVO MORH-A U SLUŽBENOM POSJETU REPUBLICI KAZAHSTANU

Ministar obrane Ante Kotromanović susreo se 27. svibnja tijekom službenog posjeta Republici Kazahstanu s tamošnjim kolegom Imangalijem Tasmagambetovim. Razgovori su bili fokusirani na bilateralnu obrambenu suradnju, posebice vojnih industrija, regionalnu sigurnosnu situaciju te suradnju u okviru NATO-a.

"Hrvatska i Kazahstan imaju zajednički interes – unaprijediti odnose i intenzivirati suradnju na svim područjima, od one na području obrambene industrije, obuke i školovanja, pa sve do gospodarske," naglasio je ministar Kotromanović. Istaknuo je da Hrvatska kao članica NATO-a cjeni dobre odnose koje Kazahstan održava sa Savezom, te je tako i jedan od glavnih partnera u središnjoj Aziji.

"Hrvatska se zalaže i za daljnje jačanje odnosa NATO-a i EU-a s Republikom Kazahstanom, putem dostupnih mehanizama suradnje – Partnerstva za mir i Sporazuma o suradnji i pojačanom partnerstvu između EU-a i Kazahstana," rekao je ministar Kotromanović. Predložio je i osnivanje zajedničkog Povjerenstva za vojno-tehničku suradnju koje bi omogućilo bolju koordinaciju među predstavnicima obrambene industrije RH i Kazahstana te državnih institucija. Dvojica ministara potpisala su i Memorandum o suradnji na području obrane.

Ministar Kotromanović nazočio je i bilateralnim sastancima hrvatskog premijera Zorana Milanovića i kazahstanskog predsjednika

Dvojica ministara potpisala su i Memorandum o suradnji na području obrane

Nursultana Nazarbajeva te premijera Karima Masimova. Razgovaralo se o mogućnostima gospodarske suradnje dviju zemalja.

Kazahstan je najveća zemlja središnje Azije, bogata naftom, plinom i rudama, što su ujedno i najveći izvozni proizvodi. Imala visoku stopu gospodarskog rasta i velik investicijski potencijal, naglasili su čelni ljudi Kazahstana.

Premijer Žoran Milanović naglasio je kako postoji velik interes hrvatskih tvrtki da se uključe u investicijski ciklus na tom području. Kako bi predstavili svoje proizvode i ispitali mogućnosti suradnje, u Kazahstanu su boravili i predstavnici 35 najuspješnijih hrvatskih tvrtki iz područja građevinarstva, pre-

hrambene, informatičke, farmaceutske te obrambene industrije. "Sretan sam što sam ovdje s hrvatskom delegacijom i uvjeren da će naš posjet rezultirati ugovorima i sporazumima te nastavkom ovih plodonosnih kontakata. Nadam se da će biti potvrđeni i posjetom predsjednika Nazarbajeva Hrvatskoj ovog ljeta," zaključio je premijer Milanović. Kazahstanski je premijer Karim Masimov pozvao hrvatske tvrtke da dođu u Kazahstan i sudjeluju u njegovu razvoju te doda da je poslovni forum prilika da se dvije zemlje bolje upoznaju i razumiju. Predstavnici hrvatskih tvrtki susreli su se tijekom posjeta i s kazahstanskim ministrom za in-

sticije i razvoj Asetom Isekeševim. Ministar Kotromanović istaknuo je kako je Kazahstan, s gospodarskim rastom i povoljnom ulagačkom klimom, definitivno zanimljiv primjer i Hrvatskoj:

"Kazahstan je proteklih godina privukao impresivna strana ulaganja i postao gospodarski moćan, s leaderskim ambicijama u središnjoj Aziji. Tome vjerojatno pridonosi i otvorenost za međunarodno poslovanje i ulaganja. Također je pokazao da mu je zanimljiva i hrvatska vojna industrija i nadam se da će naše tvrtke ovdje naći svoju priliku i realizirati neke nove poslove."

Predstavnici hrvatske obrambene industrije (Agencija Alan, HS Produkt, Dok-Ing, Šestan-Busch, Đuro Đaković, Kroko, Geofoto) prezentirali su svoj proizvodni program i mogućnosti vojno-tehničke suradnje.

Ivica Nekić, direktor državne Agencije Alan, naglasio je da je Kazahstan zanimljivo tržište koje se sve više otvara prema zapadu, želi novu opremu te upotpuniti ili proširiti svoje proizvodne i prodajne kapacitete.

"Hrvatska im je zanimljiva kao članica Europske unije i NATO-a, žele nove, zapadne tehnologije i s te im je strane ono što naše tvrtke nude bilo jako zanimljivo. S druge strane, Kazahstanci žele stvoriti što bolju investicijsku i ulagačku klimu i žele biti ulaz na šire tržište u regiji," naglasio je direktor Nekić. Posjet Republici Kazahstanu završio je zajedničkim sudjelovanjem na poslovnom forumu. ■

OSRH

"Obećavam da će OSRH u Savezničkom zapovjedništvu za operacije u Monsu meni i dalje biti prioritet i da ću u svakom trenutku s ponosom isticati hrvatski stijeg koji nosim na lijevom ramenu svoje odore," istaknuo je časnički namjesnik Davor Petek

"Preuzimajući ovu dužnost obvezujem se uložiti maksimum svojih mentalnih i fizičkih sposobnosti i nastaviti ondje gdje je časnički namjesnik Davor Petek stao," rekao je časnički namjesnik Dominik Ban i dodao kako je prvi dočasnik OSRH glas svih vojnika i dočasnika na najvišoj razini vođenja i zapovijedanja

PRIMOPREDAJA DUŽNOSTI PRVOG DOČASNika OSRH

Zahvalivši časničkom namjesniku Davoru Peteku na trudu i nesebičnoj službi, te na svemu što je dao našim Oružanim snagama, načelnik GS-a general Drago Lovrić izrazio je uvjerenje da će i u Monsu, u Savezničkom zapovjedništvu za operacije, na pravi način predstavljati svoju domovinu i biti njezin najbolji ambasador. Za časničkog namjesnika Dominika Bana naglasio je kako vjeruje da je upravo on taj koji može nastaviti kontinuitet kvalitete obnašanja dužnosti prvog dočasnika....

U Glavnom stožeru OSRH 27. je svibnja održana svečana primopredaja dužnosti prvog dočasnika OSRH između časničkog namjesnika Davora Peteka i časničkog namjesnika Dominika Bana. Primopredaji su nazočili načelnik GS-a OSRH general zboru Drago Lovrić, direktor GS-a kontraadmiral Robert Hranj, zapovjednici i prvi dočasnici grana OSRH, Hrvatskog vojnog učilišta, Zapovjedništva za potporu, Zapovjedništva specijalnih snaga, pristožernih postrojbi te načelnici i zamjenici načelnika uprava GS OSRH. Dosadašnji prvi dočasnik časnički namjesnik Davor Petek odlazi na novu dužnost prvog dočasnika Savezničkog zapovjedništva za operacije u Monsu u Kraljevinu Belgiju, što je najviša dužnost koju jedan dočasnik NATO saveza može obnašati.

Novi prvi dočasnik časnički namjesnik Dominik Ban do sada je obnašao dužnost prvog dočasnika Hrvatske kopnene vojske. Pripadnik je OSRH od 16. lipnja 1991. kada se kao maloljetnik pridružio obrani Republike Hrvatske.

U svom je govoru načelnik GS-a zahvalio časničkom namjesniku Davoru Peteku na trudu i nesebičnoj službi, te na svemu što je dao našim Oružanim snagama, te izrazio uvjerenje da će i u Monsu, u Savezničkom zapovjedništvu za operacije, na pravi

način predstavljati svoju domovinu i biti njezin najbolji ambasador. "Postavio si vrlo visoke profesionalne standarde i tvojem naslijedniku neće biti nimalo lako održati ih na istoj razini," naglasio je general Lovrić. Izrazio je uvjerenje kako je upravo časnički namjesnik Dominik Ban onaj koji može nastaviti kontinuitet kvalitete obnašanja dužnosti prvog dočasnika. Zaželio mu je sreću i uspjeh u obnašanju najviše dočasničke dužnosti. U svom je govoru časnički namjesnik Davor Petek zahvalio na pruženoj potpori svim pripadnicima OSRH s kojima je surađivao protekle tri godine, a

načelniku GS-a na ukazanom povjerenju i na svekoliko pruženoj potpori. Naglasio je da bez istinske potpore nadređenog zapovjednika prvi dočasnički namjesnik ne mogu obnašati. Zamolio je sve nazočne da na isti način nastave pružati potporu i novom prvom dočasniku OSRH. "Obećavam da će OSRH u Savezničkom zapovjedništvu za operacije u Monsu meni i dalje biti prioritet i da ću u svakom trenutku s ponosom isticati hrvatski stijeg koji nosim na lijevom ramenu svoje odore," zaključio je časnički namjesnik Petek.

Časnički namjesnik Dominik Ban zahvalio je također načelniku GS-a OSRH na ukazanom povjerenju i odgovornosti. "Preuzimajući ovu dužnost obvezujem se uložiti maksimum svojih mentalnih i fizičkih sposobnosti i nastaviti ondje gdje je časnički namjesnik Davor Petek stao," rekao je časnički namjesnik Ban i dodao kako je prvi dočasnik OSRH glas svih vojnika i dočasnika na najvišoj razini vođenja i zapovijedanja. Zaključio je svoj govor zahvalom u ime svih dočasnika i vojnika časničkom namjesniku Peteku na svemu što je učinio s iskrenom vjerom da će i na novoj dužnosti ostaviti prepoznatljiv trag, kao što je to učinio i na dosadašnjoj dužnosti prvog dočasnika. ■

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

OSRH

VOJNIK IVAN PARAMAN I DESETNIK DAMIR HALEUŠ

Četvrti ovogodišnji par laureata u izboru za najboljeg vojnika i dočasnika mjeseca pripadnici su postrojbi OSRH koje su ustrojene nedavno, ali korijeni iz kojih su nastale dopuštaju nam da ih nazovemo elitnim. Sigurno je da su vojnik Ivan Paraman (Zapovjedništvo specijalnih snaga) i desetnik Damir Haleuš (Središnjica obavlještajnog djelovanja) itekako opravdali mjesto u toj eliti.

Paraman je nedavno završio Izobrazbu za razvoj vođa (IRV) u Dočasničkoj školi i stekao temeljni uvjet za dočasnički čin. Bio je najbolji u naraštaju, čime je i zasluzio pismenu pohvalu zapovjednika Dočasničke škole i naslov najvojnika travnja. "Tijekom izobrazbe aktivno je sudjelovao na nastavi i pokazao veliku motiviranost i zalaganje, odgovornost i samostalnost u realizaciji svih zadaća koje je izvršavao krajnje profesionalno, točno i na vrijeme. Svojim znanjem i vještina-
ma pomagao je ostalim polaznicima u učenju, razumijevanju i realizaciji postavljenih im zadaća odričući se vlastitog slobodnog vremena. Pokazao je izražene sposobnosti vođenja i zapovijedanja, kao i organizacijske sposobnosti. Prihvaćao je odgovornost i izvrsno se nosio s njom. Odluke koje je trebao donijeti, bile su odgovarajuće i pravodobne. Pokazao je vrlo uzorno vladanje, znanje i izvrsnu psihofizičku spremu. Uvijek se isticao kao primjer, čime je nametnuto visoke standarde ostalim polaznicima. Ri-

NAJBOLJI VOJNIK I DOČASNICK TRAVNJA

ISTAKNULI SE KAO PRIMJERNI, ODGOVORNI I PROFESSIONALNI

ječ je o iznimno stručnom i kvalitetnom vojniku. Ospozobljen je za obnašanje dužnosti vođe tima," stoji, između ostalog, u obrazloženju njegove nominacije. Dakle, Paraman je na izobrazbi, a i inače, pokazao da je pravi primjer hrvatskog specijalca, na kojeg će se zbog njegove mladosti (28) Oružane snage moći oslanjati još niz godina. Ubuduće i u novoj ulozi, kao vođe vojnika. Uoči primanja priznanja koje mu je, kao i Haleušu, u prostorijama Glavnog stožera OSRH dodijelio načelnik general zborna Drago Lovrić. S druge strane, desetnik Haleuš jedan je od onih dočasnika koji, una-

toč nemjerljivom iskustvu (devetnaest godina) u OSRH i gotovo pa rutinskim velikim vojničkim sposobnostima, i danas zadržavaju visoku razinu motivacije. A njegove su se kvalitete jednog travanjskog dana u Nacionalnom parku Paklenica pokazale u punoj mjeri. Ondje je desetnik kao instruktor bio uključen u provedbu napredne specijalističke obuke iz alpinizma. Tijekom obuke, u primjeni tehnika penjanja smjerova na stijeni s velikim usponom, našao se u vrlo složenoj i za život opasnoj situaciji. Naime, na penjačkom smjeru na visini od 60 m relativne visine dio stijene (oko

300 kg) odlomio se i prijetio da će pasti. Haleuš je na vrijeme uočio neposrednu opasnost za sebe i ostale pripadnike tima koji su se penjali za njim. Reagirao je profesionalno, ali prije svega hrabro i ljudski svjesno se izloživši neposrednoj opasnosti. Primio je stijenu i svojim tijelom zaustavio njezinu daljnje kretanje, u suprotnom bi nezaustavljivo krenula i pala. Uz pomoć drugih pripadnika tima užadima i klinovima osigurao ju je od pada. Na litici i podno nje istodobno se nalazio znatan broj pripadnika satnije koja je provodila obuku, ali i znatan broj civila-penjača koji su čekali svoj red za penjanje. O neposrednom događanju odmah je obaviješten GSS čiji su pripadnici u to vrijeme bili angažirani na drugoj zadaći. GSS je zamolio da Haleuš i nazočni vojnici osiguraju područje ili otklone opasnost. Nakon što je područje isprážnjeno od civilnih i vojnih osoba, desetnik Haleuš i njegov tim kontrolirano su srušili prijeteću stijenu i tako otklonili opasnost. "Tijekom takve obuke često se događa da manji ili veći kamen ili stijena sklizne, i reakcija je tada instinktivna: ne smije se dopustiti da padne. Odmah sam uhvatio stijenu, zaustavio je i držao ne znam koliko dugo. Kad sam se maknuo u stranu, kolege su priskopili upomoći i uspjeli smo osigurati da ne padne. Reakcija je posljedica iskustva, obuke, rada i pokazatelj je da se u našoj postrojbi radi dobro i profesionalno," rekao je Haleuš. ■

VOJNIK IVAN PARAMAN

Vojnik Paraman je nedavno završio Izobrazbu za razvoj vođa u Dočasničkoj školi kao najbolji u naraštaju, čime je i zasluzio pismenu pohvalu zapovjednika. "Uspjeh je posljedica i onoga što sam kao pripadnik ZSS-a donio sa sobom na izobrazbu na kojoj je bilo mnogo drugih jednako spremnih, obučenih, motiviranih polaznika, no presudile su nijanse. Priznanje za vojnika mjeseca, a posebno završetak IRV-a veliki je korak u mojoj karijeri," kazao je.

DESETNIK DAMIR HALEUŠ

Desetnik Haleuš je kao instruktor bio uključen u provedbu napredne specijalističke obuke iz alpinizma. Tijekom obuke dio stijene se odlomio i prijetio da će pasti. Haleuš je na vrijeme uočio neposrednu opasnost za sebe i ostale pripadnike tima te je, svjesno se izloživši neposrednoj opasnosti, primio njezinu daljnje kretanje...

VOJNA VJEŽBA HRM-A

Vježba Harpun 15-I prvi je dio najvažnijeg ovogodišnjeg mornaričkog obučnog događaja. Tijekom vježbe snage su uvježbavale taktike, tehnike i procedure gađanja ciljeva u zraku i na površini, taktičkog manevriranja, zaštite snaga u luci, sidrištu, otvorenom moru i priobalnim vodama, zračne potpore, popune na moru, tegljenja havariranih brodova, provedbe elektroničkog ratovanja, komunikacija, specijalnih operacija, operacija pomorskog presretanja te signalne vježbe... Zapovjednik HRM-a komodor Predrag Stipanović izrazio je zadovoljstvo iskazanim sposobnostima naglasivši: "Uvježbanost i usklađenost združenog djelovanja, iznimna suradnja s ostalim granama Oružanih snaga RH, iskazala se i ovaj put..."

U sklopu vježbe provedeno je topničko gađanje cilja u zraku i topničko gađanje ciljeva na moru, a gađalo se teškim strojnicama 12,7 mm te topovima kalibra od 20 mm do 57 mm, haubicama 122 mm i višecijevnim raketnim bacačima na udaljenostima od 1500 m do 8500 m

HARPUN 15-I

Završnom je raščlambom u Zapovjedništvu Hrvatske ratne mornarice privедена kraj vojna vježba Harpun 15-I, prvi dio najvažnijeg ovogodišnjeg mornaričkog obučnog događaja. Združene sa snagama HKoV-a, HRZ-a i PZO-a, ZzP-a, pVP-a, ZSS-a i SOD-a, središnjice KIS-a, snage HRM-a uspješno su provele vježbu koja se u području srednjeg Jadrana održavala od 20. do 22. svibnja. Temeljni je cilj vježbe bio prikaz uvježbanosti i sposobnosti svih sudjelujućih snaga u pripremi i provedbi borbenih djelovanja, usklađenim međurodovskim i intergranskim djelovanjima, uvježbavanje Zapovjedništva i

postrojbi HRM-a i sudjelujućih snaga s glavnim zadaćom uvježbavanja procedura planiranja i provedbe združenih operacija na moru i u priobalu. Vježbom je zapovjedao načelnik Stožera – zamjenik zapovjednika HRM-a kapetan bojnog broda Milan Blažević, a sudjelovalo je šesnaest brodova i dvije raketne bitnice iz sastava Flotile HRM-a i Obalne straže RH, zrakoplovi i helikopteri HRZ-a i PZO-a, snage GMTBR-a HKoV-a te motrišačke postaje Bojne obalne službe motrenja i obavlješćivanja (bOSMiO). U vježbi je sudjelovalo 867 pripadnika OSRH, tri pripadnika MUP-a RH i prvi put dva pripadnika vojske SAD-a u svojstvu

U vježbi je sudjelovalo šesnaest brodova i dvije raketne bitnice iz sastava Flotile HRM-a i Obalne straže RH, zrakoplovi i helikopteri HRZ-a i PZO-a, snage GMTBR-a HKoV-a te motrišačke postaje Bojne obalne službe motrenja i obavlješćivanja. Sudjelovalo je 867 pripadnika OSRH, tri pripadnika MUP-a RH i prvi put dva pripadnika vojske SAD-a u svojstvu promatrača

M. BLAŽEVIĆ, M. SIRIŠČEVIĆ, snimili: I. HRŽIĆ, J. KEVRIĆ

promatrača. U sklopu vježbe provedeno je topničko gađanje cilja u zraku i topničko gađanje ciljeva na moru, a gađalo se teškim strojnicama 12,7 mm te topovima kalibra od 20 mm do 57 mm, haubicama 122 mm i višecijevnim raketnim bacačima na udaljenostima od 1500 m do 8500 m.

Rano ujutro 20. svibnja iz Pomorske je baze „Lora“ isplovila skupina brodova u područje provedbe vježbe. Težišta obučna aktivnost prvog dana bila je topničko gađanje cilja u zraku. Pet raketnih topovnjača na sastava Flotide HRM-a uspješno je provedlo gađanje na tzv. metu *Rukavac* koju je na sigurnoj udaljenosti teglio zrakoplov iz sastava HRZ-a i PZO-a. Unatoč činjenici da je takvo gađanje zadnji put provedeno 2008. godine, ostvareni su izvrsni rezultati. Nakon toga ophodni su brodovi Obalne straže RH i desantni brodovi minopolagači i lovac mina Flotide HRM-a proveli topničko gađanje površinskog cilja na poligonu LD (R) 17 kod otoka Žirja. Nakon gađanja jedna je skupina brodova uplovila u šibensku luku, a druga je usidrena u uvali Rogoznici gdje je i prenoćila. Tijekom noći provedene su pripremne i ispitne signalne vježbe za posade brodova. Aktivnosti su drugog dana započele vježbovnom bojnom uzbunom i isplavljenjem sa sidra, nastavile se uspješnom

provedbom topničko-raketnog gađanja postrojbi HKoV-a s poligona „Zečevo“ i završile topničkim gađanjem pet raketnih topovnjača na površinski cilj. Osim toga, usporedno su se odvijale aktivnosti pripreme svih snaga za provedbu desanta, ubacivanjem dubinskih izviđnika, pripremom bespilotnih letjelica, ukrcajem i prevoženjem snaga desanta, čemu su prethodile aktivnosti oko snaga OPFOR-a na samom Žirju.

Zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta koji su izravno utjecali na sigurnost brodova, letjelica i sudionika vježbe, nije izvršen iskrcaj odnosno desant snaga HKoV-a na Žirje, kao ni vježbe spašavanja čovjeka u moru, medicinska evakacija ozlijeđenih te vježba traganja i spašavanja na moru. Prekidom vježbe započela je i složena operacija izvlačenja snaga iz područja vježbe te njihov povratak u bazu. Tijekom vježbe snage su uvježbavale taktike, tehnike i procedure gađanja ciljeva u zraku i na površini, taktičkog manevriranja, zaštite snaga u luci, sidrištu, otvorenom moru i priobalnim vodama, zračne potpore, popune na moru, tegljenja havariranih brodova, provedbe elektroničkog rotovanja, komunikacija, specijalnih operacija, operacija pomorskog presretanja te signalne vježbe. ■

Zapovjednik HRM-a komodor Predrag Stipanović izrazio je zadovoljstvo iskazanim sposobnostima:

„Uvjebanost i usklađenost združenog djelovanja te iznimna suradnja s ostatim granama OSRH iskazale su se i ovaj put. Vježbe poput ove iznimno su važne obučne aktivnosti tako da se pripadnici Oružanih snaga uvježбавaju kontinuirano. No, posebno me raduje uspješna provedba gađanja zračnog cilja čime su naši topnici pokazali da su potpuno osposobljeni za izvršenje i najzahtjevnijih zadaća. Čestitke zapovjedniku vježbe i svim sudionicima, ponajprije stoga što su u osobito složenim uvjetima koji su vladali na moru uspješno izvršili sve zadaće i planirane aktivnosti.“

Zapovjednik vježbe kapetan bojnog broda Milan Blažević ocijenio je vježbu iznimno uspješnom:

„Sama vježba nastavak je višemjesečnog planskog procesa koji je obuhvatio i niz pripremnih uvježbavanja svih sudionika. Ono što je ovogodišnju vježbu činilo specifičnom u odnosu na prethodnu gađanje je zračnog cilja te uvođenje u uporabu nove opreme, a samim tim i dizanje pojedinih sposobnosti na višu razinu. Samo gađanje zračnog cilja provelo je svih pet topovnjača, a postignuti su rezultati unatoč nepovoljnim vremenskim uvjetima bili iznad očekivanja. Nepovoljne vremenske prilike prisilile su sve sudionike vježbe na dodatna naprezanja kako bi se ostvarili svi postavljeni ciljevi. Profesionalan odnos, motiviranost, usmjerenost na zadaću i fleksibilnost u provedbi bili su odlučujući da se sve izvrši uspješno i bez incidenta. Potrebno je istaknuti da su u dva dana provedena četiri ciklusa bojnih gađanja s brodova i s kopna na poligonu kroz koji prolaze važni pomorski i zračni koridori. Izolacija poligona sa sigurnosnog je aspekta bila pravi izazov za sve snage pri čemu su snage osiguranja ujedno sudjelovale u provedbi gađanja.“

Svi su se sudionici složili da treba održati kontinuitet uvježbavanja snaga te podizati razinu pojedinih sposobnosti postavljanjem sve složenijih zadaća za sljedeću vježbu Harpun.“

NATJECANJE ZA NAJSPREMNIJEG PRIPADNIKA OSRH

Stožerni narednik Pero Bertović iz Središnjice za obavještajno djelovanje pobjednik je natjecanja za najspremniјeg pripadnika OSRH Prvi za Hrvatsku 2015. Obranio je pritom naslov osvojen na prošlogodišnjem natjecanju. Iscrpljujući stazu na području vojnog poligona "Eugen Kvaternik" te grada Slunja, dugu oko 40 kilometara, pod punom je opremom i naoružanjem i uz teške meteo uvjete prešao za nešto više od osam sati u konkurenciji 112 natjecatelja...

STOŽERNI NAREDNIK OPET

Pobjedom stožernog narednika Pere Bertovića iz Središnjice za obavještajno djelovanje, u Slunju je 21. svibnja završeno natjecanje za najspremniјeg pripadnika OSRH Prvi za Hrvatsku 2015.

Pobjednik natjecanja iscrpljujući je stazu na području vojnog poligona "Eugen Kvaternik" te grada Slunja, dugu oko 40 kilometara, pod punom opremom i naoružanjem čija je ukupna masa iznosila najmanje 17,6 kilograma, i uz teške meteo uvjete, prešao za nešto više od osam sati, obravivši naslov koji je osvojio na prošlogodišnjem natjecanju. Utrka je uključivala sedam kontrolnih i 13 radnih točaka koje su zahtijevale primjenu mnogih vojničkih znanja, vještina i sposobnosti. Na drugo, odnosno treće mjesto u konkurenciji 112 pripadnika i pripadnica OSRH te MUP-a koji su startali, plasirali su se vojnik Zvonimir Tadejević iz Zapovjedništva specijalnih snaga te poručnik korvete Ante Jović, pripadnik Flotile Hrvatske ratne mornarice. Slobodno se može reći da su hrvatski vojnici dominirali utrkom Prvi za Hrvatsku: najbolji među 25 pripadnika MUP-a bio je Nikica Lazarević na 12. mjestu. "Nisam se nadao pobjedi, konkurenca je ove godine jača nego

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

PERO BERTOVIĆ PRVI ZA HRVATSKU

prošle i bilo mi je barem dvostruko teže. Najteža je točka bila orientacija, ali pokazala se ključnom jer sam iz nje izišao prvi. Da bi se postigao takav uspjeh, treba uvijek biti spremam i stalno trenirati," rekao je nakon svečanog proglašenja pobjednika Pero Bertović koji je istodobno s pobjedom proslavio i svoj 41. rođendan. Srebrni Tadejević rekao je da je utrka bila teška, najzahtjevnija na početku, dok je trećeplasirani Jović bio zadovoljan sa svom činjenicom da je završio utrku, po,

kako je rekao: "(...) stazi koja bi bila teška i za prolaz vozilom". Glavna je motivacija mornaričkog časnika pobijediti samog sebe, pomaknuti vlastite granice. Istodobno, pobjedu na međunarodnom vojničkom natjecanju Best Soldier Competition koje se održalo pod jednakim uvjetima i na istoj stazi, odnio je austrijski predstavnik desetnik Johannes Vasold. Međunarodnu konkureniju činilo je ukupno 30 predstavnika, iz Albanije, Austrije, Češke, Grčke, Mađarske, SAD-a,

**General zborna
Drago Lovrić izrazio
je zadovoljstvo
utrkom koju je
organizirao
GS OSRH uz provedbu
Zapovjedništva za
obuku i doktrinu
"Fran Krsto Frankopan" Hrvatske
kopnene vojske.
"Hrvatski je vojnik
pokazao i danas da
ne postoji ta prepreka
i to vrijeme koje
ne može svaldati i
prevladati. Pokazali
su znanja i vještine
te spremnost da ih
iskoriste. Ponosan
sam na njih i
ono što su danas
pokazali iznimno je
visoko postignuće,
a jednako je i s pri-
padnicima stranih
oružanih snaga,"**
rekao je nakon
utrke general
Lovrić

Slovenije i Kosova, kao i pripadnici OS-a Španjolske i Ujedinjenog Kraljevstva koji su se natjecali u ime NATO-ova Zapovjedništva združenih snaga Napulj. Vasold se natjecao i prošle godine kad je, prema njegovim riječima, bilo teže jer je vrućina bila za natjecatelje teža okolnost nego kiša. Složio se s Bertovićem da je orientacija bila najzahtjevniji dio utrke. Drugi najbolji stranac bio je Slovenac, desetnik Jure Močivnik, a treći Grk, poručnik Konstantinos Karampas.

• NATJECANJE ZA NAJSPREMNIJEG PRIPADNIKA OSRH

Natjecanja su započela 20. svibnja dvjema kvalifikacijskim disciplinama: veslanjem i gađanjem jurišnom puškom. Postignuti su rezultati odredili redoslijed na startu utrke, a bolji je ukupni rezultat značio i prednost pri startu. Prvi je natjecatelj krenuo točno u 6:00 sati. Što se tiče radnih točaka, na vojnom je poligonu trebalo po predviđenim pravilima svladati sastavljanje, rastavljanje i precizno gađanje jurišnom puškom AK-47, precizno gađanje jurišnom puškom VHS-D i samokresom HS-9, gađanje simulatorom protuoklopнog oružja AT 4 MILES, postupke borbe u urbanom području, bacanje bombe, navigaciju, obilazak kontaminiranog zemljista, prelazak vodene zapreke,

dinamičko uže i stazu s vojničkim zaprekmama. Zadnje su tri radne točke u gradu Slunjku uključivale medicinsku evakuaciju, vučnicu i prelazak rijeke kajakom. Cilj je bio postavljen na središnjem Trgu dr. Franje Tuđmana na kojem su natjecatelje prilikom završetka utrke i proglašenja pobjednika mogli pozdraviti i građane Slunja. Završnici natjecanja nazočili su i načelnik Glavnog stožera OSRH i izaslanik ministra obrane general zbora Drago Lovrić, zapovjednik Nacionalne garde Minnesota general-bojnik Richard C. Nash, glavni inspektor obrane general-pukovnik Mirko Šundov, drugi dužnosnici MORH-a i OSRH, kao i predstavnici savezničkih i partnerskih zemalja. ■

Napisala i snimila Petra KOSTANJŠAK

NATO-OVA ŠKOLA OBERAMMERGAU

NA TEMELJNOM JE TEČAJU ODNOSA S JAVNOŠĆU SUDJELOVALO UKUPNO 20 VOJNIH I CIVILNIH DUŽNOSNIKA IZ ČLANICA NATO-a I PARTNERSKIH ZEMALJA. CILJ JE BIO PRIPREMA POLAZNIKA ZA RAD U ODNOSIMA S JAVNOŠĆU, DAKLE NJIHOVO UPoznavanje s NATO-ovim POLITIKAMA, PROCEDURAMA I AKTIVNOSTIMA...

U ODNOSIMA S JAVNOŠĆU NAJAVAŽNIJI SU KREDIBILITET I POVJERENJE

U NATO-ovo je školi u Oberammergauu od 18. do 22. svibnja održan Temeljni tečaj odnosa s javnošću u NATO-ovu okruženju (NATO Public Affairs Policy Indoctrination Course). Sudjelovalo je ukupno 20 vojnih i civilnih dužnosnika iz članica NATO-a i partnerskih zemalja. Cilj tečaja bio je priprema polaznika za rad u odnosima s javnošću, dakle njihovo upoznavanje s NATO-ovim politikama, procedurama i aktivnostima. Tako su na tečaju, uz usvajanje novih znanja, iskustva razmijenili polaznici iz Njemačke, Poljske, Rumunjske, Italije, Danske, Bjelorusije, Brazila, Velike Britanije, Nizozemske, Grčke, Turske i Hrvatske.

“Tečaj je zamisljen kao uvod u odnose s javnošću NATO-a za sve zemlje članice i partnerske zemlje. Cilj je da dođu ovamo i vide kako NATO provodi svoje aktivnosti, posebice one

vezane uz odnose s javnošću. Riječ je o tečaju uvodne razine, a slijedi ga tzv. Public Affairs Operation Course, napredniji tečaj odnosa s javnošću na taktičkoj i operativnoj razini,” objašnjava voditelj tečaja kapetan korvete u američkoj mornarici Josh Wagner. Tečaj se održava dva do tri puta godišnje, a na svakom bude i do 40 polaznika. Prilika je to da se, među ostalim, razmijene ideje i mišljenja, te se, istodobno, potiče ljudi iz odnosa s javnošću da razmijene iskustva i kontakte.

Glavni i odgovorni predavač bio je pukovnik kanadske vojske Luc Gaudet, časnik za obrazovanje i obuku koji ima dugogodišnje iskustvo odnosa s javnošću u Vrhovnom savezničkom zapovjedništvu za transformaciju u Norfolku. Polaznici su od njega imali priliku puno toga čuti o ulozi časnika za odnose s javnošću

u NATO-u, kao i o NATO-ovo politici u tom području. Bili su tu i gostujući predavači iz akademskih krugova, ali i ljudi koji imaju dragocjena iskustva s terena poput novinara i časnika u misijama. Mogle su se također čuti zanimljivosti o društvenim mrežama i njihovu sve većem značaju, kao i o internim komunikacijama te kriznom komuniciranju.

U NATO-ovo se školi, istodobno sa spomenutim, održavalo više tečajeva iz različitih područja djelovanja na kojima je ukupno sudjelovalo pet časnika i službenika iz MORH-a i OSRH.

ČASNICI, DOČASNICI I CIVILI IZ 80 ZEMALJA

NATO SCHOOL Oberammergau načini se u južnoj Njemačkoj. Jedno je od ključnih mjestra za obuku na operativnoj razini i kao takvo jedinstveno u svijetu. Škola je započela

dvama kolegijima 1953. godine, a danas nudi više od 100 različitih tečajeva za članice Saveza i partnerske zemlje o temama vezanim uz NATO-ovo politiku, strategije, misije i operacije. U 60 je godina više od 200 000 časnika, dočasnika i civila pohađalo tečajeve, a godišnje oko 10 000 ljudi prođe kroz školu. Smjernice za osiguranje kvalitete škole i kurikuluma tečajeva pruža Savezničko zapovjedništvo za transformaciju (ACT) u suradnji sa Savezničkim zapovjedništvom za operacije (ACO). Njemačka i Sjedinjene Države daju osoblje, osiguravaju objekte i pružaju logističku potporu, a više od 20 nacija na dobrovoljnoj osnovi daje osoblje za školu. Polaznici redovito dolaze iz savezničkih ili nacionalnih vojnih zapovjedništava članica NATO saveza te partnerskih zemalja, odnosno iz ukupno 80 zemalja svijeta. ■

VJEŽBA PUKOVNIJE VOJNE POLICIJE

SIGURNOST

Pukovnija Vojne policije u zagrebačkoj je vojarni "Croatia" 20. svibnja provela vježbu Sigurnost 15/1 čija je središnja tema bilo osiguranje štićenih osoba i objekata. "Vojna policija u potpunosti je osposobljena za provedbe i najsloženijih zadaća osiguranja štićenih osoba i objekata. Uključene su sve sastavnice PVP-a, u suradnji sa Središnjicom za obavještajno djelovanje GS OSRH s besposadnom letjelicom. Moja ocjena je: izvrstan! Siguran sam da će tako biti i na sljedećoj vježbi," istaknuo je nakon vježbe zapovjednik Pukovnije Vojne policije brigadir Mijo Validžić...

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

15/1

U zagrebačkoj vojarni "Croatia" 20. svibnja nije bio uobičajen dan. Po krugu su se kretali ljudi u odorama, pod punom opremom, s kacigama, oružjem, u zaštitnim prslucima, lica prekrivenog fantomkama, te brojna vojna vozila, a iznad vojarne kružila je besposadna letjelica. Aktivnost su s vremena na vrijeme upotpunjavali uzvici, sirene, lavež psa, eksplozija... Ukratko, kad vježba Pukovnija Vojne policije, akcije ne nedostaje. Iako bi se iz opisa štošta moglo zaključiti, ipak to nije ništa neuobičajeno i neplanirano u njihovu radu. Za sve postupke koje je Pukovnija VP-a provodila tijekom vježbe Sigurnost 15/1 postoje propisane, brižljivo planirane i bezbroj puta uvježbane procedure. Tako mora i biti kad je u pitanju osiguranje štićenih osoba i objekata, koje je bilo i središnja tema vježbe. Scenarij u vojarni "Croatia" ipak zaslužuje podrobniji opis. Prema njemu, fiktivno, objekt 32 u vojarni bio je štićeni objekt I. kategorije, koji je, među ostalim, radno mjesto dviju štićenih osoba, također I. kategorije. Niz događaja i incidenata zahtijevao je reakcije snaga osiguranja štićenog objekta i ostalih ustrojstvenih cjelina. Sve je započelo kad je Odsjek operativnog dežurstva (OOD) zaprimio anonimnu dojavu o postavljenoj eksplozivnoj napravi te mogućem terorističkom napadu nakon eksplozije. Odsjek operativnog dežurstva prenio je informaciju zapovjedniku PVP-a. Uslijedila je zapovijed Satniji za posebne oblike osiguranja (SPOO), koju vezujemo uz VIP osobe, Satniji specijalne Vojne policije (SSVP) i 1. satniji da žurno pojačaju osiguranje objekta i ljudi. U međuvremenu, pripadnici 1. satnije su tijekom redovite ophodnje u blizini objekta pronašli sumnjivu napravu što je zahtijevalo da odmah stvore sigurnosni perimetar oko zgrade, odnosno blokiraju prilaze. U to su, osim potpuno opremljenih i naoružanih pripadnika 1. satnije, uključena i višenamjenska oklopna vozila Iveco LMV sa strojnjičarom, a istodobno su uzbunjene snage za evakuaciju štićenih osoba i usmjerene prema objektu. Mobilizirani su i pirotehničari, tj. tim Odsjeka za protudiverzijsku zaštitu i pregledе rendgenskim uređajem. Napetost je pojačana, jer su, uz pomoć psa za detekciju eksploziva, nedvojbeno utvrdili da je sumnjičivi predmet eksplozivna naprava. To je bio okidač na osnovi kojeg je OOD naložio hitnu

evakuaciju štićenih osoba iz objekta, a na poprište je pozvan tim za neutralizaciju eksplozivne naprave. Cijelu je situaciju nadgledala besposadna letjelica koja je iz svoje posebne perspektive nadležnim slala sveukupan prikaz situacije u realnom vremenu. Pripadnici 1. satnije poduzeli su sve mjere kako bi stvorili i osigurali trasu evakuacije. Situaciju je otežavala fiktivna činjenica da se vježbovni objekt nalazio u visokourbaniziranom području, okružen ulicama napuštenim vozilima i ljudima. Stoga je trebalo postaviti vojne policijace i njihova vozila tako da zaustave promet tijekom prolaska evakuacijskih vozila. Odmah nakon dolaska vozila vojnopolicijskih specijalaca, pripadnici SPOO-a su u sigurnosnom kordonu iz objekta izveli igrače uloga štićenih osoba, dodatno osigurane zaštitnim prslucima i kacigama. Nakon uspješne evakuacije, došao je red na pirotehničare. Oni su sa sigurne udaljenosti vodenim topom neutralizirali detonator na eksplozivnoj napravi koja je poslije uništena na predviđenom mjestu. Sve se odvijalo doslovno u jednom dahu, bez zastoja, bez suvišnih priča i nedoumica. Cilj je bio utvrditi spremnost ustrojstvenih cjelina PVP-a za tu zaštitu, a osobita je pažnja posvećena njihovoј koordinaciji. "Ključna uloga koordinacije vidljiva je u svim zadaćama koje obavlja PVP. Vježbom želimo uočiti eventualne nedostatke i u idućem ih razdoblju otkloniti, i za vježbu još većeg intenziteta koja slijedi, kao i za redovito izvršenje svih zadaća," naglasio je zapovjednik 1. satnije PVP-a satnik Danijel Knaus. Da objasnimo: unatoč pokretu priličnog broja vojnih policijaca i visokom vježbovnom intenzitetu koji im je tog dana bio nametnut, vježba je označila i pripremnu fazu za puno intenzivniju Sigurnost 15/2, planiranu za rujan ove godine. U vojarni "Croatia" u učinkovitost vojnih policijaca mogli su se uvjeriti i načelnik Službe Vojne policije GS OSRH brigadir Tihomir Žebec i zapovjednik PVP-a brigadir Mijo Validžić. "Vojna policija u potpunosti je oспособljena za provedbe i najsloženijih zadaća osiguranja štićenih osoba i objekata. Uključene su sve sastavnice PVP-a, u suradnji sa Središnjicom za obavještajno djelovanje GS OSRH s besposadnom letjelicom. Moja ocjena je: izvrstan! Siguran sam da će tako biti i na sljedećoj vježbi," sa zadovoljstvom je zaključio brigadir Validžić. ■

93. ZB "ZEMUNIK"

Akrobatska grupa "Krila Oluje" predstavila je u zadarskoj vojarni "Zemunik" letački program nastupa za 2015. te njime najavila i važan ovogodišnji jubilej – 10. obljetnicu svojeg osnutka i djelovanja. U sezoni 2015. "Krila Oluje" nastupat će u formaciji od pet aviona Pilatus PC-9M...

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Josip KOPI

Nakon predstavljanja dijela letačkog programa "Krila Oluje", zapovjednik 93. zb brigadir Karol Lučan uručio je njihovim pilotima značke te svjedodžbe o završenom osposobljavanju. Ističući svoje zadovoljstvo rezultatima dvomjesečne obuke novih članova "Krila Oluje", brigadir Lučan je rekao: "Krila Oluje' i dalje će postojati i gdje god bili i dalje će dostoјno predstavljati Hrvatsko ratno zrakoplovstvo, Oružane snage i Republiku Hrvatsku"

KRILA NOVI LETAČKI PROGRAM

tačkog programa "Krila Oluje", zapovjednik 93. zb brigadir Karol Lučan uručio je njihovim pilotima značke te svjedodžbe o zavr-

šenom osposobljavanju. Ističući svoje zadovoljstvo rezultatima dvomjesečne obuke novih članova "Krila Oluje", brigadir Lučan je rekao: "Krila Oluje' i dalje će postojati i gdje god bili i dalje će dostoјno predstavljati Hrvatsko

ratno zrakoplovstvo, Oružane snage i Republiku Hrvatsku." Zadovoljan je bio i vođa "Krila Oluje" bojnik Damir Barišić koji je rekao: "Riječ je o pilotima koji su iznimno motivirani, ali imaju i neosporan potencijal. Mislim da svi skupa možemo biti jako zadovoljni onim što su postigli." ■

"Krila Oluje" prvi su put predstavljena javnosti 5. kolovoza 2005. u Kninu povodom obilježavanja 10. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja. Prezentirajući vještina, disciplinu, timski rad i visok stupanj obučenosti pripadnika Hrvatskog ratnog zrakoplovstva, "Krila Oluje" su do danas, osim u Republici Hrvatskoj, svoj letački program predstavljala u Rumunjskoj, Sloveniji, Mađarskoj, Njemačkoj, Austriji, Češkoj, Slovačkoj, Belgiji, Italiji, Turskoj, Poljskoj, Danskoj, Švicarskoj te su ukupno imala 107 nastupa (66 domaćih i 41 inozemni). Tijekom izvođenja dijelova programa Pilatusi PC-9M lete na međusobnoj udaljenosti manjoj od dva metra, kreću se brzinom do 550 km/h, a opterećenje kojima su piloti izloženi tijekom izvođenja pojedinih elemenata kreće se od -2,5 G do +6,5 G. Prepoznata zbog svojih sposobnosti, vrhunskog izvođenja složenih letačkih elemenata, kao i zbog zahtjevnog i atraktivnog letačkog programa, "Krila Oluje" su tijekom deset godina postojanja bila redovit gost na dogadjajima i obilježavanjima važnih obljetnica u zemlji, ali su jednako tako sudjelovala na najpoznatijim svjetskim aeromitinzima i manifestacijama, neprestano potvrđujući kako spadaju u sam vrh svjetskog akrobatskog letenja. Na tom su putu osvojila brojne nagrade i priznanja, kao što je nagrada za najbolji nastup na međunarodnom aeromitingu CIAF 2012. u Češkoj, a te su godine osvojila i nagradu za najbolji nastup na međunarodnom aeromitingu RDAF u Danskoj. Osvojila su zatim i nagradu za najbolji nastup na međunarodnom aeromitingu CIAF 2014. u Češkoj. Godine 2010. dobila su veliku plaketu HRZ-a i PZO-a te pohvalu načelnika GS OSRH, a 2013. dodijeljena im je Nagrada Grada Zadra. Uključujući sadašnji letački sastav, u "Krilima Oluje" je tijekom desetljeća postojanja letjelo 14 pilota.

IZOBRAZBA DOČASNIKA OSRH

Na Naprednoj dočasničkoj izobrazbi polaznici se osposobljavaju za više dočasničke dužnosti unutar grana OSRH, odnosno za dočasničke dužnosti ranga nadnarednika i stožernog narednika. Traje deset tjedana, a jedan je od uvjeta za promaknuće u čin nadnarednika odnosno na više dočasničke dužnosti...

Izobrazba dočasnika u OSRH provodi se kroz četiri razine, a treća, koju predstavljamo, Napredna je dočasnička izobrazba. Kao i druga razina izobrazbe, provodi se u Dočasničkoj školi u Požegi. Traje deset tjedana tijekom kojih se odradi oko 280 nastavnih sati. Sastoji se od dva dijela: općeg i granskog. Nakon završetka općeg dijela u Dočasničkoj školi u Požegi, dočasnici izobrazbu nastavljaju ovisno o granici čiji su pripadnici. Na Naprednoj dočasničkoj izobrazbi, prema riječima njezina vodi-

telja časničkog namjesnika Damira Bakunića, dočasnici se osposobljavaju za više dočasničke dužnosti unutar grana OSRH odnosno za dočasničke dužnosti ranga nadnarednika i stožernog narednika. Opći dio, objašnjava Bakunić, traje šest tjedana i, među ostalim, obuhvaća predmete iz vođenja, taktičke, geografsko-informacijskih sustava, upravljanja obukom, vojne povijesti... Nakon toga, u granskom se dijelu obuke usvajaju posebna znanja i vještine iz granskog dijela OSRH iz kojeg dolaze polaznici.

Na Naprednu dočasničku izobrazbu dolaze dočasnici čina narednika koji su prethodno uspješno završili Temeljnu dočasničku izobrazbu. Usto, moraju najmanje dvije godine provesti na dužnosti zapovjednika desetine, imati minimalnu ocjenu "ističe se", i naravno, zadovoljiti na ulaznom testiranju. Završena Napredna dočasnička izobrazba jedan je od uvjeta za promaknuće u čin nadnarednika odnosno raspored na više dočasničke dužnosti kao što su stožerni dočasnici, prvi do-

časnici vodova, prvi dočasnici satnije, rad u zapovjedništvo razine bojne, brigade i višim razinama. "Na trećoj razini dočasničke izobrazbe polaznici stječu širok spektar znanja i kompetencija te se osposobljavaju za konkretnе dužnosti u postrojbi. Uče metode i načine rješavanja problema, procedure donošenja odluka..." kaže voditelj izobrazbe. Primjerice, prvi je dočasnici voda prvi neposredni savjetnik zapovjednika voda, njegova desna ruka. Odgovoran je za pojedinačne za-

OSPOSOBLJAVA VIŠE DOČASN

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

daće, skupno uvežbavanje desetina odnosno posada. Pomaže zapovjedniku u donošenju odluka, priprema materijale, radi operativne zapovijedi, raščlanjuje elemente potrebne u operativnom, logističkom i drugim područjima rada. Na granskom dijelu izobrazbe dočasnici se moraju upoznati s funkcioniranjem grane čiji su pripadnici te sa svojim zadacama i na taktičkoj i na operativnoj razini. "Dok su polaznici na drugoj razini izobrazbe usredotočeni na funkcioniranje svojeg roda, službe i specijalnosti, polaznici Napredne dočasničke izobrazbe moraju biti upoznati i s funkcioniranjem drugih grana OSRH," kaže voditelj. Istačće da se u praktičnom dijelu izobrazbe velik naglasak stavlja na samostalan rad polaznika: "Tražimo da dominantna metoda u nastavi bude razgovor, rasprava, da daju prijedloge i osvrte na svoj rad u postrojbi, a ne klasična ex cathedra metoda." "Na Naprednu dočasničku izobrazbu u pravilu dolaze dočasnici s vrlo velikim iskustvom koji imaju široko vojničko i opće znanje te se od njih zahtijeva da maksimalno koriste suvremena nastavna sredstva

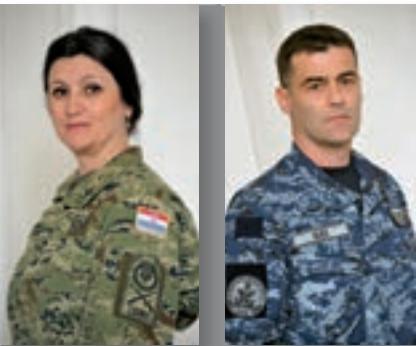
NJE ZA TICKE DUŽNOSTI

i pomagala. Ponajprije, to je sustav ILIAS (njem. *Integriertes Lern, Informations und Arbeitskooperations System*; engl. *Integrated Learning, Information and Work Cooperation System*) koji pruža brojne mogućnosti. Na njemu ima jako puno materijala potrebnih polaznicima treće razine izobrazbe i dostupni su im u svakom trenutku. Namjera nam je koristiti ga još više. Planiramo izraditi i novu uči-

onicu s 30 računala što će omogućiti da kompletno provjeru znanja radimo putem ILIAS-a i iskoristimo sve njegove mogućnosti," napominje časnički namjesnik Marko Džigumović, načelnik Odjela za izobrazbu u Dočasničkoj školi, u čijoj su nadležnosti provedba izobrazbe, polaznici te realizacija nastavnih planova i programa. U sklopu te razine izobrazbe provodi se i Tečaj za prvog dočasnika voda i

Tečaj za prvog dočasnika satnije, zatim Tečaj za stožerne dočasne i Tečaj za više instrukture. "Tečajevi spadaju pod koncept treće razine izobrazbe i sad se provode zasebno," kaže voditelj Napredne dočasničke izobrazbe. Napominje usto kako bi se prema prijedlogu novog plana dočasničke izobrazbe, po kojem bi se nastava trebala provoditi od nove akademске godine, tečajevi dijelom trebali stopiti u treću razinu

izobrazbe. U tom bi se slučaju treća razina izobrazbe sastojala od Općeg modula, Modula stožernog dočasnika i Modula prvog dočasnika voda, dok bi se Modul dočasnika satnije i dalje provodio samostalno. U tijeku je izobrazba 32. naraštaja Napredne dočasničke izobrazbe u kojem je 48 pripadnika OSRH te četiri strana polaznika: tri iz Makedonije te jedan iz Bosne i Hercegovine. ■

Narednica Lidija Matanović iz Središnjice za obavještajno djelovanje te narednik Damir Elez iz HRM-a slažu se da je program naporan, opsežan te da treba kontinuirano raditi i puno učiti. Narednik Elez napominje da se ne može kampanjski raditi jer se zaostatak odmah osjeti pa stoga gotovo da i nema slobodnog vremena. Narednica Matanović pohvalila je i instruktore koji stručno i profesionalno obavljaju svoj posao

"Dok su polaznici na drugoj razini izobrazbe usredotočeni na funkcioniranje svojeg roda, službe i specijalnosti, polaznici Napredne dočasničke izobrazbe moraju biti upoznati i s funkcioniranjem drugih grana OSRH," kaže voditelj izobrazbe časnički namjesnik Damir Bakunić

VIJESTI IZ OSRH

GENERAL BARIĆ U POSJETU ESTONIJI

Zapovjednik HVU-a "Petar Zrinski" general-pukovnik Slavko Barić sa suradnicima je boravio od 20. do 22. svibnja u radnom posjetu BALTDEFCOL-u (*Baltic Defence College*) u Tartuu, Estonija. Tijekom razgovora sa zapovjedni-

kom BALTDEFCOL-a general-bojnikom Vitalijusom Vaikšnorasom i njegovim suradnicima, izaslanstvu HVU-a predstavljen je organizacijski model te vizija i misija BALTDEFCOL-a. Raspravljalo se i o mogućoj suradnji HVU-a i BALTDEFCOL-a,

posebno vezano uz razmjenu predavača i stručnjaka iz područja izobrazbe. Tijekom dosadašnje suradnje na BALTDEFCOL-u se školjalo devet časnika iz Republike Hrvatske. Izaslanstvo HVU-a posjetilo je

i NATO-ov Centar izvrsnosti za cyber sigurnost (*NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence*) u Tallinnu gdje se upoznalo s izazovima s kojima se Centar susreće kao i s odgovorima na njih.

Z. LOVAŠEN

Obuka iz održavanja i korištenja MRAP vozila

U organizaciji ZzP-a u Središtu za obuku i doktrinu logistike u Požegi za prednike OSRH provedena je obuka iz održavanja i korištenja MRAP (Mine Resistant Ambush Protected) vozila. Obuku je proveo ovlašteni predstavnik SAD-a stručni suradnik David Manus.

Od 13. do 30. travnja provedena je obuka vozača MRAP vozila (MaxxPro Plus, HAGA i M-ATV). Certifikat za upravljanje vozilom MaxxPro Plus dobio je sedam, a vozilom HAGA i M-ATV petnaest polaznika. Obuka za održavanje MRAP vozila (MaxxPro Plus, HAGA i M-ATV) provedena je od 4. do 22. svibnja, a certifikat je dobio deset polaznika.

Koordinator obuke za uprav- ljanje vozilima MRAP, voditelj Odsjeka za izobrazbu i doktrinu prometne službe pukovnik Vilko Pavelić, izjavio je: "Certifikatom dobitenim od stručnog savjetnika Davida Manusa svi instruktori prometne službe u SzOIDL-u stječu sposobnost za obučavatelja na MRAP vozilima u OSRH. Od velike nam je pomoći bila oprema za dijagnostiku kvara na vozilima koju smo dobili od vojske SAD-a, a koristit će nam i u provedbi obuke za održavanje MRAP vozila. U provedbi obuke svojim se tehničkim znanjem te poznavanjem engleskog jezika istaknuo instruktor za vožnju i održavanje MRAP vozila vojnik Vedran Jukić."

A. MANDIĆ

Foto: M. Ševar

Veleposlanica Talijanske Republike u Republici Hrvatskoj Nj. Eksc. Emanuela D'Alessandro održala je 25. svibnja na HVU-u "Petar Zrinski" polaznicima 17. načrtata Ratne škole "Ban Josip Jelačić" predavanje izazovi migracije za Europsku uniju.

VELEPOSLANICA TALIJANSKE REPUBLIKE ODRŽALA PREDAVANJE POLAZNICIMA RATNE ŠKOLE

Veleposlanicu je dočekao zapovjednik HVU-a general-pukovnik Slavko Barić, a na neformalnom druženju prije predavanja izrazila zahvalnost zbog sudjelovanja OSRH u rješavanju problema izbjeglica.

Z. LOVAŠEN

PRIPADNICI 3. HRVCON-A U MISIJI ODLUČNA POTPORA POSJETILI DŽAMIJU

U sklopu preduputne obuke stožernog i ključnog osoblja 3. HRVCON-a u misiji Odlučna potpora, priпадnici Središta za međunarodne vojne operacije posjetili su 21. svibnja zarebačku džamiju. Domaćin susreta i predavač bio je imam u zagrebačkoj džamiji i koordinator za suradnju Islamske zajednice u RH i Ministarstva obrane mr. sc. Mirza ef. Mešić. Cilj posjeta bio je približiti pripadnicima OSRH način života, vjerske i kulturne običaje te tradiciju i povijest afganistanskog naroda. Predavač je ukratko objasnio specifičnosti Afganistana unutar

islamskog svijeta, kao i plemensku organizaciju života gdje su običajno i šerijatsko pravo često međusobno isprepleteni. Istaknuto je trenutačna aktualna zbiravanja u arapskom svijetu, njihova refleksija na događaje u Afganistanu te je na kraju dao nekoliko praktičnih savjeta vezanih uz odnos s lokalnim stanovništvom. Zapovjednik 3. HRVCON-a brigadir Mijo Haršanji zahvalio je predavaču na gostoprимstvu, dragocjenim sugestijama i informacijama koje će u svakodnevnom životu u misiji biti od velike pomoći.

M. ČOSIĆ

CERTIFIKACIJA MAĐARSKIH PILOTA U EVH-u 91. ZB HRZ-a I PZO-a

U sklopu drugog dijela Međunarodnog tečaja za obuku zrakoplovnih savjetničkih timova (10. AAT PTC), 22. svibnja u vojarni "Lučko", u Eskadrili višenamjenskih helikoptera 91. zb HRZ-a i PZO-a, provedena je certifikacija dvojice pilota i jednog tehničara letača iz OS-a Mađarske. Oni su nakon provedenog teorijskog dijela obuke pristupili praktičnom dijelu, letenju na helikopter Mi-171Sh. Nakon provedenog certifikacijskog leta stekli su sve uvjete za nastavak obuke u sklopu 10. AAT PTC-a. Obuka će se provoditi u 93. zb HRZ-a i PZO-a u Zemuniku, na helikopterima Mi-171Sh i Mi-8 MTV, a sudjelovat će i priпадnici OS-a Češke Republike te OSRH. Za voditelja tečaja 10. AAT PTC-a imenovan je pripadnik Eskadrile višenamjenskih helikoptera 91. zb bojnički Andreas Duvnjak.

G. SERETIN

Foto: HRZ i PZO

Napisala i snimila Lada PULJIZEVIĆ

SMOTRA VOJNIH VOZILA

POVIJEST NA KOTAČIMA

U ORGANIZACIJI POVIJESNE POSTROJBE "KARLOVAČKI POČASNI VOD ZNG-91", A POVODOM DANA OSRH 30. JE SVIBNJA NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE ODRŽAN 13. MEĐUNARODNI SUSRET STARODOBNIH VOJNIH VOZILA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Kao i ranijih godina i ovaj je susret izazvao velik interes pa je u koloni vozila koja se cijelog dana kretala ulicama grada Karlovca i Karlovačke županije bilo 26 vojnih terenskih vozila, pet motora te 142 sudionika susreta iz svih krajeva Hrvatske te iz Slovenije. Tijekom subotnjeg druženja sudionici su obišli neke dijelove Županije na kojima se protezala

crta bojišta tijekom Domovinskog rata, posjetili mjesto stradanja hrvatskih branitelja te im polaganjem vijenaca i paljenjem svjeća odali počast.

Kolona starih Jeepova, Campagnola, Land Rovera, Mahindra, Pinzgauera i još mnogih drugih krenula je u jutarnjim satima sa stare Zvjezdje u Karlovcu prema Draganićkim Mrzljacima, gdje je

položila vijenac na spomen-obilježje za 17 pripadnika 129. br HV-a koji su na tom mjestu stradali u studenom 1991. Tijekom dana obišli su i spomen-obilježje poginulim braniteljima Ozlja, spomen-obilježje poginulim priпадnicima SJP-a Grom, povijesnu utvrdu Frankopana te Krašić u kojem su se upoznali sa životom kardinala Alojzija Stepinca. ■

Na kraju 13. međunarodnog susreta starodobnih vojnih vozila u Republici Hrvatskoj proglašeni su pobjednici u različitim kategorijama. Tako je Jeep Willys iz 1942., vlasnika Željimira Krstičevića, proglašen najstarijim vozilom, a motocikl DKW 250 H iz 1953., vlasnika Zlatka Bajca, najstarijim motorom ovogodišnjeg susreta. Najkompletnije vozilo je Jeep Willys iz 1943. godine, vlasnika Borisa Tuđana. Najstariji vozač susreta je Riječanin Bože Babić, rođen 1937. godine, dok je najmlađi sudionik susreta Karlo Hairlaković, rođen 2006., sakupljač vojne opreme iz II. sv. rata.

Nikolina LUKETIĆ

ZRAKOPLOVNA MANIFESTACIJA

Foto: N. Luketić

Posebno oduševljenje izazvao je nastup Canadaira CL-415 Hrvatskog ratnog zrakoplovstva kao i Akrobatske grupe "Krila Oluje" kojoj je ovo bio prvi službeni nastup na velikom događanju u novom sastavu

Foto: N. Luketić

CANADAIR CL-415 I "KRILA OLUJE" ODUŠEVILI NA RED BULL AIR RACEU

Zrakoplovno natjecanje Red Bull Air Race svjetsko prvenstvo održano je 30. i 31. svibnja u Rovinju gdje je svoje snage odmjerilo 14 vrhunskih natjecateljskih pilotova. Riječ je o dijelu godišnje serije međunarodnih utrka na kojima piloti skupljaju bodove za konačni plasman na Red Bull Air Raceu svjetskom prvenstvu, a pilot koji nakon posljednje utrke sezone ima najveći broj bodova osvaja naslov svjetskog prvaka. Zanimljivo i napeto natje-

canje izvanrednih pilota pratilo je velik broj gledatelja koji su uz natjecateljski mogli pratiti i egzibicijski program. Posebno oduševljenje u potonjem izazvao je nastup Canadaira CL-415 Hrvatskog ratnog zrakoplovstva koji je nekoliko puta izveo low pass, uzimanje vode, slow flight i bacanje vode. Na ovogodišnjem Red Bull Air Raceu nastupila je i Akrobatska grupa "Krila Oluje" kojoj je ovo bio prvi službeni nastup na velikom događanju u novom sastavu. Nastupili su u formaciji pet aviona Pilatus PC-9M, te su na oduševljenje publike izveli

22-minutni program pun atraktivnih manevra, kao što su "bačvasti valjak", "križanje kroz bačvasti valjak", "dvostruko ogledalo", "ogledalo u zaokretu", "vertikalna osmica", "zvono u formaciji". Svojim su nastupom zatvorili ovogodišnji Red Bull Air Race. Osim nastupa Canadaira i "Krila Oluje" organizatori su kao i prošle godine omogućili postavljanje promidžbenog štanda na kojem su djelatnici Središnjice za upravljanje osobljem, Samostalne službe za odnose s javnošću i izdavaštvo s pilotima i kadetima predstavljali programe privlačenja osoblja

u OSRH s naglaskom na zanimanje vojni pilot. Dijelu manifestacije načinio je i ministar obrane Republike Hrvatske Ante Kotromanović.

Pobjednik utrke u Rovinju, kao i prošle godine, bio je Austrijanac Hannes Arch ispred Čeha Martina Sonkea te trećeplasiranog Australca Matta Halla. Nagrade najboljima uručio je ministar turizma Darko Lorencin na aerodromu u Vrsaru. Osim glavne utrke održana je i utrka Challenger klase u kojoj je svoju prvu pobjedu u karijeri ostvario Švedanin Daniel Ryfa. ■

Foto: I. Mihalić

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

MEĐUNARODNA SURADNJA

HELIKOPTERI BLACK HAWK NA PLESU

U vojarnu "Pukovnik Marko Živković" na Plesu sletjelo je 1. lipnja u poslijepodnevnim satima šest američkih vojnih helikoptera Black Hawk (UH-60) koji su se s Kosova, iz misije KFOR, vraćali u matičnu bazu u Njemačkoj. Black Hawk transportni je i borbeni helikopter, jedan od najpouzdanijih i najpoznatijih vojnih helikoptera, s brojnim mogućnostima korištenja. Dolazak u Zagreb bio je prilika za predstavljanje hrvatskoj javnosti te da brojni novinari iskuse probni let u Black Hawku.

Zapovjednik HRZ-a i PZO-a general-bojnik Dražen Ščuri tom je prilikom rekao: "Black Hawk tip je helikoptera koji se dosad pokazao iznimno pouzdanim u svim situacijama, u različitim klimatskim uvjetima i na različitim visinama. Univerzalne je namjene i može biti korišten u brojnim situacijama: za prijevoz tereta, opskrbu ljudi na terenu, traganje i spašavanje, može se naoružati pa djelovati kao borbeni helikopter, može se koristiti za MEDEVAC i sl." ■

V.E.S.P.A. U ZRAKU

Tijekom svibarske konferencije zapovjednika europskih ratnih zrakoplovstava u zrakoplovnoj bazi Cameri Talijansko ratno zrakoplovstvo predstavilo je prototip novog lakog školskog aviona. Riječ je o avionu T-344 V.E.S.P.A. (Very Efficient Smart Power Aircraft) koji se temelji na lakom mlaznom dvosjedu Caproni Vizzola C22J Ventura. Potonji je razvijen početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća, ali dosad nije ušao u serijsku proizvodnju.

Nakon tridesetak godina Talijansko ratno zrakoplovstvo postaje nositelj daljnog razvoja ovog aviona, s ciljem stvaranja novog školskog aviona koji bi bio zamjena za turboelisne avione Aenia Aermacchi SF-260EA. Koristio bi se za seleksijsko letenje te za temeljnu obuku vojnih pilota. Time bi Italija stvorila novu liniju školskih aviona za trotipsku obuku T-344, T-345 HEAT i T-346 Master. Velika posebnost T-344 jest da je to avion s dva turbomlazna motora, te s uvlačivim stajnim trapom što je neuobičajeno za avione koji su namijenjeni za seleksijsko letenje i temeljnu obuku. U odnosu na avion Caproni Vizzola C22J Ventura novi će talijanski trenažer imati glass cockpit konfiguraciju avionike, te snažnije motore, s 3,53 kN potiska svaki, koji omogućavaju postizanje maksimalne brzine od 482 km/h, odnosno krstareće brzine od 324 km/h. Maksimalna masa na polijetanju je 1300 kg, dok radno opterećenje iznosi od +7 do -3,5 G. Operativni je vrhunac leta 7620 m, operativni dolet 741 km, uz autonomiju boravka u zraku do dva sata. Dužina trupa letjelice je 6,264 m, raspon krila 10 m, a visina aviona 1,88 m.

I. SKENDEROVIC

Foto: Commonwealth of Australia, Department of Defence

PORINUT PRVI RAZARAČ KLASE HOBART

Prvi razarač klase Hobart namijenjen protuzračnoj obrani za potrebe australijske Kraljevske ratne mornarice porinut je 23. svibnja u brodogradilištu ASC u blizini Adelaide. Događaj je organiziran usred objave o daljnjoj odgodi terminskih planova i prekoračenjima troškova programa. No, ministar obrane Kevin Andrews objavio je kako porinuće smatra ključnim postignućem u cijelokupnom programu AWD (Air Warfare Destroyer) vrijednosti 7,2 milijarde dolara. U zajedničkoj izjavi s ministrom finacija Mathiasom Cormannom dan ranije objavio je kako je revizija sugerirala da će završetak AWD programa zahtijevati dodatnih 1,02 milijard

Australski su ministri također navedli da počinje proces ograničenog natječaja. On će se raspisati za ugovornog voditelja za preostali tijek programa AWD u brodogradilištu ASC, koje je u državnom vlasništvu, ili za povećanje kapaciteta ASC-a, također u partnerstvu s vanjskom tvrtkom. Australijska vlada je u prosincu 2014. pozvala stručnjake iz tvrtki BAE Systems, Navantia i Raytheon s ciljem podizanja programske produktivnosti u samome brodogradilištu.

IMENOVAN TREĆI KANADS

Kanada je 26. svibnja objavila kako je dodijelila ime budućem trećem arktičkom odobalnom ophodnom brodu (*Arctic/Offshore Patrol Ship – AOPS*) prema kanadskom brodskom dočasniku Maxu Bernaysu. Kanadjanin je služio na borbenom brodu HMCS Assiniboine kanadske Kraljevske ratne mornarice tijekom II. svjetskog rata i počinio herojsko

djelo u kolovozu 1942. prilikom sukoba s njemačkom podmornicom. Kanada je donijela odluku oko imenovanja svih novih šest AOP brodova prema istaknutim pripadnicima mornarice. Budući Max Bernays dovršava trio do sada imenovanih. Prvi brod u klasi nosit će ime HMCS Harry DeWolf po zapovjedniku dvaju razarača u II. svjetskom ratu, a drugi HMCS

PREDSTAVLJEN JUŽNOKOREJSKI MINOPOLAGAČ

Južnokorejska brodograđevna tvrtka Hyundai Heavy Industries (HHI) u brodogradilištu Ulsan 27. je svibnja predstavila minopolagač namijenjen protupodmorničkom djelovanju za potrebe svoje ratne mornarice. Brod Nampo (570) domaći je projekt izgrađen prema oblikovnom rješenju budućih fregata generacije projekta FFX u okviru programa MLS-II, koji poziva na gradnju plovila namijenjenog minskom djelovanju smanjene radarske zamjetljivosti. Brod može primiti posadu od 120 mornara i časnika te jedan helikopter srednje veličine koji se može smjestiti u krmeni hangar. Prema dosad dostupnim informacijama, Nampo je naoružan s četiri okomita lansirna sustava (VLS) s raketama SeaSparrow tipa ESSM za protuzračnu obranu. Brod je također opremljen s Hyundai-WIA glavnim topom kalibra 76 mm i šest torpednih cijevi kalibra 324 mm namijenjenih pogonu podmornica. Nampo može postići maksimalnu brzinu od 23 čv i ima standardni doplov 4500 NM pri brzini od 13 čv. Osnovne brodograđevne karakteristike plovila očituju se u duljini od 114 m, širini 17,2 m i gazu 4,61 m te istisninu od 4200 t pri punom opterećenju. Isporuka Nampa, sukladno važećim terminskim planovima, predviđena je u listopadu 2016., a uvođenje u operativnu uporabu zakazano je u travnju 2017.

M. PTIĆ GRŽELJ

KI AOPS

Margaret Brooke, po liječnici koja je 1942. herojski pokušala spasiti kolegicu na torpediranom brodu. Program nabave serije šest do osam arktičkih odobalnih ophodnih brodova započet je 2005., a tadašnja je finansijska vrijednost procijenjena na 4,5 milijarde američkih dolara. Program je formaliziran 2007. te je nakon toga imao nekoliko odgoda. Terminske propuste projekta po-

trebno je potražiti u sporoj selekciji potencijalnih brodogradilišta te nedostatku egzaktne procjene troškova gradnje i opremanja plovila. Kanadska je vlada 23. siječnja 2015. objavila kako je ugovor o gradnji AOPS klase finansijske vrijednosti 2,6 milijarde kanadskih dolara dodijeljen domaćoj brodograđevnoj kompaniji Irving Shipbuilding Inc.

M. PTIĆ GRŽELJ

CMN PRIKAZAO PROJEKT RAKETNE KORVETE

Francusko brodogradilište *Constructions Mécaniques de Normandie* (CMN) predstavilo je azijsko-pacifičkom tržištu projekt nove raketne korvete duljine 95 m. Model korvete, poznat kao C Sword 90, prikazan je na izložbi IMDEX 2015, održanoj od 19. do 21. svibnja u Singapuru. CMN je projekt namijenjen mornaricama koje djeluju u priobalnim vodama, osobito u jugoistočnoj Aziji.

Prema CMN-u, nova raketna korveta postizat će maksimalnu brzinu od 28 čv i može dosegnuti standardni doplov od 7000 NM pri brzini od 12 čv. Predviđen je smještaj posade od ukupno 65 mornara i časnika s dodatnih 20 kreveta. Plovilo pokreće dva dizelska motora uparena s dva brod-ska vijka promjenjiva uspona krila. Trup korvete sadrži značajku smanjene radarske zamjetljivosti i helikoptersku palubu koja može primiti helikopter mase do deset tona. Brod može nositi do dva čamca na napuhavanje s tvrdim dnem (RHIB) s prilagajućim sohama i može biti opremljen besposadnim letjelicama (UAV) ili besposadnim ronilicama (UUV) te pratećim sustavima za lansiranje i povratak na matično plovilo.

Temeljno naoružanje plovila C Sword 90 sastoji se od glavnog topa kalibra 57 mm ili 76 mm kao primarnog topničkog naoružanja dok je za sekundarno predviđeno do dva topa kalibra 20 mm ili 30 mm. Nadalje, predviđen je prostor za smještaj jednog 16-cijevnog sustava za okomito lansiranje namijenjenog raketama zemlja-zrak koji posjeduje mogućnost smještaja i do osam raket zemlja-zemlja. Korveta također može biti opremljena standardnim sonarom, tegljenim sonarom i do dvjema trostrukim torpednim cijevima.

M. PTIĆ GRŽELJ

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Sikorsky navodi kako je Raider moguće uspješno koristiti za izvidničko-borbene zadaće, ali ima i potencijal za uspješno obavljanje zadaća medicinske evakuacije, borbenog traganja i spašavanja, te za laki transport ljudi i opreme. Ukupno je u njegov razvoj utrošeno oko 200 milijuna američkih dolara, dok se njegova jedinična nabavna cijena procjenjuje na oko 15 milijuna dolara.

RAIDEROV PRVI LET

U sklopu svog razvojnog središta u West Palm Beachu na Floridi, tvrtka Sikorsky 22. je svibnja uspješno obavila prvi probni let tehnološkim demonstratorom helikoptera nove generacije. Riječ je o helikopteru Sikorsky S-97 Raider, koji se temelji na tehnološkom demonstratoru Sikorsky X2, koji je definitivni golemi korak naprijed u razvoju helikopterske tehnologije. Tijekom jednosatnog leta obavljena su tri poljetanja i slijetanja helikoptera, te testiranje osnovne upravljivosti u zraku pri lebdenju, te letu malim brzinama.

Raider je svojim dizajnom predviđen za pomak u drastično boljoj pokretnoj izdržljivosti u zraku, boljim performansama u lebdenju pod opterećenjem na velikim temperaturama i velikim visinama, većoj brzini, doletu, te boljoj izdržljivosti i preživljavanju same letjelice. Što se svoje uloge u oružanim snagama tiče, Raider nudi hibridno rješenje kao laki borbeni, izvidnički i transportni helikopter koji se može koristiti za armijsku zrakoplovnu komponentu i za specijalne postrojbe.

Sikorsky je s razvojem S-97 Raidera započeo u jesen 2010., s ciljem sudjelovanja na Armed Aerial Scout natječaju Američke kopnene vojske (US Army), s kojim se namjeravalo razviti generacijsku zamjenu za izvidničko-borbeni helikopter OH-58D Kiowa Warrior. Vrlo brzo interes za konceptom Raidera pokazuje i Američko zapovjedništvo za specijalne operacije (USSOCOM), koje traži zamjenu za laki izvidničko-borbeni helikopter MH-6M Little Bird. Tijekom godina ciljevi Sikorskog se mijenjaju i Raide-

ra kane ponuditi na Future Vertical Lift natječaju zamjene za helikoptere UH-60 Blackhawk i AH-64 Apache, koji bi s realizacijom trebao započeti 2030. godine.

Dizajn S-97 Raidera primarno određuje koaksijalni glavni rotor što je novo veliko iskustvo za tvrtku Sikorsky. Uz to, umjesto klasičnog repnog rotora Raider ima potisnu elisu zaduženu za vodoravni potisak i let. Inženjeri i probni piloti Sikorskog hvale uspjelu primjenju koncepta koaksijalnog rotora zaduženog za oko-

miti potisak i let, koji se potvrdio već pri prvom probnom letu. Helikopter značajno brže, lakše i bolje reagira na pomake palicom. Zahvaljujući potisnoj elisi Raider bi trebao postizati maksimalnu brzinu od fantastičnih 444 km/h, dok bi krstareća brzina trebala iznositi 407 km/h i to uz punu nosivost i mogućnost maksimalnog opterećenja do 3 G. Pogonski blok čini prokušani turbovratilni motor General Electric YT706, jakosti 2600 KS, koji je svoje odlične sposobnosti potvrdio na helikopterima

UH-60 Blackhawk i AH-64 Apache. Zmaj helikoptera u cijelosti je izrađen od nove generacije kompozitnih materijala, za što je zadužena američka tvrtka Aurora Flight Sciences, pri čemu je Sikorsky primijenio i sasvim novi način sklapanja dijelova trupa. Maksimalna masa na polijetanju iznosi 4990 kg. Dužina je letjelice 11 m, dok dijametar krakova glavnog rotora iznosi 10 m, odnosno potisne elise 2,1 m. Uz dvočlanu će posadu Raider moći prevesti do šest vojnika s opremom. Vrhunac leta pri temperaturi od 35 stupnjeva Celzijusa iznosi 3,048 m. Operativni je dolet 570 km, uz autonomiju boravka u zraku do dva sata i 40 minuta. Od naoružanja na bočnim nosačima predviđeno je nošenje strojnica u raznom kalibru, te nosača za raketna zrna.

I. SKENDEROVIC

Prije dva desetljeća ovo je bila nezamisliva scena - ministrica obrane Nosiviwe Noluthando Mapisa-Nqakula u vozilu tijekom svečanosti povodom dana oružanih snaga

Foto: Department of Defence of South Africa

JUŽNOAFRIČKE NACIONALNE OBRAMBENE SNAGE
– SOUTH AFRICAN NATIONAL DEFENCE FORCE
TEMELJITO SU RESTRUKTURIRANE NAKON PRVIH
SLOBODNIH IZBORA, U SKLADU SA SUVREMENIM
REPUBLIKANSKIM OBILJEŽJIMA 1994. GODINE

ORUŽANE SNAGE JUŽNOAFRIČKE REPUBLIKE

Nakon II. svjetskog rata Južnoafrička Unija započela je intenzivnu politiku utemeljenu na vrlo radikalnoj rasnoj segregaciji i zakonski definiranoj politici aparthejda. Izazvalo je to veliki animozitet međunarodne javnosti, uključujući i njihova najvažnijeg saveznika Veliku Britaniju. Zbog osude te politike Južnoafrička Unija istupila je iz britanskog Commonwealtha u ožujku 1961., a krajem svibnja mijenja naziv u Južnoafrička Republika. Nakon nametnutih sankcija

Vojnici južnoafričke kopnene vojske kao pripadnici crvenih, tj. suprotne strane, u zasjedi dočekuju svoje kolege i Amerikance tijekom bilateralne vježbe Shared Accord, krajem srpnja 2013. blizu Aicedalea u Južnoj Africi

međunarodne zajednice zbog odbijanja napuštanja politike aparthejda, Južnoafrička je Republika morala početi izgrađivati vlastite respektabilne oružane snage i prateću vojnu industriju koja je morala proizvoditi gotovo cijelokupni arsenal potreban suvremenim oružanim snagama. Upravo je zbog toga njezina vojna industrijia danas jedna od najrazvijenijih u svijetu i svakako najrazvijenija na prostoru podsaharske (a može se reći i cijele) Afrike, dok su oružane

snage suvremena, dobro uvježbana i ospozobljena vojna sila.

POLUMILICIJSKI SUSTAV

Sredinom 70-ih godina prošlog stoljeća južnoafrička je vojska u velikoj mjeri još ovisila o Velikoj Britaniji od koje je nabavljala većinu opreme i teškog naoružanja. No njihova osnovna konceptacija i dalje je bila utemeljena na polumilicijskom sustavu. Primjerice, kopnene su snage imale oko 32 000 vojnika, u operativnom sa-

npr. okosnicu oklopnih postrojbi činili su britanski tenkovi Centurion. Borbeno je zrakoplovstvo bilo mješovitog, britansko-francuskog podrijetla. Bombardersku skupinu činila je jedna eskadrila lakih bombardera britanskog podrijetla English Electric Canberra i eskadrila mornaričkih bombardera Blackburn Buccaneer S.50, a lovačku komponentu eskadrila francuskih lovaca-bombardera Mirage IIIEZ i eskadrila lovača-presretača Mirage IIICZ. Takva struktura oružanih snaga i koncepcija naoružanja sofisticiranim oružanim sustavima odredila je razvoj južnoafričkih oružanih snaga do današnjih dana, uključujući i strategiju razvoja njihove vojne industrije. Krajem 80-ih godina prošlog stoljeća uočeno je kako politika rasne segregacije i zakonsko uređenje apartheida više nisu mogući, pa 1991. godine južnoafrički parlament opoziva većinu rasnih zakona, a oslobođeni su i svi politički zatvorenici. Bili su to uglavnom pripadnici autohtonog stanovništva, članovi Afričkog nacionalnog kongresa koji se od svog nastanka 1912. godine borio za ravnopravnost crnačkog stanovništva. Prvi višerasni izbori održani su 1994. godine, nakon čega Južnoafrička Republika prvi put u svojoj povijesti ima predsjednika iz autohtonog stanovništva, Nelsona Mandela.

SVI U VOJSCI

Suvremene oružane snage Južnoafričke Republike nose službeni naziv Južnoafričke nacionalne obrambene snage – South African National Defence Force. Kao i u većini suvremenih vojski čine ih tri grane – kopnena vojska, ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana, te ratna mornarica. Temeljito su restrukturirane nakon prvih slobodnih izbora, u skladu sa suvremenim republikanskim obilježjima 1994. godine. Pri tome je vjerojatno najveća promjena mogućnost uključivanja svih državljana Južnoafričke Republike u oružane snage, uključujući i autohtono stanovništvo. Tijekom provedbe rasnih zakona i aktivne politike apartheida, njihovo je uključivanje u oružane snage bilo, najblaže rečeno, potpuno nezamislivo. Sadašnje južnoafričke oružane snage broje više od 78 700 časnika, dočasnika i vojnika u djelatnom sastavu, te još oko 15 100 ljudi u aktivnoj pričuvni. Vojni proračun iznosi oko 4,57 milijardi dolara (oko 1,1% BDP-a), što je omogućilo opsežni proces nabave oružja. Samo tijekom 1999. godine za nabavu naoružanja i vojne opreme utrošeno je više od 4,8 milijardi dolara. To je, međutim, rezultiralo i sudskim procesima za korupтивne radnje, koji još uvijek nisu u potpunosti dovršeni. Veći dio sredstava utrošen je za vojne potrebe iz domaćeg vojno-industrijskog kompleksa.

TEMELJNE DVije BRIGADE

Kopnena je vojska naravno najbrojnija i najvažnija komponenta oružanih snaga, s oko 40 100 časnika, dočasnika i vojnika u djelatnom sastavu, te oko 12 300 aktivne pričuve. Temeljnu snagu kopnene vojske čine dvije brigade – 46. i 43. čija su zapovjedništva ujedno i razvojne strukture iz kojih svako može razviti do četiri zapovjedništva operativnih taktičkih skupina. Uglavnom se iz sastava tih dviju brigada formiraju i snage koje sudjeluju u mirovnim misijama UN-a. Od 1994. godine do danas Južnoafrička je Republika svojim vojnim kontingentima sudjelovala u brojnim UN-ovim mirovnim misijama, uglavnom na afričkom prostoru. Osim tih dviju brigada, operativna je postrojba i 44. padobranska pukovnija razmještena u Bloemfonteinu, koja je visokomo-

stvu samo oko 10 000 ljudi, dok je ostatak činio oružanu pričuvu, ustrojenu u građanskim i paravojnim snagama. Ratno je zrakoplovstvo imalo drugačiju personalnu strukturu što je potpuno razumljivo, jer je riječ o tehnički sofisticiranoj grani vojske koja zahtijeva visoku profesionalnost većine pripadnika. Zrakoplovstvo je imalo 5000 pripadnika profesionalnog sastava i oko 3000 vojnika i časnika razmještenih u građanskim snagama i pričuvi. Jedino je ratna mornarica s

oko 4800 ljudi bila u punom operativnom sastavu. Osim toga, u strukturu oružanih snaga uključivane su i postrojbe tzv. unutarnje sigurnosti (oko 78 000 ljudi) koji su bili razmješteni prema teritorijalnom principu. U oružane je snage moglo pristupiti samo stanovništvo europskog podrijetla i to nakon rigorozne provjere.

USMJERAVANJE RAZVOJA

Teška ratna tehnika i naoružanje bilo je uglavnom britanskog podrijetla,

Južnoafrička kopnena vojska danas broji oko 40 100 časnika, dočasnika i vojnika u djelatnom sastavu, te oko 12 300 aktivne pričuve

Foto: US Army

VOJSKE SVIJETA

Foto: Saab

bilna postrojba za brzo djelovanje, a uz nju je i samostalna južnoafrička brigada specijalnih snaga. To je operativna postrojba specijalnih snaga za izvidničko-diverzantska djelovanja, protuterorističke i protugerilske akcije, operacije specijalnog rata i slično.

GRANSKE FORMACIJE

Ostale snage kopnene vojske strukturirane su po tzv. granskim formacijama. One su odgovorne za njihovu izobrazbu, opremanje i po potrebi formiranje namjenskih postrojbi i njihovo uključivanje u operativne taktičke skupine, sukladno planovima Vrhovnog zapovjedništva. Ustrojene formacije su:

- Južnoafrički oklopni korpus (South African Armoured Corps – SAAC)
- Južnoafrička pješačka formacija (South African Army Infantry Formation – SAAIF)
- Južnoafrička formacija topništva (South African Army Artillery Formation – SAAAF)
- Južnoafrička inženjerijska formacija (South African Army Engineer Formation – SAAEF)
- Južnoafrička formacija PZO topništva (South African Army Air Defence Artillery Formation – SAAADAF)

Južnoafrički Gripeni letje iznad Western Capea, jugozapadne provincije južnoafričke Republike. Isporuča lovaca iz Švedske započela je 2008., ukupno ih je naručeno 26, 17 jednoseda i 9 dvoseda

- Južnoafrička školsko-obučna formacija (South African Army Training Formation – SAATF), s borbenim obučnim središtem (Army Combat Training Centre) u Lohatiji i - Južnoafrička logistička formacija (South African Army Support Formation – SAASF)

DOMAĆI OKLOP

Svaka od navedenih formacija je višemanje samostalna struktura koja ima svoje operativne i pričuvne postrojbe, a može imati i obučna središta. Tako npr. SAAC u svom sastavu ima ustro-

jenu tzv. Oklopnu školu kao obučno središte oklopno-mehaniziranih snaga (smješteno je u Bloemfonteinu). Operativne postrojbe čini 1. južnoafrička tenkovska pukovnija i specijalna oklopno-mehanizirana bojna (obje u Bloemfonteinu), opremljene srednjim tenkovima Olifant Mk1B i borbenim vozilima pješaštva Rooikat koji su proizvod južnoafričke vojne industrije. Pričuvni sastav čine Pretorijska pukovnija (Pretoria), Nitalski gorski strijelci (Durban), pukovnija Oranjeriver (Cape Town), Gorski strijelci Umvotija (Pinetown), Laka konjanička pukovni-

BOV Badger južnoafrički je rodak oklopog vozila koje proizvodi naš Đuro Đaković. Naravno, riječ je o inačicama originalne finske Patrije

Foto: Denel

Samovozna haubica na kotačima G6 (sasvim lijevo) jedan je od renomiranih proizvoda domaće vojne industrije na materijalno-tehničkim popisima južnoafričke vojske. Nastala je kao derivat topa G5 od 155 mm (lijevo)

Foto: Denel

ja (Sandton) i dr. Formacija pješaštva u svojoj strukturi ima dvije mehanizirane i osam motoriziranih bojni, laku pješačku bojnu, zračno-jurišnu bojnu, bojnu mornaričkog pješaštva i bojnu za osnovnu obuku (3. južnoafrička pješačka bojna s obučnim središtem u Kimberleyu). Osim toga, odgovorna je za opremanje i obučavanje do 26 pričuvnih pješačkih bojni (6 mehaniziranih, 14 motoriziranih, tri bojne lakov pješaštva, padobranske i dviye zračno-transportne bojne). U okviru ove formacije razmještena je i već navedena 44. padobraska pukovnija.

TOPNIČKE POSTROJBE

Na isti način ustrojene su i ostale formacije kopnene vojske pri čemu SAAAF ima u svom sastavu Školu topništva, te dvije operativne pukovnije. Četvrta mješovita topnička pukovnija u potpunosti je operativna formacija namijenjena za topničku potporu operativnih snaga, a Topnička mobilizacijska pukovnija za mobiliziranje i ponunu pričuvnih topničkih pukovnija u slučaju potrebe. Osim njih u djelatnom sastavu je i 18. laka pukovnija, naoružana uglavnom lakinim minobacačima 120 mm, sposobljena za zračno prevoženje i padobransko desantiranje, te namijenjena isključivo za pridodavanje i potporu 44. padobranske pukovnije (u slučaju potrebe), ili Brigadi specijalnih snaga (znatno rjeđe).

GRIHENI UMJESTO GEPARDA

Južnoafričke oružane snage raspolažu i vrlo snažnim ratnim zrakoplovstvom koje ima 226 borbenih i transportnih zrakoplova i helikoptera. Imaju više od 10 800 ljudi u operativnom sastavu i oko 830 aktivne pričuve (glavni stožer je u Pretoriji). Temeljnu borbenu kom-

ponentu čini 26 višenamjenskih borbenih zrakoplova Saab Gripen švedskog podrijetla. Oni su nedavno zamjenili lovce domaće proizvodnje, Atlasove (danasa Denel Aviation) Cheetah (Gepard) i lovce-bombardere Impala. Zadnji zrakoplovi Cheetah povučeni su iz operativne uporabe 2008. godine i većinom su prodani Čileu i Ekvadoru. Osim Gripena ratno zrakoplovstvo raspolaze i s 24 trenažna zrakoplova British Aerospace (danasa BAE Systems) Hawk koji se mogu koristiti i kao laki lovačko-bombarderski zrakoplovi. Tu je i više od 40 transportnih zrakoplova raznih proizvođača i tipova, od Lockheedova C-130 Hercules za daljnja prevoženja do laki transportnih zrakoplova CASA C-212 i Cessna 208. Helikopterske snage čini 11 jurišnih borbenih helikoptera domaće proizvodnje, Denelovih Rooivalka i 39 velikih transportnih helikoptera Atlas Oryx, te 29 lakihelikoptera opće namjene AgustaWestland A-109 talijanske proizvodnje. Raspolažu također manjim brojem helikoptera opće namjene Kawasaki BK 117 za izvidničke zadaće i spašavanje, te mornaričkih helikoptera Westland Super Lynx (četiri letjelice).

NJEMAČKA PLOVILA

Najmanja, ali jednakovaržna komponenta južnoafričkih oružanih snaga je ratna mornarica koja u svom sastavu ima oko 7700 časnika, dočasnika i mornara, te oko 1000 ljudi u aktivnoj pričubi. Temeljnu borbenu komponentu čine četiri vrlo suvremene fregate klase Valour izgrađene sa stealth karakteristikama u njemačkim brodogradilištima Blohm + Voss. Po njemačkim oznakama brodovi su tipa MEKO A-200 SAN. Iz Njemačke, tj. brodogradilišta Howaldtswerke-Deutsche Werft su

isporučene i tri podmornice klase Heroine. Operativnu snagu ratne mornarice dopunjavaju tri znatno starija ophodna broda za otvoreno more klase Warrior (izraelske proizvodnje), a za potrebe obalne straže koristi se 21 obalno plovilo klase Namacurra i tri ophodna broda klase T. U sastavu ratne mornarice djeluje i specijalizirana postrojba za brzo mornaričko djelovanje (Maritime Reaction Squadron), opremljena amfibijskim sredstvima, malim lakinim plovilima i sposobljena za ronilačke aktivnosti. Koriste se uglavnom za specijalne intervencije na moru i priobalju, te humanitarne i spasilačke misije.

VOJNA INDUSTRJA

Zahvaljujući specifičnostima svoga društvenog razvoja Južnoafrička je Republika bila prisiljena oslanjati se na vlastite snage u gotovo svim segmentima industrije, uključujući i vojnu industriju (vjerojatno nju i najviše). Produkt tih procesa je današnji južnoafrički vojno-industrijski kompleks koji je bez sumnje najrazvijeniji na području cijelog afričkog kontinenta. Opsežniji razvoj vojne industrije počinje tijekom II. svjetskog rata, kada Južnoafrička Unija proizvodi dio vojne opreme za potrebe saveznika (posebno britanskih snaga) i uglavnom proizvodi oružje i opremu po britanskim licencijama. Nakon rata veliki dio namjenske industrije prenamjenjuje svoju produkciju za civilne potrebe. Novi uspon počinje 60-ih godina, jačanjem pritiska međunarodne zajednice zbog politike apartheid-a. Tih godina Južnoafrička Republika sudjeluje u nekoliko lokalnih sukoba, zbog čega je Vijeće sigurnosti UN-a 1964. godine donijelo rezoluciju o embargu na isporuku naoružanja i vojne opreme. Ta je rezolucija doslovno postala zamašnjak razvoja domaće vojne industrije koja počinje nagli uspon, pa je 1968. osnovana državna tvrtka Armscor (Armaments Corporation) za razvoj, proizvodnju i održavanje naoružanja i vojne opreme. Osim vlastitih razvojnih i proizvodnih kapaciteta, ta je tvrtka u relativno kratkom razdoblju okupila brojne privatne proizvođače. Tako je pretvorila vojnu industriju u respektabilni vojno-industrijski koncern koji je vrlo brzo postao poznat i na međunarodnom tržištu po kvalitetnoj i izdržljivoj vojnoj opremi i naoružanju, proizvedenoj u skladu s vrlo teškim uvjetima eksploatacije u afričkim uvjetima.

VELIKI POSLODAVAC

Krajem 80-ih godina prošlog stoljeća južnoafrička vojna industrija zapošljavala je prema nekim procjenama više od 130 000 ljudi, oko 8,3% od ukupno zaposlenih u južno-

Transportni helikopter Oryx zapravo je modernizirana inačica Aerospatiale-ove Puma proizvedena na jugu afričkog kontinenta. Na fotografiji nadlijeće fregatu SAS Isandlwana, proizvedenu u Njemačkoj, zaslugom evropsko-južnoafričkog konzorcija

Autohtonu južnoafrički Cheetah morao je ustupiti mjesto Gripenima, no još je aktivan u ekvadorskom ratnom zrakoplovstvu

Južnoafrički boarding tim u akciji tijekom jedne od mornaričkih vježbi

VOJSKE SVIJETA

Foto: Department of Defence of South Africa

Foto: Denel

afričkom proizvodnom sektoru. Pod neposrednim nadzorom i pokroviteljstvom Armscora djelovalo je gotovo 2200 privatnih poduzeća različite veličine, proizvodnih kapaciteta i namjene. Ta su poduzeća proizvodila većinu opreme i naoružanja potrebne južnoafričkim oružanim snagama, od streljačkog naoružanja i streljiva do tenkova, helikoptera i vođenih raket. No dio se opreme, borbeni zrakoplovi i brodovi, još uvek uvozio. Upravo kako bi južnoafrička vojska postala neovisna i u tom segmentu opremanja, 1965. osnovana je tvrtka Atlas Aircraft Corporation (poznata i kao Atlas Aviation). Prije svega bila je namijenjena za izradu borbenih letjelica i drugih zrakoplovnih sustava naoružanja i opreme za potrebe južnoafričkog ratnog zrakoplovstva, ali jednako tako i za prodaju na međunarodnom tržištu. Nakon osnivanja Armscora, Atlas Aviation je

— ▲ —
Još četiri letjelice koje se mogu vidjeti iznad Južne Afrike: slijeva na desno višenamjenski helikopter A-109 i borbeni Rooivalk, te avioni Hawk (trenažni) i Hercules (transportni)

— ▼ —
Južnoafrička podmornica njemačke proizvodnje (Type 209/klasa Heroine) SAS Charlotte Maxeke izrana blizu britanske fregate Type 23 HMS Portland

ušao pod njezin nadzor, a od 1992. je u sastavu Denela kao izdvojeni segment Denel Aviation. Najveći su proizvodni uspjesi Atlasa usvajanje trenažnog i lovačko-bombarderskog zrakoplova Impala, utemeljenog na talijanskom školskom zrakoplovu Aermacchi MB-326 i lovačkog zrakoplova Cheetah razvijenog iz francuskog lovca Mirage III, koji je svojedobno bio osnovni borbeni zrakoplov južnoafričkog ratnog zrakoplovstva. Proizvodnja aviona je završena nabavom Gripena, ali nastavljena je proizvodnja domaćeg borbenog helikoptera Rooivalk i transportnog helikoptera Oryx. Potonji je, zapravo, moderniziran i prilagođena za afričke prilike inačica Aerospatialeova helikoptera Puma.

NAJBOLJI U AFRICI

U travnju 1992. godine ustrojeno je državno poduzeće Denel koje je pre-

uzelo većinu proizvodnih i nadzornih zadaća Armscora vezanih uz vojnu proizvodnju. Armscor se potpuno restrukturirao i postao južnoafrička uvozno-izvozna tvrtka naoružanja i vojne opreme za međunarodno tržište. Danas Južnoafrička Republika više nema embargo na uvoz i izvoz vojne opreme i naoružanja. No u međuvremenu se njezina vojna industrija toliko razvila da ne samo što oprema vlastite oružane snage, već je jedan od značajnih izvoznika namjenske vojne opreme na međunarodnom tržištu. Sukladno tome, ne samo da su južnoafričke oružane snage vjerojatno najučinkovitija i najsofisticiranija vojna struktura na području cijelog afričkog kontinenta, već i južnoafrički vojno-industrijski kompleks ima sigurnu budućnost (naravno, koliko je to najviše moguće u današnjem, krajnje globaliziranom svijetu). ■

SAS Amatola, prva korveta klase Valour ušla je u sastav ratne mornarice 2005. godine

Foto: South African Navy

Ivan GALOVIĆ

RUČNO ORUŽJE

Foto: Glock / Rudy Vizcarra

INTERKONTINENTALNI PIŠTOLJ

Preciznost, pouzdanost i sigurnost u radu, savršena kontrola, podnošljiv odskok, mala masa i dimenzije, ali istodobno velika vatrena moć i kapacitet spremnika, pokazali su se kao uspješna i dobra kombinacija. Zato se Glock 17 kao službeno oružje vojske ili policije danas koristi u više od 60 zemalja

Seriju poluautomatskih pištolja Glock dizajnirala je i proizvela austrijska tvrtka Glock Ges.m.b.H. iz Deutsch-Wagrama. Idejni je tvorac inženjer Gaston Glock koji je za austrijsku vojsku proizvodio noževe, vježbовne ručne granate i redenike za strojnici. Krajem 70-ih i početkom 80-ih godina XX. st. austrijska je vojska raspisala natječaj za novi pištolj imena P-80. Formalno je pozvala i Glocka da predloži službeni pištolj koji je trebao zamijeniti stari i hvalevrijedan Walther P-38 koji

se po licenciji proizvodio u Austriji. Novi je pištolj trebao biti 1983. uveden u austrijsku vojsku. Proizvodnja pištolja Glocku je bila potpuna nepoznаница jer se od 1963. bavio proizvodnjom plastičnih i čeličnih dijelova, ali odlučio je pobijediti na natječaju iako je vojska imala svojeg tajnog favorita u pištolju Steyr GB. Okupio je stoga tim stručnjaka sastavljen od policijaca, instruktora gađanja do ratnih veteranata. Svaki od njih morao je navesti najvažnije značajke koje očekuje od savršenog

Glock 17 sa spremnicima. Popularnost mu je narasla kad ga je austrijska vojska (Bundesheer) u oštrot konkurenčiji odabrala za službeni pištolj

pištolja. Neopterećen uobičajenim konstrukcijskim zakonitostima, s obzirom na to da se prije nije bavio oružjem, ali razmotritvši rješenja najboljih svjetskih proizvođača, napravio je Glock 17. Isprva je pištolj mnogima više bio nalik na plastičnu igračku, ali u sljedećim je 30 godina proizведен u više od pet milijuna komada.

PREMOĆNA POBJEDA

Glock 17 bio je potpuno nov pištolj nekonvencionalna dizajna koji je u

Austrijska je tvrtka, prije no što je zahvaljujući pištoljima stekla svjetsku slavu, proizvodila predmete od plastike i čelika. Specijalne noževe proizvodi i danas

Foto: Glock

RUČNO ORUŽJE

konkurenциji velikih imena, kao što su Steyr GB, Sig Sauer P220 i P226, FN HP 35, Heckler & Koch P7M8 i P7M13 te Beretta 92 SB-F, nadmoćno pobjedio. Tijekom ispitivanja pokazao je najveći stupanj pouzdanosti, preciznosti, jednostavnosti rukovanja te otpornosti na koroziju i mehanička djelovanja.

Riječ je o iznimno lakom vojničkom pištolju spremnika od čak 17 metaka u kalibru 9 mm Para i vrlo jednostavne konstrukcije koju čine samo 34 dijela. Drugi pištolji imaju i po dvadesetak dijelova više. Pištolj je dobio ime Glock 17 zato što je to Gastonu Glocku bio 17. patent, a ne zbog kapaciteta spremnika.

Nakon austrijske vojske i policije, Glock 17 uvodi se u naoružanje vojski Norveške i Švedske, prošavši tijekom 1984./85. jedan od najtežih mogućih testova NATO saveza u kojima je nadmašio NATO-ove standarde trajnosti i otpornosti. Na ispitivanju pištolj je zamrzavan u ledu, provlačen kroz blato, pijesak i mulj, izlagan utjecaju morske vode, zagrijavan u kipućoj vodi, bacan iz zrakoplova, gažen vozilima, onečišćen i nepodmazivan te izložen korozivnoj kontaminaciji kakva vlada tijekom nuklearno-bioškog ratovanja, uz obvezatnu mogućnost pucaњa pod vodom. Nakon svih mogućih oblika torture, Glock je funkcionirao besprijeckorno, bez ijednog zabilježenog zastoja koji bi se mogao pripisati konstrukciji oružja. Ubrzo slijede narudžbe drugih zemalja tako da je danas u službenoj uporabi diljem svijeta.

OTPORNO I LAGANO KUĆIŠTE

Kućište pištolja izrađeno je od polimera, a čelični je dio zatvarača precizno postavljen u kalup, zatim postupkom lijevanja pod tlakom izliven u cijelinu. Oružje izrađeno tom tehnologijom ne samo da je otporno na vanjske uvjete, nego je iznimno lagano. Masa kućišta iznosi svega 145 grama i u odnosu na čelična lako je za oko 80 %. Kompletan pištolj ima masu od 625 grama. Prednost polimera je i nemogućnost korodiranja pod utjecajem vremenskih uvjeta. Cijev, sve opruge, zatim izbacivač, osovine, blok za zabravljanje i usne spremnika, izrađeni su od čelika. Svi su manji metalni unutarnji dije-

Foto: US Army

Britanski dočasnik uoči natjecanja u strelnjatu demonstrira njemačkim i američkim vojnicima služenje Glockom

PODVODNI KOMPLET

Glock 17 jedini je od Glockovih pištolja na koji se može ugraditi podvodni komplet (amphibious kit). Omogućuje gađanje ispod površine vode, naravno, na malim dubinama gdje je učinkoviti domet zrna kratak, ali to mu nije prava namjena. Komplet se ugrađuje kako bi se dokazala snaga pištolja te sigurna uporaba i u nepovoljnijim vremenskim uvjetima, npr. kad voda uđe u cijev.

lovi zaštićeni postupkom otpornog mat-niklana, dok su navlaka i cijev pištolja zaštićeni kemijskim postupkom poznatim pod nazivom tenifer. Tijekom postupka zaštite tenifer prodire u metal od tri do pet mikrona, dajući navlaci i cijevi tvrdoću od 64 Rockwella što je blizu tvrdoće industrijskog dijamanta. Nakon postupka teniferizacije navlaka i cijev dodatno se boje crnim oksidom, dajući pištolju zagasito crnu boju koja se dobro uklapa s crnom bojom kućišta. Upravo se taj postupak zaštite dokazao u praksi kao najbolji, jer osim što je tvrdi od čelika, otporniji je na koroziju i od nehrđajućeg čelika. Ono što se nakon godina uporabe i nošenja oružja u futro može istrošiti jedino je crna boja oksida, a teniferom zaštićeni metalni dijelovi gotovo su neuništivi.

TRI SIGURNOSNA MEHANIZMA

Glock 17 funkcioniра na načelu kratkog trzaja cijevi i to prema Browningovu rješenju na HP-u. Cijev i navlaka čvrsto su spojeni tijekom kretanja, nakon čega se cijev spušta i odbravljuje navlaku sa zatvaračem.

Cijev je proširena na mjestu ležišta metka na kvadratni presjek i ulazi u otvor za izbacivanje čahura na zatvaraču. Takav se sustav bravljjenja pokazao jednim od najjednostavnijih i najpouzdanijih, a veliki je otvor za izbacivanje čahura smanjio mogućnost zastroja na najmanju mjeru. Pištolj ima poseban sustav okidanja poznat kao sigurno djelovanje (*safe action*) i za razliku od većine vojničkih pištolja koji koriste kalijev

Foto: Glock / Cory Beatty

Svi Glockovi, kao i ostali pištolji relevantnih proizvođača, prolaze prije serijske proizvodnje niz strogih testova kojima se istražuju krajnje mogućnosti djelovanja

Možda je i najjača referencija Glock 17 to što ga je za službeni pištolj odabrala vojska Njezina Veličanstva; fotografija prikazuje marinca tijekom službene demonstracije pištolja

bar 9 mm Para, nema kokot, nego je primjenjeno rješenje s udaračem. Glock 17 nema vidljive vanjske kočnice, ali posjeduje tri neovisne kočnice koje ga čine potpuno sigurnim i povezane su s okidačem. Prva je predokidač koji izviruje iz okidača i sprečava okidanje dok se ne izvrši primjereno pritisak. Pasivna blokada udarne igle drugi je sigurnosni mehanizam koji onemogućuje okidanje dok okidač nije povučen do kraja. Treći sigurnosni mehanizam sprečava aktiviranje udarača prilikom pada pištolja. Nakon ubacivanja metka u cijev aktiviraju se sva tri sigurnosna sustava koja se prije opaljenja metka deaktiviraju jednostavnim povlačenjem okidača.

Sustav *safe action* uklanja najveći nedostatak *single* odnosno *double action* sustava okidanja gdje je prvi metak uvihek ispaljivan s pomoću dvostrukog dugog i tvrdog djelovanja okidača, a sljedeći se morao ispaljivati jednostrukim kratkim i oštrim djelovanjem okidača. Kao posljedica potonjih okidanja primjećena je slabija kontrola oružja i povećana nepreciznost.

POČETNE BRZINE

Cijev pištolja je, za razliku od uobičajenog žlijebanja, poligonalno bušena (ima heksagonalni presjek), što zrnu daje veće početne brzine pri ispaljenju. Poligonalni profil omogućuje lakše čišćenje i znatno dulji vijek trajanja cijevi. Nisko položena cijev u odnosu na ruku strijelca te gotovo idealan nagib rukohvata od 108 stupnjeva čine pucanje jednostavnijim.

Pištolj se raširio po svijetu. Koristi ga i Filipinska nacionalna policija, a na fotografiji su njezini pripadnici u ležernijem izdanju tijekom pokaznog natjecanja u streljaštvu

Pištolj je opremljen fiksnim mehaničkim cilnjicima karakterističnog Glockova *white outline* oblika s bijelom eliptičnom točkom na prednjem ciljniku i bijelo uokvirenim stražnjim ciljnikiom "U" profila. Takav dizajn ciljnika omogućuje strijelcu brže zahvaćanje cilja i lakši prijenos paljbe te pucanje i pri lošem osvjetljenju. Izrađen je od polimera i dobro je zaboljen tako da ne zapinje za odjeću i futrolu prilikom potezanja. Uz klasične fiksne, tvornica u zadnje vrijeme izrađuje i stražnji ciljnik koji je pomican po širini. Osim navedenih, dostupni su i posebni ciljnici s tricijevim umetcima za gađanje noću. Spremniči pištolja imaju debelo dno i izrađeni su od polimera. Sa stražnje su strane obroženi otvori radi lakše kontrole broja metaka u spremniku. Gumb za izbacivanje spremnika jedva se raspoznaže. Kočnica zatvarača nalazi se u kućištu i iznad rukohvata vidi se samo gumb. Ručne kočnice nema.

KASNJIJE IZMJENE

Prvobitni je model Glock 17 doživio nekoliko vanjskih izmjena. Prva je bila dodavanje teksture na bočnim, prednjim i stražnjim dijelovima rukohvata. To je učinjeno zbog boljeg držanja pištolja, uz dizajniranje elemenata na kućištu ispod cijevi kako bi se spriječio ulazak nečistoće i prašine u mehanizam. Druga se izmjena odnosi na čekiranje prednjeg i stražnjeg dijela rukohvata. Spomenute su izmjene značajke druge generacije modela Glock 17. U trećoj generaciji pištolja izmjene se odnose na popravke i prepravke na rukohvatu. S prednje su strane

dodani žljebovi za prste, s bočne strane za palac, a s donje strane prednjeg dijela kućišta univerzalne šine na koje se može montirati dodatna oprema. Učinjene su i unutarnje izmjene na mehanizmu zaključavanja i izbacivaču. Na osnovi tih izmjena tvrtka je na tržište izbacila nekoliko

INAČICE

Glock 17C (compended) ima cijev s otvorima (uzdužnim prorezima) i vodice za smanjenje trzaja pištolja prema gore nakon opaljenja metka. Uzdužni prorezni na prednjem gornjem dijelu cijevi, izrađeni vrlo strogo i precizno, namijenjeni su za odvođenje dijela barutnih plinova i njihovo usmjeravanje prema gore zbog smanjenja trzaja pištolja u trenutku kad zrno napušta cijev. **Glock 17L (long)** natjecateljska je inačica pištolja kod koje je glavna promjena duljina cijevi. Prvi su modeli također imali i otvore na cijevi radi smanjenja trzaja. Međutim, zbog određenih protokolarnih ograničenja oko dimenzije (duljine oružja) u natjecateljskim kategorijama praktičnog streljaštva, model 17L zamijenjen je novijim Glockom 34, a prethodni se prestao proizvoditi. **Glock 17A** proizveden je samo za australsko tržište. Poštivani su propisi vezani uz duljinu cijevi i broj metaka u spremniku. Jedina je razlika između osnovnog modela 17 i 17A u tome da model 17A ima cijev duljine 120 mm i spremnik kapaciteta 10 metaka. Usto, za potrebe australske policije izrađen je i model koji ima sigurnosni sustav s M1911.

Glock 17P Pro specijalna je inačica proizvedena samo za finsko tržište. Od standardnog modela Glock 17 razlikuje se određenim tvorničkim poboljšanjima: tricijevim noćnim cilnjikom, cijevi duljom 127 mm koja završava navojem, modificiranim načinom izbacivanja spremnika iz ležišta i dr.

Glock 17P80 inačica proizvedena je samo za potrebe norveške vojske, a Glock 17DK po specijalnom zahtjevu Danske jer prema njezinu zakonu duljina pištolja ne smije biti veća od 210 mm. Cijev tog modela duga je 122,5 mm.

Glock 17MB inačica je s dvostrukim gumbom za izbacivanje spremnika na lijevoj i desnoj strani pištolja. Proizvodnja tog modela prestala je nakon predstavljanja pištolja četvrte generacije koji imaju mogućnost lakog premještanja gumba za izbacivanje spremnika.

Glock 17T FX (training) namijenjen je za obuku, a koristi isključivo gurnene metke ili metke s bojom. Razlika je od standardnog modela Glock 17T FX samo u plavoj boji.

Glock 17P (practice) i **17R (reset)** modeli su oružja za obuku, vježbanje bliske borbe, punjenje i promjene spremnika. 17R resetira okidač bez povlačenja navlake. Jednaki su standardnom modelu pištolja Glock 17, a razlikuju se samo po crvenoj boji.

Zadnja inačica, ujedno i specijalna, izrađena je povodom dvadesete obljetnice modela Glock 17. Na pištolju su ugravirane jedinstvene oznake XXXX of 2006 i riječ 20 Years of Perfection 1986 to 2006. Proizведен je u ograničenom broju od 2006 komada.

RUČNO ORUŽJE

inačica osnovnog modela Glocka 17 i svaka je dobila slovni dodatak.

MODEL ČETVRTE GENERACIJE

Unaprijedena je inačica pištolja Glock 17 izšla na tržiste nakon međunarodne izložbe oružja IWA 2010 u Nürnbergu. Dobila je naziv Gen4 (četvrta generacija), odnosno puno joj je oznaka Glock 17 Gen4.

Na prvi se pogled uočava bitna razlika na rukohvatu koji je na osnovnom modelu pretrpio najviše kritika. Nai-mje, rukohvat na osnovnom modelu velik je i strijelci s manjim šakama teško ili nikako nisu uspijevali kontrolirati pištolj, posebno kad se u obzir uzme njegova relativno mala masa. Prva je promjena u načinu čekiranja rukohvata nazvanom *gruba tekstura* (Rough Textured Frame Gen4 RTF). Cijela je površina rukohvata prekri-vena sitnim oštrim piramidicama što osigurava sigurniji hват prilikom upo-rabe pištolja s rukavicama i bez njih. Druga promjena uključuje zamje-njivu stražnju stranu rukohvata po-znatu kao MBS (multiple back strap). Na Glocku se, kao i na većini konku-rentske modela, za samo nekoliko minuta stražnja strana rukohvata (koja se na mjestu utvrđuje popreč-nom osovinicom), može zamjeniti odgovarajućom većom ili manjom, kako bi se u potpunosti prilagodila strijelcu. Svaki od tri ponuđena pa-nela ili inserta za 2 mm smanjuje ili povećava ukupnu udaljenost do okidača, a srednji odgovara dimenzijs-ima rukohvata s prethodnih inačica.

SMANJENJE ODSKOKE

Slijedeća je, možda i najznačajnija izmjena, na udarnoj igli. Sastoјi se od uvođenja dvodijelne teleskopske vođice udarne igle, s dvostrukom povratnom oprugom koja igra ulogu amortizera i smanjuje odskok puno više od stare te bitno poprav-lja kontrolu pištolja pri brzoj paljbi. Poznato je da svi modeli tih pištolja imaju tendenciju skakanja, pogotovo kad u spremniku ostane samo ne-koliko metaka, što njegovu ionako malu masu dodatno smanji. Uvo-đenje novog amortizera uvjetovalo je i neznatne izmjene unutrašnjosti navlake, ali i prednjeg dijela kućišta. Pištolj je sad znatno *merniji* i na-pravljen je velik korak u smanjivanju razlika između modernih polimer-

Foto: MoDUK

Glock 17 u posebnoj futrolji, zakvaćenoj za nogu britanskog marina

nih i klasičnih čeličnih pištolja. Kao i prethodni modeli, Glock 17 Gen4 radi sigurno i pouzdano, ne praveći problem oko vrste i oblika zrna streljiva koje koristi, što se i očekuje od oružja napravljenog u prvom redu za službenu uporabu. Olakšano je i ubaci-vanje metka u cijev, tzv. repetiranje. Navlaka se kreće mekše, ali i izbacivanje čahure sigurno je i lako pa je gađanje brzom palj-bom s po dva vezana metka pravo zadovoljstvo. Glock 17 Gen4 odlično leži u ruci strijelca te dobro podnoси i najbrži režim paljbe čemu znatno pridonosi i novi, manji, ergonomski odlično riješen rukohvat.

POGODNOST ZA LJEVAKE

Od ostalih izmjena svakako treba spomenuti i gumb za izbacivanje spremnika, koji je dublje postavljen u rukohvat, ali je istodobno i povećan. Osim toga, promijenjena je i

opruga koja je znatno jača. Utvrđivač spremnika kod tog je modela pištolja promjenjiv što znači da se za ljevoruke strijelce, po potrebi, može postaviti s druge strane rukohvata. Novi je utvrđivač uvjetovao i prosjecanje još jednog otvora na spremniku, za Zub utvrđivača, pa se sad nalaze s obiju strana. Takvi se novi spremnici mogu koristiti u starim inačicama Glocka 17, a stari u novim, samo ako je utvrđivač montiran u položaj za dešnjake s lijeve strane rukohvata. Na inačici Glock 17 Gen4 primije-njen je i novi način zaštite poznat

Glock je prešao i Tih ocean: ima ga i Austral-ska federalna policija, na fotografiji u akciji uhićenja osumnjičenika

Austrijanci su se pobrinuli da oznaka *Made in Austria* na ponosu njihove namjenske industrije bude jasno vidljiva

Glock 17 s dodatnom opremom. Srce koje je oblikovano od metaka jasno govori da je riječ o reklamnoj fotografiji za američko tržiste, gladno vatrenih darova čak i za Valentinovo

Francuski specijalci pokazuju da je Glock pouzdan i ako se koristi netom nakon izranjanja iz vode

Austrijski vojnik demonstrira Glock njemačkim kolegama. Austrijanci, naravno, nikad neće odustati od tog službenog pištolja

kao ferritic nitrocarburizing koji je vrlo sličan teniferu.

Bravljenje novog modela pištolja temelji se na starom provjerenom Browningovu sustavu koji je uspješno preinačen. Poznatiji je pod nazivom SIG-ova brava, s proširenim stražnjim dijelom cijevi koji ulazi u otvor za izbacivanje čahura i ravan je s gornjom stranom navlake. Gornja je površina navlake ravna što olakšava ciljanje, ali i pronalaženje ciljnika i ciljničke točke prilikom prijenosa na novi cilj. Navlaka se kreće po čeličnim vođicama ulive-

nim u kućište od polimera u koje su, povezani osovnicama, smješteni mehanizam za okidanje, okidač i poluga za zapinjanje.

20 METAKA!

Dimenzije oružja nisu mijenjane. Uкупna duljina ostala je 186 mm, a sama je cijev duga 114 milimetara. Najveća je širina ostala 30 mm. Ni masa nije promijenjena u odnosu na stariji model i iznosi 625 grama s praznim, odnosno 905 grama s punim spremnikom. Pištolj ima i više nego respektabilan kapacitet: 17 + 1 metak

TAKTIČKO-TEHNIČKE ZNAČAJKE GLOCKA 17

Vrsta	poluautomatski pištolj
Kalibar	9x19 mm
Zemlja podrijetla	Austrija
U službenoj uporabi	od 1982.
Projektant	Gaston Glock
Projektiran	1979. - 1982.
Razdoblje proizvodnje	od 1982. do danas
Proizvedeno komada	5 000 000 (2007.)
Okidanje	safe action
Ukupna duljina	186 mm
Visina s okvirom	138 mm
Širina	30 mm
Duljina cijevi	114 mm
Broj žljebova / pravac uvijanja	šest / desni
Početna brzina zrna	350 m/s
Domet	50 m
Duljina ciljničke crte	165 mm
Masa bez spremnika	625 g
Masa praznog spremnika	78 g
Masa punog spremnika	280 g
Masa napunjene pištolje	905 g
Kapacitet spremnika	17 do 19 komada
Povlačenje okidača	2,5 kg
Hod okidača	12,5 mm
Broj sigurnosnih sustava	tri
Ciljnik	fiksni, podesivi, noćni

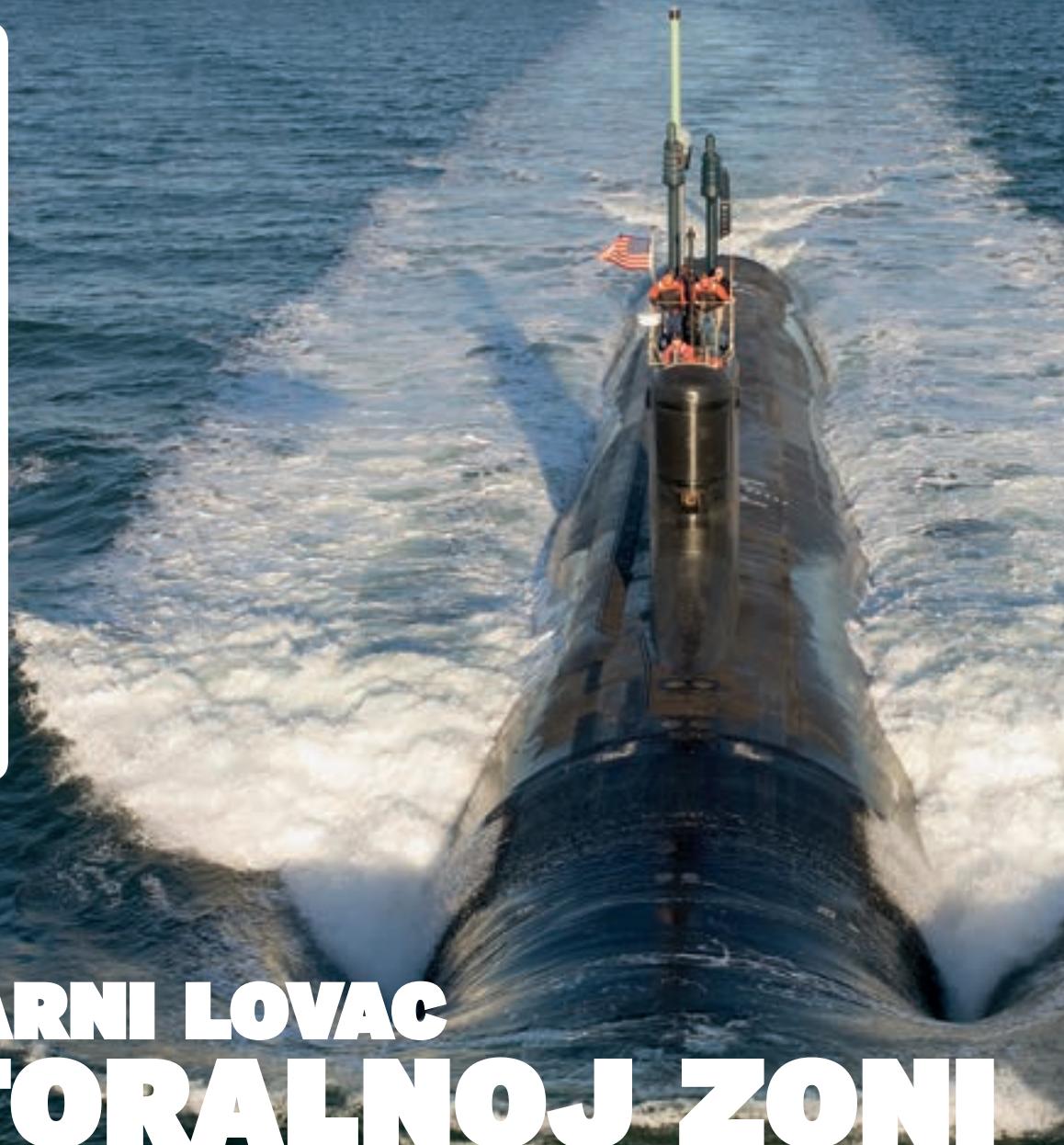
sa standardnim spremnikom, a dodavanjem plastične ekstenzije povećava se na čak 19 + 1 metak. Sustav bravljjenja na Glocku 17 jedan je od najjednostavnijih i najpouzdanijih koji se trenutačno koriste. U dobre strane pištolja svakako spada novi rukohvat i poligonalna cijev. Dovoljno je reći da je Glock 17 Gen4 konstrukcijski gotovo jednako oružje, sa svim standardima koje je tvrtka postavila još prije trideset godina kod prvog modela pištolja. Preciznost, pouzdanost i sigurnost u radu, savršena kontrola, podnošljiv odskok, mala masa i dimenzije, ali istodobno velika vatrena moć i kapacitet spremnika, pokazali su se kao uspješna i dobra kombinacija. ■

Ilustracija Glocka 17 Gen4 izrezanog zbog boljeg prikaza konstrukcije pištolja

RATNA MORNARICA

Prema američkim izvorima, SSN klase Virginia nadmoćnija je u odnosu na dizel-sko-električne podmornice, pa i one naj-modernije, kakve se u zadnje vrijeme uvode u podmorničarske flote velikih pomorskih snaga. To se posebno odnosi na sposobnost Virginije da krstari podvodnom brzinom od 25 čvorova, a golemu dodatnu prednost osigurava joj nuklearna propulzija i gotovo neograničen doplov

NUKLEARNI LOVAC U LITORALNOJ ZONI

Podmornice klase Virginia prve su nuklearne napadne podmornice američke mornarice (USN) posebno dizajnirane za provedbu litoralnih operacija. Izgrađene su na navozima brodogradilišta General Dynamics Electric Boat (GDEB) i Huntington Ingalls Industries (HII). Prve su napadne podmornice konstruirane u prvom redu za litoralne operacije, ali uza sve uključene tehnološke preinake, još uvijek itekako sposobne za djelovanje iz dubokih oceanskih voda. Američka mornarica trenutačno raspolaze s 11 Virginia. Trima je luka baziranja Pearl Harbor na Havajima gdje su

USS Mississippi (SSN-782) u punoj brzini lomi valove. Rižeć je o predzadnjoj iz druge serije (Block II) Virginia, a u aktivnoj je uporabi od sredine 2012. godine

razmještene radi provedbe zadaća u zapadnom Pacifiku. Podatak da je gotovo trećina najnovijih američkih napadnih podmornica stacionirana u Pearl Harboru samo potvrđuje i dokazuje koliku važnost SAD pridaje azijsko-pacifičkoj regiji te da će mornarica sve više primjenjivati praksu raspoređivanja svoje najbolje i najspasobnije tehnologije u tom dijelu svijeta.

OPREMA PODMORNICA

Razvoj klase SSN Virginia započeo je 1990. pod okriljem programa Centurion, koji je 1993. preimenovan u program

tzv. nove napadne podmornice (NSSN). Namjera je bila razviti jeftinu i višenamjensku zamjenu za nuklearne napadne podmornice klase Los Angeles i nadopunu vrlo naprednim, ali i prilično skupim SSN podmornicama klase Seawolf. Od programa NSSN također se očekivalo da će riješiti temeljno podmorničarsko opredjeljenje i taktički zaokret, zacrtan za lipanj 2014., koji je fokusiran na nove zadaće puno bliže obali.

Podmornice klase Virginia duge su 114,8 m, široke 10,1 m i odlikuju se podvodnim deplasmanom od 7925 tona. Pokreće ih General Electricov

Igor SPICIJARIĆ

Doček prve podmornice u klasi koja bi mogla brojiti trideset plovila, USS Virginije, 23. studenog 2005. u New Londonu, Connecticut, nakon povratka s prve misije u ratu protiv terorizma

Joystick je uobičajeni kontroler na modernim podmornicama; ovdje ga za manipuliranje periskopom koristi časnik na USS-u North Carolina (SSN 777)

9SG PWR (pressurized water reactor) nuklearni reaktor koji razvija snagu od 29,84 MW (40 000 KS). Najnovije su platforme te klase sposobne za postizanje maksimalne podvodne (jurišne) brzine od 34 čvora. Trenutačni su modeli podmornica (Block I i Block II) opremljeni četirima torpednim cijevima kalibra 533 mm (21 inč), uobičajeno smještenim u pramcu i 12-cijevnim vertikalnim lansirnim sustavom (VLS). U borbeni komplet podmornice ukrcano je ukupno 38 oružja u što su uključena teška torpeda Mk 48 naprednih sposobnosti (*Advanced Capability – ADC*) kao i Tomahawk Block IV krstareći raketni projektili s podvodnim lansiranjem za napad na kopnene ciljeve (*Sea-launched land attack cruise missiles – SLCM*).

NAJBOLJI SENZORI

Podmornice su opremljene i onim što se u podmorničarskom svijetu naziva *najspasobnijim organskim (brodskim) i tegljenim akustičkim senzorima* koje američka mornarica danas posjeduje.

Ugrađeni sonarni paket obuhvaća na pramcu montiran, sferični aktivno-pasivni sonar, Northrop Grummanov svjetlovodni sonar utemeljen na tzv. LWWAA-u (*Lightweight Wide Aperture Array*) koji pojačava sposobnost podmornice za otkrivanje tihog pogona dizelsko-električnih napadnih podmornica (SSK) u izazovnom litoralnom radnom okruženju. Tu su i visoko frekvencijski odašiljači i plutajuća sonarna oprema. SSN klase Virginia također su prve američke podmornice koje su opremljene visoko frekvencijskom opremom (*high frequency chin array – HFCA*) instaliranim ispod pramčanog dijela trupa. Posebno je usmjereni i prilagođeni za povećanje detekcijske učinkovitosti u otkrivanju plitko postavljenih pomorskih mina i podmornica koje leže na dnu. Paket kompletiraju pasivni tegljeni sonari TB-16 i TB-29A. Prema američkim izvorima, SSN klasa Virginia nadmoćnija je u odnosu na dizelsko-električne podmornice (SSK), pa i one najmodernije, kakve se u zadnje vrijeme uvođe u podmorničarske flote velikih regionalnih pomorskih snaga. To se posebno odnosi na sposobnost Virginije da krstari podvodnom brzinom od 25 čvorova, a golemu dodatnu prednost osigurava joj nuklearna propulzija i gotovo neograničen doplov koji daleko premaže sposobnosti SSK podmornica, pa i onih sa zračno neovisnom propulzijom (*Air Independent Propulsion – AIP*).

SUPERIORNE KONTROLE

Litoralno je operativno okruženje velik izazov za sve podmorničarske opera-

tere. Podrazumijeva pomanjkanje potrebnog prostora za manevar, vrlo nezahvalno akustičko okruženje i probleme s uzgonom u plitkim vodama. Uobičajena je prisutnost brojnih plovila, od ribarskih do trgovачkih brodova, što povećava opasnost od izravnog kontakta. Američka je mornarica stoga na klasu Virginia ugradila niz inovacija kako bi se poboljšala sposobnost podmornica za preživljavanje i rad u takvim uvjetima. Opremljene su računalno podržanim, tzv. *fly-by-wire* (FBW) sustavom koji se sastoji od dva dvoosna joysticka i visokoosjetljivih touchscreen ekranima kojima se elektronički nadzire i upravlja hidrodinamičkim kontrolnim površinama (kormilima dubine i pravca). Djeluje u koordinaciji s elektroničkim senzorskim sustavom koji stalno proračunava optimalne podatke za poboljšanje i optimizaciju fizičkog položaja podmornice u plitkim vodama te održavanje borbene sposobnosti.

Sustav FBW kontrola moderniji je i moćniji od hidrauličko/mehaničkih sustava koji se trenutačno koriste na podmornicama klase Los Angeles. Povećana razina primijenjene automatizacije, ne samo da smanjuje potrebu za brojnošću posade potrebne u kontrolnoj sobi podmornice (centrali), nego i uvelike poboljšava upravljivost podmornice u litoralnim vodama. Jedan je od ključnih izazova prilikom odvijanja litoralnih operacija zahtjev za kontrolu dubine u plitkim vodama. FBW sustav omogućuje vrlo preciznu kontrolu joysticka. Osim toga, sustav naprednog *lebdjenja* podmornice omogućuje provedbu operacija na ekstremno malim brzinama, brzo premeštanje potrebne mase vodenog balasta s jednog na drugi kraj podmornice, dopuštajući da ona zadrži neutralan uzgon koji je prijeko potreban za preciznu kontrolu dubine.

NEPENETRIRAJUĆI JARBOLI

Virginije su i prve američke podmornice na kojima je primijenjena tehnologija nepenetrirajućih jarbola. Dva su Kollmorgen / BVS-I Photonics jarbolna sustava ugrađena na hidrauličke teleskopske jarbole u tornju podmornice. Svaki sustav uključuje par stabiliziranih kamera visoke razlučivosti (HD) koje pokrivaju 360 stupnjeva, sposobnih za snimanje pri slabom svjetlu (*low-light television – LLTV*). Sastavni dio je opreme i infracrveni senzor te za oči siguran laserski

Foto: US Navy / General Dynamics Electric Boat

RATNA MORNARICA

Virginije su prve američke podmornice na kojima je primijenjena tehnologija nepenetrirajućih jarbola

mjerac s dometom od oko pet NM (9,1 km). Osim skeniranja okolnog prostora i zuminiranja u realnom vremenu, poboljšani je elektronički sustav sposoban za automatizirano skeniranje pojedinih sektora ili puno azimutno skeniranje u nekoliko sekundi, snimanje HD slike i ostalih podataka za daljnju analizu, sve uz maksimalno skraćivanje vremena provedenog u plovidbi na periskopskoj dubini. Snimljeni se videomaterijal može replicirati na HD višefunkcijskim zaslonima (ekranima) u kontrolnoj sobi, odnosno centrali podmornice, čime se postiže da zapovjedni dio posade puno bolje razumije situaciju.

VEĆI PROSTOR ZA CENTRALU

Nepenetrirajuća konstrukcija jarbolnog AN / BVS-L sustava također omogućuje da se kontrolna soba, tj.

Prilično svježa fotografija snimljena 16. svibnja na svečanosti polaganja kobilice podmornice USS Indiana u brodogradilištu Newport News Shipbuilding. Bit će to šesta od ukupno osam podmornica Virginia serije III koje će ući na popis američke mornarice

centrala podmornice, smjesti u znatno povoljniji položaj. Na podmornicama klasične gradnje brodska se centrala obično nalazi neposredno ispod kontrolnog tornja, na prvoj horizontalnoj palubi čvrstog trupa, kako bi se u njoj mogli smjestiti penetrirajući (kroz čvrsti trup podmornice) optički periskopi. Međutim, novi jarbolni sustav koji ne penetrira kroz trup omogućuje prijenos videoosnimke izravno na operativne konzole i TV ekran u brodskoj centrali putem optičkih kabela, eliminirajući fizičku vezu između teleskopski izvlačivog jarbola i brodskе centrali.

Takav je dizajn omogućio konstruktorima da brodsku centralu smjesti u veći prostor na drugoj palubi. Na podmornicama klase Los Angeles, primjerice, upravljačko-nadzorni kompleks tegljenog sonara bio je smješten u zasebnoj

prostoriji zbog ograničenog mjesta u brodskoj centrali, a na podmornicama klase Virginia bez većih je problema integriran u brodsku centralu. Prema tehničkim izvorima iz američke mornarice, tehničko je i fizičko razdvajanje teleskopski izvlačivih jarbola s radarskim, elektro-optičkim i ostalim senzorima od brodskih centrali, također omogućilo konstruktorima da smjesti toranj podmornice naprijed na trupu čime su se unaprijedile njegove hidrodinamičke karakteristike. Ostala konstruktorska poboljšanja, kao rezultat primjene nepenetrirajućeg jarbolnog sustava, uključuju povećan integritet čvrstog trupa te veliko smanjenje zahvata za održavanje.

EVOLUCIJA KLASE

Daljnji tehnološki razvoj klase Virginia, za koju se očekuje da će biti

Virginije mogu djelovati u raznim operativnim okružjima. USS-a Texas posjetio je u listopadu 2009. Sjeverni pol

Kontrolna soba na USS-u Minnesota. Članovi posade sjede za operativnim konzolama i imaju vizualni i podatkovni uvid u cijelokupnu situaciju oko podmornice

USS North Dakota zadnja je podmornica iz klase koja je, zasad, ušla u uporabu američke mornarice, a prva iz serije III

Foto: US Navy

izgrađeno barem 30 plovnih jedinica, već je u tijeku. Američka se mornarica odlučila na ugradnju nekoliko konstruktorskih inovacija na osam plovnih platformi treće serije, odnosno tzv. Block III (podmornice SSN 784-791).

Jedna je od ključnih modernizacijskih značajki programa Block III redizajniranje pramca kako bi se u njega mogao smjestiti kompleks novog LAB sonara (*Large Aperture Bow*). Bit će zamijenjen i 12-cijevni vertikalni lansirni sustav (VLS) kojim su bile opremljene podmornice Block I i Block II (serije I i II) dvjema 2,2 m (87 inča) dugim teretnim cijevima (*Virginia payload tubes – VPT*). U VPT moći će se smjestiti i iz njih lansirati do šest SLCM-a Tomahawk, a moći će se ukrcati i lansirati i druge vrste odnosno tipovi raketnih pro-

jektilla. Prema službenim izjavama glasnogovornika brodogradilišta GDEB od 2. svibnja 2014., očekuje se da će redizajniranje pramca smanjiti troškove gradnje svake sljedeće podmornice Virginia Block III za otprilike 40 milijuna dolara, uz dodatno poboljšanje fleksibilnosti i funkcionalnosti rada pramčanog sonara. Prva podmornica iz nove, redizajnirane serije III, USS North Dakota (SSN 784), svečano je ušla u operativnu uporabu američke mornarice 25. listopada 2014. u GDEB-ovu brodogradilištu u Grotonu, Connecticut. Podmornica je zapravo trebala ući u uporabu još tijekom svibnja 2014., ali ulazak je odgođen jer su isporučitelji opreme trebali otkloniti određene tehničke nedostatke uočene u radu sonarne opreme na modificiranom pramu.

Foto: US Navy / General Dynamics Electric Boat

Američki mornarički fotografi ne propuštaju zabilježiti ovakve prizore: USS Mississippi tijekom testiranja u Atlantiku u travnju 2012.

TEHNIČKE KARAKTERISTIKE PODMORNICA KLASSE VIRGINIA

Duljina	114,9 m
Širina	10,3 m
Visina	
Deplasman	7800 t
Propulzija	S9G PWR
Krstareća brzina	25 čvorova
Maksimalna brzina	33+ čvorova
Doplov	teoretski neograničen trajanje goriva 33 godine
Operativna dubina zarona	245+ m
Posada	135 / 15 časnika
Naoružanje	12 × VLS (BGM-109 Tomahawk ASCM) 4 × 533 mm torpedne cijevi (Mk-48 torpedo) 27 × torpeda i raketa (torpedni prostor)
Serijska I	Virginia/ Texas/ Hawaii/ North Carolina
Serijska II	New Hampshire/ New Mexico/ Missouri/ California/ Mississippi/ Minnesota
Serijska III	North Dakota

I ČETVRTA SERIJA

Američka je mornarica 28. travnja 2014. s brodogradilištem GDEB potpisala ugovor o izgradnji deset novih podmornica klase Virginia Block IV vrijedan 7,6 milijardi dolara. Projekti su usmjereni na smanjenje troškova nabave, kao i na mogućnost implementacije novih tehnologija na platforme. Prema najavama, planirano je omogućiti do pet punih implementacija nove opreme tijekom njihova radnog vijeka, odnosno implementaciju više nego što je bilo planirano za prethodne, starije platforme Block I, II i III. Izgradnja četvrte serije formalno je započela u svibnju 2014., uz očekivanu isporuku do 2023. godine. Američka mornarica također razmatra razvoj dizajna budućih SSN podmornica klase Virginia (blok V i dalje), za koje se predviđa da će se početi naručivati od 2019. godine. Uz umirovljenje četiri SSGN raketnih podmornica klase Ohio do 2028. godine, buduće plovne jedinice klase Virginia vjerojatno bi mogle biti fizički produljene radi smještaja VPM-a (*Virginia Payload Module*) sposobljenog za smještaj i lansiranje dodatnih SLCM-a Tomahawk ili drugih raketnih projektila, kao i ukrajci i primjenu besposadnih podvodnih ronilica (UV). ■

POTPORA SPECIJALnim OPERACIJAMA

Kao odgovor na jedan od zahtjeva misijskog litoralnog borbenog profila, podmornice klase Virginia namijenjene su za potporu specijalnih operacija i, sukladno tomu, opremljene potopivom komorom (za devet ronilaca) koja im omogućuje izlazak iz podmornice odnosno povratak u podmornicu. Prema istim izvorima, u komori je moguća ugradnja mobilnih panela kako bi se stvorio određeni suhi prostor za smještaj dodatnog potrošnog materijala i ključne opreme potrebne za specijalne operacije. Podmornice su također sposobne za nošenje tzv. suhog palubnog skloništa (*Dry Deck Shelter – DDS 7*) koje se može povezati sa spomenutom ronilačkom komorom ako je potrebna za djelovanje specijalnih snaga.

DOMOVINSKI RAT

dr. sc. Ante NAZOR, ravnatelj Centra

U prošlom su broju *Hrvatskog vojnika*, u tekstu posvećenom prikazu "kapetana Dragana" u srpskim medijima, objavljeni dijelovi članka o "Nastavnom centru 'Alfa' Srpske vojske Krajine" u Bruškoj. Članak je iz lista "Vojska Krajine" (br. 7-8, X-XI mjesec 1993., str. 87-88), a naslovlen je *Profesionalnost uslov opstanka*. U posebno izdvojenom dijelu članka, *Garibaldinci na Velebitu*, srpska je propaganda nastojala uvjeriti svoju javnost kako se u borbi protiv Hrvatske može računati i na značajnu potporu stranih "dobrovoljaca, koja će biti sve veća, primjerice Rusa

i Rusa i Rumunja i svaki dan ih je sve više". *Kep ih još zove internacionalcima*, podvlačeći ogromnu razliku između njih i onih na hrvatskoj strani: "Tamo dolaze radi novca. To su plaćenici, psi rata", tvrdi *Kep. Kapetan Dragan ima objašnjenje za motive "Garibaldinaca"*, s kojima je izveo mnogobrojne izviđačke i diverzantske akcije u pozadini neprijatelja. Pitamo ga šta je njegove saborce s one strane Jadrana, Italijane, motiviralo da dođu u Nastavni centar, završe obuku i stave se pod komandu i na raspolažanje Glavnom štabu SVK.

Dragan kaže: "Mi to podržavamo, i primamo ih kao svoje. To je nama ne samo moralna nego i materijalna podrška". On takođe, ukazuje na jačanje snaga u Italiji koje podržavaju da Istra i dio Dalmacije ponovo budu u okviru Italije: "Za tu ideju i našu samostalnost s nama se rame uz rame bore i pripadnici jedinice Garibaldi", zaključio je kapetan Dragan.

S obzirom na to da je "kapetan Dragan" strane dragovoljce koji su se u Domovinskom ratu borili na hrvatskoj strani nazvao "psima rata", zanimljiva je izjava Gastona Bessona, dragovoljca iz

O Srbima ne volim baš razgovarati kao o neprijateljima jer smo i mi imali Srbe kao suborce. Možemo razgovarati o četnicima, ok? Ja stvarno nemam ništa protiv Srba i Srbi su se, uostalom, borili s nama i za nas. Neki naši dečki bili su pola Hrvati – pola Srbi. Zato je nonsens pričati o tome da smo se borili protiv Srba. Ako govorimo o neprijatelju, onda trebamo upotrebljavati termin četnika i njihove milicije. To su Srbi koji su se nazivali četnicima, a ti su ljudi bili obični koljači! (...) Ma problem sa Srbima, ovaj put mislim na sve Srbe, ne samo na četnike, je taj što su oni žrtve svoje vlastite propa-

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

KAPETAN DRAGAN

i Rumunja, te posebice Talijana, zbog njihovih povjesnih prava i pretenzija na Istru i dio Dalmacije". O tome je govorio i "kapetan Dragan", ne propustivši priliku da "talijanske dobrovoljce, s kojima bi se mnogo bolje razumeli nego s Hrvatima", prikaže kao borce za povratak svojeg (talijanskog) teritorija u Dalmaciju, a strane dragovoljce na hrvatskoj strani kao "pse rata":

Kroz Nastavni centar "Alfa" za izviđačko-diverzantsku obuku SVK prošao je i veći broj Italijana svrstanih u jedinici "Garibaldi". Govoreći o "Garibaldincima", kapetan Dragan ističe njihovu profesionalnost, odvražnost i obučenost. "Da nisu takvi kakvi jesu zar bi bili na Velebitu", ističe *Kep*, i dodaje: "ali tamo nisu samo Srbi i Italijani. Među specijalcima ima

"Oni su doživeli Osimske sporazume kao prodaju dela Italije", kaže on za svoje saborce s druge strane Jadrana. "Sada kada više nema bivše Jugoslavije, smatraju da odluke Osimskog sporazuma ne važe, da on više ne postoji. Oni stvarno veruju da teritorije koje su Italijani držali na ovim prostorima treba da se vrate u krilo Italije", podvlači *Kep* razlog prisustva Italijana u SVK.

Pri tom ističe tradicionalno dobre odnose s Italijanima: "S njima bi se daleko bolje razumeli i družili nego s Hrvatima. Mi imamo zajednički interes, a to je borba protiv aktuelne hrvatske politike. Neprijatelji naših prijatelja i naši su neprijatelji." Na pitanje koliko je istine o okupljanju i dolasku većeg broja ljudi u jedinicu "Garibaldi", kapetan

Francuske, na Vinkovačkom bojištu, u sastavu hrvatskih snaga, u kojoj su sažeti motivi zbog kojih je većina stranih dragovoljaca došla braniti Hrvatsku:

Pa to nije bio nikakav rat, to je bio mučki masakr! Nisu tu bile dvije vojske koje se sukobljavaju! Postojala je jedna moćna vojska – JNA – koja je napadajući masakrirala civile (...) Oni koji bi došli, ostajali bi iz jednog jedinog razloga, a to nije bila ni politika, ni katolicizam, ni plaća, koja je bila "crkavica" u ondašnjoj vrijednosti do 100 njemačkih maraka, kakvu su imali i ostali hrvatski branitelji, nego zato što je ovaj rat jednostavno bio toliko nepravedan! Nije bilo važno ni tko je tu Hrvat, a tko Srbin, već činjenica da je jači napao slabijeg, a jači su bili oni uz koje je bila JNA. (...)

gande! Njihova vlada i mediji 24 sata su ih uvjерavali kako smo svi mi neonacisti, fašisti, ubojice, koljači. Bili su prestravljeni. I ti ljudi na drugoj strani misili su da smo mi čudovišta! (...) A mi nikad nismo ubili zarobljenika. (...) Jednom njihovom kojeg smo uhvatili u šumi, u ruksaku smo našli priručnik "Kako ustaše ubijaju Srbe". I taj je jadni budalačitao i učio kako "ustaše" ubijaju i muče Srbe! Gledao sam ga i pomislio: "Ovaj je lud! "I dao sam mu odjeću, čak i svoje čarape jer je bilo hladno. (...) Ja se uopće ne sjećam da sam nekoga mrzio tijekom ovog rata. Ne sjećam se ni da je neko od mojih dečki mrzio nekoga. Bili smo tamo, znali smo da je netko na drugoj strani. (...) Ali kad se ustaneš ujutro i ideš u akciju, ne ustaješ se i kažeš: "O super, idem

sad u akciju nekoga ubiti! Ne, ustaješ se i kažeš: "Sranje, idem u akciju, mogao bih biti ubijen!" I razmišljaš da ako ne skine tebe, onda će vrlo vjerojatno skinuti nekog od tvojih prijatelja. I onda, mjesecima poslije samo razmišljaš o tome koliko ti je prijatelja na taj način stradal, koliko si ih nosio s bojišnice, koliko su se derali kao ranjeni? Kad ideš u akciju jednostavno znaš da će netko biti ranjen ili ubijen. O tome razmišljaš, a ne o tome da odlaziš negdje i da ćeš pobiti hrpu ljudi. To je to, pa mi nismo ubojice, mi smo bili vojnici!

Zanimljivo je i isticanje "kapetana Dragana" da Srbi imaju "tradicionalno dobre odnose s Italijanima i da bi se s njima

Zagreb – Slavonski Brod 2011., str. 203).

U nastavku te sjednice, 1. listopada 1993., "ministar inostranih poslova RSK" Slobodan Jarčević obavijestio je naznačne da spomenuti talijanski senator "Anjeli 7. oktobra stiže u Beograd i da mu je obećao da će na 2-3 dana svratiti u Knin" (Dokumenti, Knjiga 10, str. 208). Činjenica je da je taj talijanski senator (Arduino Agnelli) bio gost na početku zasjedanja "Skupštine RSK" u Belom Manastiru u subotu 9. listopada 1993. i da ga je kao "gosta iz Italije" pozdravio "predsjednik Skupštine RSK" Mile Paspalj (Dokumenti, Knjiga 10, str. 223). Potom je senator zatražio da 19. studenog 1993.

"Skupštini RSK" kad su zatražili da im se "verifikuju mandati" u toj skupštini, da Srbi "teritorijalne pretenzije imaju samo prema Hrvatskoj za svoj srpski etnički prostor, a da je Zadar talijanski i da ne treba imati teritorijalne pretenzije prema Italiji, jer postoji historijsko pravo talijanskog naroda na Zadar". (Dokumenti, Knjiga 10, str. 224)

U tom je kontekstu na izvanrednoj sjednici "Skupštine RSK" održanoj 27. ožujka 1993. u Belom Manastiru govorio i bivši "ministar informisanja u Vladi RSK" Lazar Macura:

... Ako se neko bavi diplomacijom, on mnoge stvari mora da radi iza leđa. Ovde što nam neko kaže "dolje talijanaši", molim vas, ja

sada prebacivati za Talijane ili ovo ili ono. Mi moramo raditi sa onima koji mogu da nam pomognu. (Aplauz) Sa Dini Pittersom (Jinni Pitterson), koja radi dole, neki dan sam razgovarao. I ona kaže za Istru – to je za nas vrlo pozitivno, mada možete da kažete da ona bleji bez veze, kao što su mi rekli da sam magare, a to onda znači da njačem, da je već rješena. Cijela Istra, slovenačka i hrvatska, koja im je darovana posle Drugog svetskog rata, dobija dvojno državljanstvo i najširu autonomiju. Zar to nije faktor na koji i mi možemo igrati, ljudi moji? Zašto i mi ne bi dobili najširu autonomiju, pa ako treba, državljanstvo Srbije kao dvojno državljanstvo?

O STRANIM DRAGOVOLJCIMA

(V. DIO)

daleko bolje razumeli i družili nego s Hrvatima". Naime, u "RSK" je postojalo mišljenje da bi se trebalo povezati s onim Talijanima koji Istru i dijelove Dalmacije i dalje smatraju talijanskom zemljom. Tako je na 66. sjednici "Vlade RSK" održanoj u Kninu 30. rujna 1993. tadašnji "predsjednik Vlade RSK" Đorđe Bjegović rekao da bi "RSK trebala iskoristiti dio sukoba koji dolaze sa talijanskog prostora prema Hrvatskoj" i najavio da "jedna delegacija na čelu sa senatorom Anjelijem (Arduino Agnelli) dolazi kod nas" (Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990. – 1995., Dokumenti, Knjiga 10, "Dokumenti institucija pobunjenih Srba u Republici Hrvatskoj (srpanj-prosinac 1993.)", ur. Mate Rupić – Slaven Ružić,

u Trst dođu "predsjednik Srpske opštine Zadar" Mladen Kalapač i "kandidat za Skupštinu RSK" Mario Markuzo jer je "predviđen njihov nastup u Trstu na predizbornim svečanostima i sastanak sa predstavnicima Italijana protjeranih iz Dalmacije i Istre, a predviđen je i njihov put u Rim i susret sa rukovodicima nekih političkih stranaka". "Ministar" Slobodan Jarčević smatrao je taj put važnim jer je "Italija pred izborima i ima snaga koje računaju sa vraćanjem predratnih talijanskih teritorija, što treba da iskoristimo, jer je moguće razbijanje dosadašnjeg jedinstva Evrope oko hrvatsko-srpskog sporu". (Dokumenti, Knjiga 10, str. 299) Znakovit je, a pomalo i tragikomičan, odgovor koji su predstavnici "opštine Zadar" dobili na

moram vama reći da uvažavam Talijane i da nije bilo pokolja Srba na prostoru deštam ja rođen zato što su tamno bili Talijani. I to bi mi lakše palo nego da me ustaše kolju.

Umberto Bozi (Bossi) – ja malo pratim talijansku političku scenu, malo sam studirao talijanski i bio sam kod njih, a ne zato što sam profašistički orijentisan, je sada u Italiji jači od Vojislava Šešelja u Srbiji. Molim vas, zašto se nije moglo sa Bozijem razgovarati? Samo bih vas podsetio na nešto: 1670. g. Begova kula u Islamu Grčkom daruje se Stojanu Jankoviću, Srbinu iz Ravnih kotara, iz Venecije. Znači, pod zaštitom lava i Sv. Marka on dobija tu kulu od Venecijanaca. Odkud pravo Hrvatima da sada drže Islam Grčki i da ruše tu kulu? Nemojte vi meni

Volio bih viditi 'ko će maltretirati one u Istri ako imaju talijansko državljanstvo. Nama je Vensov plan smrt, ljudi moji. Sa Talijanima treba raditi, molim vas lijepo, na razbijanju Hrvata. Ja ću raditi i sa onim iz Kine, samo ako hoće da pomogne da srušimo Hrvate. Ne bih se mnogo osvrtao na lice stvari, ali to, to sa Talijanima mi se nije mnogo dopalo, kao ni ono "dalmatinska magarad" i sve ostalo. Ne možemo tako razgovarati. Ja nikad ne bih svom kolegi, sa kojim sjedim u istoj klupi, rekao tako nešto. Mislim da to stvarno nema smisla. (Dokumenti RSK, Knjiga 8, str. 265). ■

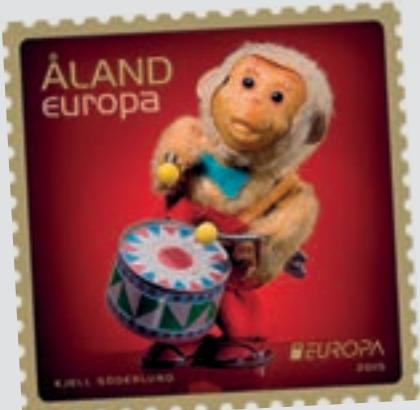

Zadnjih desetak godina Argentina je izdala gotovo trideset maraka povezanih s vojnom tematikom. Među njima ima i onih koje prikazuju vojničke igračke

Pedesetak godina Britanski antarktički teritorij izdaje poštanske marke

FILATELIA

Tema "Europa" izvrsna je prilika za upoznavanje manje poznatih zemalja i autonomnih pokrajina kao što je Åland u Baltičkom moru

Još od najranijeg vremena postojale su vojne igračke. Igračke s figurama Švicarske garde, papinske vojske s tradicijom dužom od petsto godina, jedne su od njih

MARKE STARE VOJNIČKE IGRAČKE

Pedesetak europskih izdavača poštanskih maraka i ove je godine izdalo marke na temu Europa. Motivi starih igračaka u obliku vlaka, automobila, građevinskih strojeva, edukativnih igara, lutaka, ali i vojnika, neki su od motiva koji su se našli na ovogodišnjim "europskim" markama

Ivo AŠČIĆ

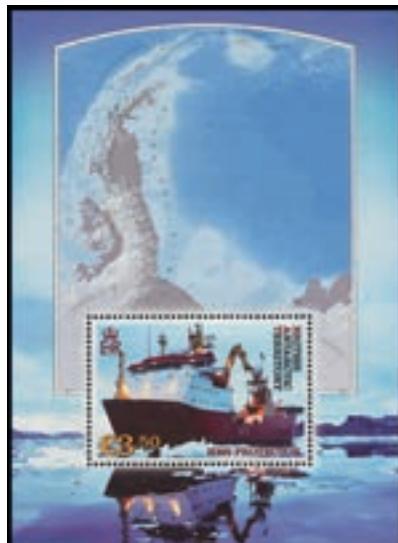
Na tim je markama svaka zemlja nastojala prikazati igračke kao dio kulturnog naslijeđa, koje se i danas rado koriste. Zbog zanimljivosti teme, marke će u svoje kolekcije spremiti i obožavatelji igračaka, nesakupljači maraka. Zbog toga je naklada ovih maraka nekoliko puta veća od uobičajene.

Posebno su zanimljive vatikanske marke, jednog od najcjenjenijih izdavača maraka u svijetu. Na njihove dvije marke, tiskane u nakladi od čak 250 tisuća primjeraka, prikazani su motivi igračaka koji na jednoj marki prikazuju nekadašnje vatikanske žandare, a na drugoj marki prikazani su vojnici Švicarske garde s jedinstvenim odorama, s kockicama na kojima su inicijali papinske švicarske garde (tal. Guardia Svizzera Pontificia).

Zahvaljujući velikom interesu za temom Europa, svake godine Udruga europskih javnih poštanskih operatora (PostEurop) provodi izbor za najljepšu marku. Za najljepšu europsku poštansku marku može se glasovati na internetskoj stranici <http://www.posteurop.org/europa2015>.

Da je riječ o vrlo zanimljivoj temi potvrđuje podatak kako su već za nekoliko sljedećih godina određene teme za marke iz serije Europa: "Ekologija u Evropi - razmišljaj zeleno" (2016.), "Dvorci" (2017.) i "Mostovi" (2018.).

Izdavač poštanskih maraka Republike Hrvatske, na natjecanje je prijavio poštansku marku s motivom porculanske lutke. Karakterizira je neodoljiva ljeptota, potcrta domaćom odjećom koju nosi. To je mala, stara, bogato vezena, u svim pojedinostima prava posavska nošnja. Osim ove marke, izdana je 7. svibnja 2015. i marka koja prikazuje igračku TO TAK autora Ante Jakića iz 1965. godine, namijenjena serijskoj proizvodnji, koja se inventivnošću može mjeriti s vrhunskim ostvarenjima skandinavskog i talijanskog dizajna tog vremena. Radi se o 14 elemenata od tokarenog drva, različitih veličina i oblika, od kojih je moguće sastaviti zapravo neogra-

Zbog povezanosti s britanskom krunom, marke Britanskog antarktičkog teritorija vrlo su popularne kod velikog broja sakupljača maraka

ničen broj kombinacija. Jednostavnim međusobnim umetanjem štapića, prstenastih i konusno zaoobiljenih dijelova nastaju različiti životinjski oblici. Na ostalim markama koje se natječu za titulu najljepše, prikazane su različite igračke kakve su koristila ili još uvjijek koriste djeca u svojim svakodnevnim igrama. Naravno, ove su igračke zanimljive i odraslima s obzirom na to da ih podsjećaju na djetinjstvo ili su im na drugi način zanimljive. Igračka je najčešće simbolička zamjena za stvarni predmet. Pojavila se kada je čovjek počeo izrađivati umanjenja oruđa i oružja. U ranom se djetinjstvu najčešće koriste igračke koje su vrlo slične stvarnim predmetima i vrlo su važne tijekom ra-

zvoja: poslije se dijete koristi različitim predmetima kao zamjenom za stvarne. Klasična je podjela još od antičkog vremena na "muške" i "ženske" igračke – one za dječake koje valja naučiti ratovati i one za devojčice koje moraju svladati sva kućna znanja i umijeća. Također, razlikuju se i po vijeku uporabe, s obzirom na ubrzani razvoj čovječanstva.

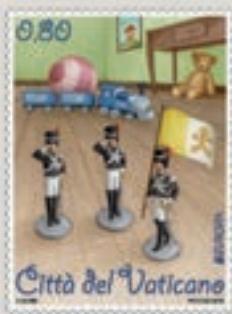
Dijete u igrački svladava budućnost; odrastao čovjek u toj istoj igrački vidi sve svoje budućnosti koje se nisu ostvarile, sve koje su mogle biti, sve koje se još uvjek mogu odsanjati. Marke na temu vojnih igračaka, među ostalim zemljama, izdali su: Singapur 2002., SAD 1993., SR Njemačka 1971., Argentina 2007. i Francuska 2012.

ANTARKTIČKE MARKE

Među neobične izdavače međunarodno priznatih poštanskih maraka ubraja se i Britanski antarktički teritorij. Iako je ovaj prekomorski teritorij Ujedinjenog Kraljevstva površinom veći oko deset puta od Francuske, na njemu nema domaćeg stanovništva. Ipak, na njemu boravi nekoliko stotina istraživača i znanstvenika, a kada je ljetna sezona, ovaj teritorij posjeti nekoliko desetaka tisuća turista s kruzera.

Od 1963. godine izdaje poštanske marke, a prihod koji ostvaruje ulaze u razvoj i promociju ovog neobičnog teritorija. Na ovom se teritoriju nalazi nekoliko poštanskih ureda, a neki čak rade tijekom cijele godine. ■

Papinska žandarmerija ustanovljena je 1816. godine, u vrijeme papinstva Benedikta XV.

Australiske vojnopolomorske zastave

dr. sc. Željko HEIMER

VEKSILOLOGIJA

U posljednjih dvadesetak i više brojeva razmotrili smo vojnopolomorske zastave naših saveznica u Sjevernoatlantskom savezu. Kako može biti zanimljivo pogledati i praksi isticanja zastava u nekim drugim mornaricama, ali i vojskama svijeta, okrenut ćemo se malo i drugdje. Ovaj put na drugi kraj globusa, u Australiju

AUSTRALSKIE VOJNOPOMORSKE ZASTAVE

Australiska ratna mornarica slijedi britansku pomorsku tradiciju što se tiče zastava. Štoviše, sve do 1967. brodovi su australiske ratne mornarice isticali zastavu identičnu britanskoj, tzv. bijelu pomorskiju zastavu, s crvenim križem sv. Jurja i britanskim *Union Jackom* u ugлу. U vrijeme Vijetnamskog rata bilo je potrebno izbjegći moguće zabune u identifikaciji nacionalne pripadnosti pa je umjesto toga uvedena bijela inačica australiske nacionalne zastave – umjesto plavog polja s bijelim zvijezdama koje se koriste na kopnu,

uvđena je bijela zastava s plavim zvijezdama.

Kao pramčana zastava koristi se uobičajena, plava nacionalna zastava. Ratni plamenac, kao i zapovjedne zastave admirala zadržane su iz ranijeg britanskog sustava pa se i dalje temelje na crvenom križu sv. Jurja. Viceadmiral ima u njoj jednu, a kontraadmiral dva crvena diska, dok komodor ima takav raskoljeni plamenac s jednim diksom. Kraljevski standard pravokutna je inačica štita državnog grba koji unutar obruba od hermelina prikazuje

šest grbova: Novog Južnog Velsa (u bijelom na crvenom križu između četiri žute zvijezde žuti lav u prolazu), Viktorije (u plavom okrunjenih pet zvijezda), Queenslanda (u bijelom plavi malteški križ s krunom u sredini), Južne Australije (u žutom crna svraka), Zapadne Australije (u žutom crni labud) i Tasmanije (u bijelom crveni lav u prolazu) te preko svega na zlatnoj sedmokrakoj zvijezdi u plavom žuti kraljevski monogram. Zastava generalnog guvernera plave je boje s prikazom žutog lava koji stoji na kruni iznad žute vrpce na kojoj je

ispisano ime države, u skladu s tradicionalnim izgledom guvernerskih zastava britanske Zajednice naroda. Zastava ministra obrane jednaka je zastavi Australiskih obrambenih snaga, okomita trobojnica tamnoplova, crvena i svjetloplava sa žutim znakom tih združenih snaga, a zastava načelnika združenog stožera njezina je inačica vodoravnih pruga s četiri žute zvijezde u donjoj pruzi. Načelnik ratne mornarice ističe tamnocrvenoplavu vodoravnu dvobojnicu sa žutim položenim admiraltetskim sidrom (sidro oko kojeg se omata uže). ■

66. BOJNA VOJNE POLICIJE – ZAGREB

Postrojba je osnovana 5. listopada 1991. kao 66. bataljun vojne policije Glavnog stožera OSRH. Uz niz sitnijih promjena u nazivu koji je slijedio od 1993. u stavu je Ministarstvo obrane, a kasnije ponovno u OSRH. No, zapravo se vojni put postrojbe može pratiti od vremena specijalne policije, koja osnivanjem Zbora narodne garde postaje 1. bojna 1. brigade ZNG-a, da bi se sredinom 1991. izdvojila iz nje. Postrojba ili njezini dijelovi sudjeluju na svim bojištima u izvršavanju borbenih i vojnopolicijskih zadaća kao i u svim velikim oslobođilačkim akcijama OSRH. Prema nadimku prvog zapovjednika Ivana Grbavca, nosi i svoj nadimak Cobre. Nakon preustroja 2007. čini jezgro nove Pukovnije vojne policije u Hrvatskoj kopnenoj vojski.

U vrijeme Domovinskog rata zabilježene su barem dvije zastave postrojbe. Za veksilologiju je osobito zanimljiva zastava tipa tzv. kantonalnog trokuta specifičnog za neke zastave Hrvatske vojske (koje se prepoznaaju u svjetskim razmjerima), koja je

crveno-bijelo-plava trobojnica s tri trokutasta repa na slobodnom kraju. Bijeli pravokutni trokut pruža se u uglu katetama uz kopljje i gornji rub do polovine dužine zastave. U sredini zastave žuto je obrubljeni hrvatski grb nadvišenim žuto obrubljenom krunom grba RH, a štit grba je u obliku lire kao na prvim značkama za kape postrojbi ZNG-a. Iznad grba je crno obrubljeni žuti natpis "66. BOJNA", a ispod grba "VOJNE POLICIJE". U sredini bijelog kantonalnog trokuta znak je postrojbe: crno obrubljeni žuti ukršteni mač i maslinova grančica oko kojih se prepleće kobra. Znak su izradili Ivan Grbavac i Jasenka Venzler 1992. godine.

Zastava je veličine 95x195 cm sa zastavnim rukavom od posuvraćenog bijelog materijala kantonalnog trokuta. Duž vanjskih rubova zastava je obrubljena žutom pozamanterijskom užicom, koja je na vrhovima trokuta na slobodnom kraju upletena u žute kićanke. Zastava se čuva u zbirci zastava Glavnog stožera OSRH. Osim te zastave korištena je i crna

Zastava 66. bojne vojne policije - Zagreb

zastava kvadratnog oblika veličine oko 150x150 cm. Na njoj je u sredini prikazan žuti znak postrojbe, iznad kojeg je u dva reda ispisano "KOBRA / 66. BOJNA", a ispod znaka na trobojnoj vrpci grb je Republike Hrvatske i u dnu žuti natpis "VOJNA POLICIJA". Ova je zastava obrubljena žutim pozamanterijskim resama 5 cm širine, sa žutim kićankama na dva vanjska ugla zastave. ■

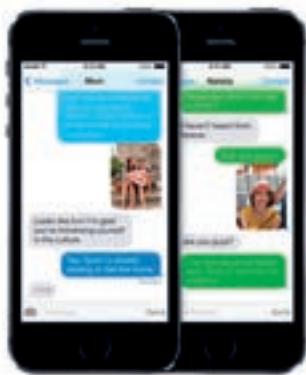
Dodata informacija o zastavama postrojbi OSRH, fotografije zastava u uporabi, saznanja o nastanku i korištenju zastave, kao i ispravke i ostalo što bi moglo pomoći u izradi cijelokupne povijesti zastava naših postrojbi, molimo javite na zastavehv@gmail.com. Unaprijed zahvaljujemo.

Ozbiljan mobitel po neozbiljnoj cijeni

Jednostavan dizajn, kvalitetna završna obrada, odlične karakteristike, čitač otiska prstiju i pristupačna cijena riječi su kojima se ukratko može opisati nova perjanica Mlais imena M7. Mlais se već dokazao na tržištu kao pouzdan proizvođač mobilnih uređaja, a novi M7 samo je još jedna svijetla točka tvrtke u rastu. Naime, M7 dolazi s osmojez-grenim 1,7 GHz 64-bitnim procesorom, tri gigabajta RAM-a, prednjom kamerom od 13 megapiksela te čitačem otiska prstiju na

stražnjoj strani uređaja, odmah ispod kamere. Kvalitetna stražnja kamera sastavljena od šest elemenata osigurat će dobre slike unatoč tomu što su snimljene pri lošem osvjetljenju, sve zahvaljujući Sonyjevu IMX135 senzoru. S prednje se strane nalazi kamera od pet megapiksela koja može snimati u 1080 p kvaliteti, a sve što radite možete gledati na

prostranom 5,5 inčnom HD zaslonu razlučivosti 1280x720 piksela. O lakoći rada na uređaju M7 brine se Androidov 5,0 Lollipop, a sve što želite možete pohraniti u dostupnih 16 gigabajta memorije, uz mogućnost proširenja do 64 gigabajta. Za kraj spomenimo kako sve navedeno možete dobiti po cijeni od 190 dolara, što je više nego povoljno.

Određen je broj korisnika na svoje uređaje s iOS-om, uglavnom iPhoneove, primio poruke koje zbog sigurnosnog propusta restartaju uređaje i onemogućuju

Privremeno rješenje za poruku koja ruši Appleov iOS

korištenje aplikacije iMessage. Apple je ponudio rješenje. Ako ste kojim slučajem jedan od nesretnika koji je na iPhone primio poruku otprikljike sadržaja *effective. Power...* vjerojatno ste frustrirani činjenicom da se vaš uređaj sam od sebe resetira, odnosno da nakon ponovnog paljenja ne možete pristupiti porukama. Napomenimo da se prilikom kopiranja poruke koja ruši iOS i autoru ovog teksta ruši i Microsoft Word i Open Office Writer. U Appleu znaju za taj sigurnosni propust i najavljujuće je da će iduća nadogradnja

iOS-a donijeti zakrpu, ali dok se update ne pusti u proizvodnju, na službenim stranicama Appleove korisničke podrške objavljeno je rješenje koje vam može osigurati funkcionalnost uređaja. Da biste se riješili neugodnosti trebate napraviti sljedeće:

1. iskoristite glasovnu uslugu Siri i zatražite da otvorite nepročitane poruke
2. s pomoću Sirija odgovorite na zlonamjernu poruku, a sadržaj odgovora je nebitan; nakon toga moći ćete otvoriti svoje poruke

3. među porukama pronađite spornu i izbrišite je ili možete s pomoću swipea u lijevu stranu pobrisati cijeli razgovor s uključenim odgovorom na zlonamjernu poruku.

Uz pomoć tih nekoliko jednostavnih uputa sve ćete vratiti u normalu. Jedini je problem ako vam netko zlonamjeran iznova pošalje spornu poruku, a dogodi li se to, morat ćete ponoviti cijeli proces. Apple bi u međuvremenu trebao objaviti sigurnosnu nadogradnju koja će ispraviti spomenuti propust.

Digitalna olovka za sve površine

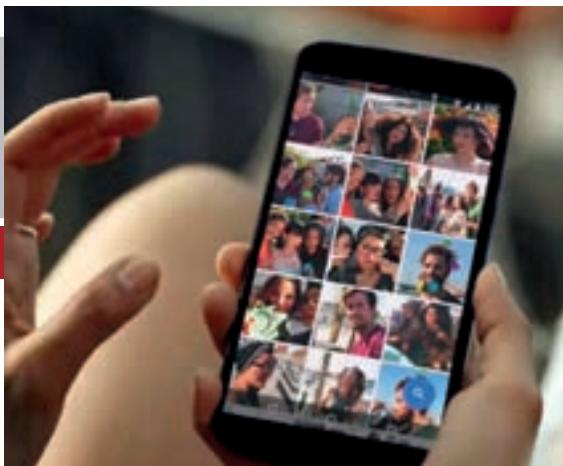
Phree omogućuje da sve što napišete ili nacrtate na bilo kojoj površini vrlo precizno spremite na telefon ili tablet. Lako se povozuje s gotovo svim pametnim uređajima: telefonom, tabletom, prijenosnim računalom, TV-om, tj. sa svim što ima Bluetooth. Kompatibilan je i s nekim njihovim popularnim programima i aplikacijama kao što je Office, OneNote, EverNote, Acrobat, Google unos rukopisom, Viber i mnogim drugim. Olovka ima mali zaslon preko kojeg možete

pregledavati kratke poruke i automatski odgovoriti rukopisom. Nakon unošenja teksta sve što trebate učiniti je dodirnuti tipku koja se nalazi kraj zaslona. Da sve bude zanimljivije i korisnije, Phree je na neki način pomoćnik telefonu jer može primati pozive i poslužiti kao slušalica. Digitalna olovka ima kompaktni OTM senzor te laserski 3D interferometar koji prati bitne pokrete površine u blizini, nadzirući miješanje signala 3D lasera koji se emitiraju

po površini i njihove odraze koji se odbijaju od površine. Svi se primljeni signali potom s pomoću algoritma, koji se obavlja na integriranim komponentama Phree uređaja, prebacuju u X-Y-Z trodimenzionske informacije o pokretu. Dakle, Phree s pomoću spomenutog senzora osjeća

kretanje same olovke, bilježi sve informacije i pretvara ih u ono što vidite na zaslonu te upravo zato ne zahtijeva posebne površine nego ga možete koristiti posvuda. Budući da je riječ o KickStarter projektu, i dalje je u fazi razvoja. Cijena uređaja kreće se između 90 i 140 dolara.

Google Photos – pohrana neograničenog broja fotografija i videozapisa

Osim kratkog trajanja baterije, jedan je od najčešćih problema većine korisnika mobilnih uređaja prostor, odnosno mala količina memorije za pohranu podataka. S obzirom na to da velik broj pametnih telefona nema dodatni utor za memoriske kartice, korisnicima je dostupno najčešće 16, a nekad samo osam gigabajta memorije, što se brzo popuni instaliranjem aplikacija te pohranom fotografija i videozapisa. Rješenje je u cloudima, ali i oni imaju ograničen prostor. Korisnicima je najčešće besplatno dostupno pet do 15 gigabajta prostora (Flickr primjerice nudi čak terabajt), a za veću je količinu potrebno platiti određenu svotu. Google je odlučio riješiti te probleme korisnika te je predstavljena usluga Google Photos

koja je dostupna na webu i kao aplikacija za Androidove i Appleove mobilne uređaje. Korisnici će moći pohraniti neograničenu količinu fotografija i videozapisa. Određena ograničenja vezana uz veličinu sadržaja ipak postoje pa je tako omogućena pohrana fotografija razlučivosti do 16 megapiksele, odnosno videozapisa čija razlučivost ne prelazi 1080 piksela – sadržaj koji ima veću razlučivost smanjiće se kako bi odgovarao spomenutim uvjetima. Pohrana fotografija i videozapisa veće razlučivosti i dalje je moguća, ali korisnici će besplatno moći pohraniti najviše 15 gigabajta takvog sadržaja. S opcijom neograničene pohrane podataka, Googleovci žele da ta usluga postane "dom za sve fotografije i videozapise", odnosno "si-

gurno i privatno mjesto za pohranu životnih trenutaka", a Google Photos automatski će backupirati sadržaj s računala, telefona i tableta.

Iz tvrtke napominju kako se fotografije otvaraju brzo odnosno kao da su pohranjene lokalno. Pretraživanje je jednostavno i brzo, a moguće je stvarati kolaže i animacije s tonskim zapisom. Sav će se sadržaj moći s drugim mobilnim uređajima jednostavno dijeliti putem društvenih mreža i Bluetootha, odnosno e-mailom kao posebna veza na kojoj će se moći pregledati. Bit će zanimljivo vidjeti odgovor konkurenčije, odnosno hoće li popularni Dropbox i Appleov iCloud nakon Googlea povećati količinu dostupnog prostora za pohranu i backupiranje sadržaja.

Oculus Rift uskoro u prodaji

Prema pisanju Recodea, naočale za virtualnu stvarnost Oculus Rift uskoro bi se trebale pojaviti u prodaji, u potrošačkoj inačici s OLED ekranima razlučivosti 2160x1200 piksela. Navodno je riječ o modelu koji je lakši od novije DK2 inačice, mase 440 grama, a spominje se i podrška za Windows, Linux i OS X operativne sustave. Prisjetimo se, Facebook je prošle godine kupio Oculus VR za 2,3 milijarde dolara, ali nekako se dosad izbjegavalo

govoriti o cijeni tog modela koji bi se uskoro trebao pojaviti na policama. Prvi je o tome progovorio Oculusov čelnik Brendan Iribe. Na Recodeovoj konferenciji izjavio kako će Oculus Rift uskoro stići na tržiste po cijeni od 1500 dolara, a u paketu dolazi i računalo optimizirano za rad s njim. Spominje se da će same naočale stajati oko 350 dolara (ili nešto manje od 2500 kuna), ali za valjane informacije vrijedi se još malo strpjeti i pričekati službeni odgovor tvrtke.

WEB-INFO

www.armada.mde.es/museonaval

Španjolska je pomorska tradicija zasigurno jedna od najdobjavljenijih. Vrhunac je imala tijekom velikih geografskih otkrića, ali visoku je razinu zadрžala i poslije. Stoga je sigurno zanimljivo pogledati stranicu Muzeja pomorstva (Museo Naval). Ustanova djeluje u Madridu pod kapom španjolske ratne mornarice pa je stranica podlink njezina weba. Izbornik u gornjem lijevom kutu zaslona ključan je za pregledavanje i informacije. Na njemu potražite rubriku Museum i kliknite pa ćete doći do onog što vas najviše zanima: izložbenih prostora i samih izložaka. Svakako vrijedi pogledati deset najistaknutijih izložaka, ali predstavljeni su samo na španjolskom koji je većini nas ipak manje poznat jezik.

Zanimljiva je i rubrika Branch Museums. Naime, muzej u Madridu nije jedini mornarički koji posjeduje španjolsko ministarstvo obrane: nalaze se i u Murciji, Sevilli, Cádizu, na Kanarskim otocima... Preko Branch Museumsa dobit ćete neke osnovne informacije, ali možda vas zaintrigiraju za daljnju pretragu. Za stjecanje znanja o bogatoj pomorskoj povijesti kao što je španjolska svakako se vrijedi potruditi.

D. VLAHOVIĆ

Bog je - kaže Isus - sličan zemljoradniku koji, nakon što je posijao sjeme u zemlju strpljivo čeka vrijeme plodova. Seljak ne može skratiti (ubrzati) godišnja doba: on to shvaća i zna čekati. I Bog zna čekati. A strpljivost nije slabost, već Ljubav, Dobrota i Mudrost

MALO SJEME U BRAZDI POVIJESTI

Isus Krist je na svijet donio "kvasac" koji će uskisnuti u vrijeme određeno od Boga. Evangelje govori o tom "vremenu iščekivanja" i o načinu na koji Bog djeluje u svijetu: u ovom svijetu u kojem mi još uvijek živimo.

Isus kaže: *Kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme u zemlju. Spavao on ili bđio, noću i danju sjeme klijia i raste- sam ne zna kako; zemlja sama od sebe donosi plod.* (Mk 4,26-27). Ova prispodoba naglašava da je Božji stil, stil strpljenja.

Bog je - kaže Isus - sličan zemljoradniku koji, nakon što je posijao sjeme u zemlju strpljivo čeka vrijeme plodova. Seljak ne može skratiti (ubrzati) godišnja doba: on to shvaća i zna čekati. I Bog zna čekati. A strpljivost nije slabost, već Ljubav, Dobrota i Mudrost. Naime, mi ponekad zamjenjujemo Božju strpljivost s napuštenošću zbog udaljenosti ili sa šutnjom koja nas srdi. Ali nije tako. Objašnjenje svega jest u činjenici da Bog čeka: strpljivo čeka naš odgovor, čeka da mi sazrijemo u ljubavi. Ovo zanima Boga, jer je ovo naše istinsko dobro. Ipak, dobrota, i Božja dobrota riskira da bude krivo shvaćena. Božje strpljenje se dobro razumije samo u poniznosti vjere. Papa Ivan XXIII. razumio je Božje strpljenje, prihvatio ga i učinio uporišnom točkom svoje vedrine. Tako piše: *Ponizni nasljednik svetog Petra nema nikakvu napast straha. Osjećam se*

Bog se služi suprotnim vjetrovima da bi nas doveo u luku.

CH. DE FOUCAUD

Odsvihi bića (likova) o kojima se govori u Evangeliju, onaj kome najviše zavidim jest dobit razbojnik. To što je bio pokraj Krista, u istom stanju, za vrijeme razapinjanja, čini mi se činjenica na kojoj možemo više zavijjeti nego na onoj sjediti Njemu s desna u slavi.

S. WEIL

Siromaštvo ljudskih sredstava je razlog snage u Kraljevstvu Božjem.

CH. DE FOUCAUD

jakim u vjeri te, s Isusom, mogu prijeći ne samo maleno Galilejsko jezero, već sva mora svijeta. Isusova riječ je dovoljna za spasenje i pobjedu. Ponizni razumiju Boga i smještaju se u brazdu Njegova beskrajnog strpljenja.

Jesmo li i mi strpljivi? Znamo li čekati pobjeđujući napast žurbe? Imamo li vjere? Jesmo li razumjeli da je Bog toliko strpljiv s nama jer očekuje plodove naše ljubavi?

Druga prispodoba se suočava s jednim drugim problemom: problemom malenosti i pojavnim krvokostima kvasca dobrote, koji je Bog stavio u svijet. Ne slučajno, Isus ne govori o bilo kojem sjemenu, već o zrnu gorušice koje je najmanje od svega sjemenja. To je slika koja nas podsjeća da je Božja prisutnost skromna i ponizna, jer je poniznost Božji put: poniznost pobjeđuje, dok put oholosti uvijek gubi jer se Bog opire oholima.

Manji od svega sjemenja na zemlji- primjećuje Isus- jednoč posijano, naraste i postane veće od svega povrća pa potjera velike grane te se pod sjenom njegovom gnijezde ptice nebeske (Mk 4,31-32): govori Isus sigurnošću onoga koji u svojim rukama drži povijest. On potvrđuje da će ova ljudska povijest, natopljena krvljom i prožeta ludošću grijeha, imati smjer spasenja za onoga tko vjeruje u Boga i živi vjeru u Boga. Ovo spasenje ovisi o jakosti sjemena koje je Krist sam.

Nisu, niti će biti ljudske sile te koje će promijeniti svijet. Između ostalog, i mi sami danas vidimo da nam oholost napretka, promišljen protiv Boga i bez Boga, poklanja društvo umorno od života, nasilno društvo kojem prijete proizvodi njegove vlastite tehnikе. Oduvijek je tako! Zbog toga nás današnja situacija utvrđuje u našoj vjeri: potiče nas da više vjerujemo Gospodinu te da budemo sve siromašniji (slobodniji) od svake oholosti i svake ljudske sigurnosti. Nemojmo nikada upotrebljavati život i vjeru kao postolje za dominaciju, već kao pregaču za služenje: kako je to činio Isus! U svjetlu ove prispodobe ispravimo vrlo čest kriterij za definiranje uspjeha u životu jednog čovjeka. Što je uspjeh u Božjim očima? To nije vlast, nije količina, nije novac, nije slava, nije zdravlje: ovo su prolažne stvari.

Za Boga je uspjeh Ljubav: život s najvećim uspjehom jest život onoga ili one koji su više ljubili i više darivali. Nemojmo dopustiti da nas prevare: svaki drugi uspjeh je slama koja izgara kao strnjika ljeti. A činjenice daju za pravo (prednost) Bogu: već ovdje dolje!

Evo onda prelijepog zaključka svetoga Pavla za naš život: *Da, puni smo pouzdanja i trsimo se da omilimo Bogu, jer svima nam se pojaviti pred sudištem Kristovim da svaki dobije što je kroz tijelo zaradio, bilo dobro, bilo зло.* (2 Kor 5,8-10)

Tiskana i audiovideo izdanja MORH-a možete kupiti po **pristupačnim cijenama** u prodavaonici vojne opreme "Hrvatski vojnik" u Zvonimirovoj ulici 5 u Zagrebu te kantinama tvrtke "Piešter-usluge d.o.o.": vojarna "Croatia" i hotel "Zvonimir" u Zagrebu; vojarna "Pukovnik Predrag Matanović" u Petrinji; Požega 1 u Požegi; Gašinci u Đakovačkoj Satnici; Bosut u Vinkovcima; Zemunik u Zadru; Knin 1 u Kninu; Lora 2 u Splitu i u hotelu "Rakitje" u Rakitju.

KNJIGE

Pozdrav iz Chaghcharana
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Suvremeno oklopništvo
Hrvatski vojnik u službi zajednice
Razvoj streljačkog naoružanja

01 / KNJIGE

FOTOMONOGRAFIJE

Mirovna misija Chad
Od branitelja domovine do čuvara svjetskog mira
Vojska pobjednika - s ponosom u budućnost

02 / FOTOMONOGRAFIJE

03 / DVD

DVD

Hrvatska kopnena vojska
5 minuta za sjećanje - komplet od pet filmova
20 godina Tigrova
Krvavi Uskrs - Plitvice 1991. - 5 minuta za sjećanje
VRO Bljesak - 5 minuta za sjećanje
Akrobatska grupa "Krila Oluje"
Čuvari svjetskog mira
VRO Oluja - 5 minuta za sjećanje
Zanimanje vojni pas
Mirovna misija Chad
15 godina operacije Maslenica
Kadetski bal
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

04 / CD

CD

Klapa HRM-a "Sv. Juraj" - Najbolje od klape
Hrvatske koračnice
Domovini s ljubavlju

